ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ
ತುಳುವೆರ..೧೬

ಬಿ. ರಾಮ ಕೋಟ್ಯಾನ್

ಮುಂದಪ್ಪ ಬೋಳೂರು

BVP & h-620.

ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು
ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

BVP-620.

ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನ್

ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು

भारतवाणी परियोजना / BHARATAVANI
भारतीय भाषा संस्थान
CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES
मैसूरु / MYSURU - 570 006

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು – 575 006

B. RAMA KIRODIAN (LIFE SKETCH AND WORKS OF B. RAMA KIRODIAN)

WRITTEN BY : **MUNDAPPA BOLOOR,**
MANIKYA, MAROLI,
KAIKAMBA,
MANGALORE - 575 005.

PUBLISHED BY : **KARNATAKA TULU SAHITYA ACADEMY,**
CORPORATION BUILDING,
MANGALORE 575 003.
PH : 459389.

PRICE : ***RS. 12***

PAGES : 60

FIRST IMPRESSION : **1998**

CHIEF EDITOR : **DR. B.A. VIVEKA RAI.**
PRESIDENT,
KARNATAKA TULU SAHITYA ACADEMY.

COPY RIGHT : ACADEMY.

PUBLISHER : **S.H. SHIVARUDRAPPA.**
REGISTRAR,
KARNATAKA TULU SAHITYA ACADEMY.

PRINTED AT : **JAYA OFFSET PRINTERS**
LOWER CARSTREET, MANGALORE - 1

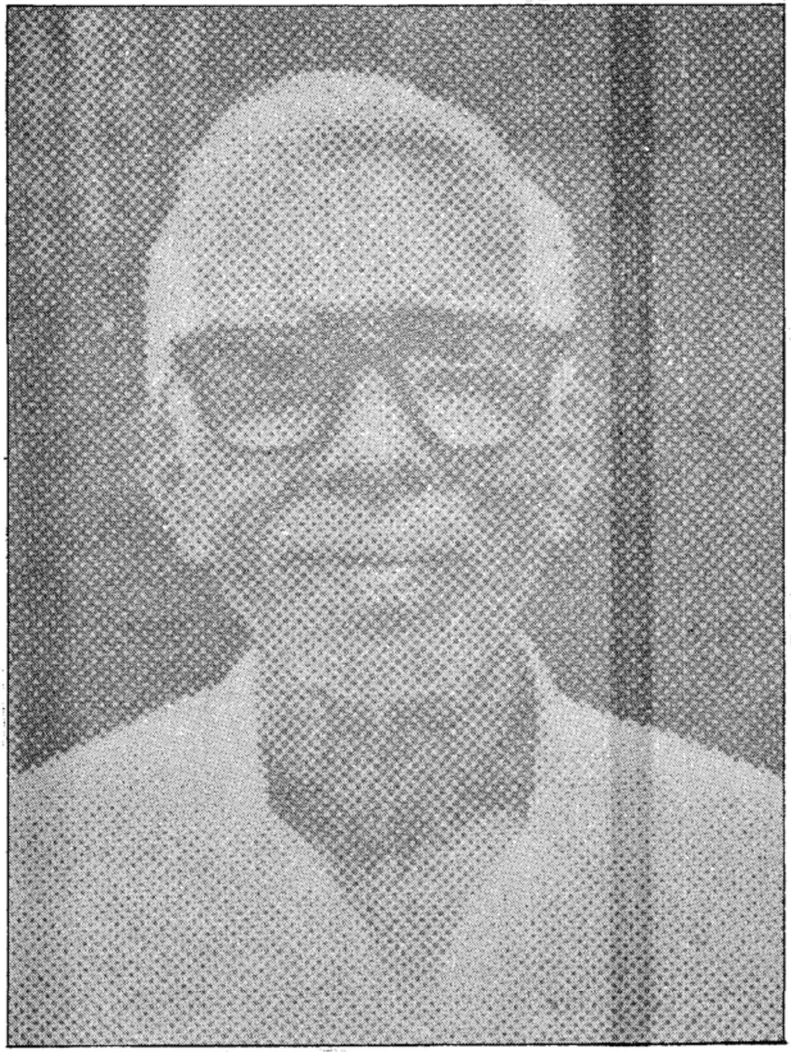

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಪಾತೆರ

1923ಟ್ಟ್ ಕುಡ್‌ಲಟ ಕೈತಲ್‌ದ ಸಸಿಹಿತ್ಲುಡು ಪುಟ್ಟಿನ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ನೆರ್ ತನ್ನ ಮೂರ್ತಿನ್ ತಾನೇ ಕೆತ್ತೊನ್ನ ಕಲಾ ಶಿಲ್ಪಿ. ಎಲಿಮೆಂಟ್ರಿ ಸಾಲೆದ ಬರವುನು ಪತ್ತೊಂದು ಟೈಲರ್ ಕೆಲಸೊಡು ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವೊಂದು ತುಳುತ ಬಾಸೆಗ್ ಪೊಲಿಗೆ ಪಾಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ನಾರ್. ತುಳು ನಾಟಕೊನ್ ನಾಟಕದ ಕಳಟ್ಟ್, ನಾಟಕ ಬರೇದ್, ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾದ್, ಗೊಬ್ಬಾಯಿನಾರ್. ಸುಮಾರ್ ಐವೊಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ತರತರತ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನಾರ್. ಮೆರೆನ ಕಾಂಪರನ ಕಟಿಪಿಟಿ, ಈ ಪ್ರಾಯೊಡುಲಾ ಬರವಾ, ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ನಾಟಕೊಲು ಅಚ್ಚಾತೊ. ಆಂಡ ಸುಮಾರ್ ಐವೊದಾತ್ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ಅಚ್ಚಾವಂದೇನೇ ಒರಿದೊ. ಪುರಾಣದ, ಚರಿತ್ರೆದ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲದ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನ ಕಿರೊಡಿಯನೆರ್, ರೇಡಿಯೋಲೆಗಾದ್ ನಾಟಕ ಬರೆತೆರ್. ಕುಡಲದ ಬೊಕ್ಕ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ದ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಸುರುಟು ಪ್ರಸಾರ ಆತ್‌ನ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ರಾಮಕಿರೋಡಿಯನೆರ್‌ನ. ತುಳು ಸಿನೆಮದ ಕಳಟ್ಟ್ ಎಡ್ಡೆನಾ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ಕಿರೋಡಿಯನ್ನೆರ್ ಒಟ್ಟು ಆಜಿ ಸಿನೇಮೊಲೆಗ್ ಪದ ಬರೆತೆರ್. ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ ಸಿನೇಮೊಗು ಕತೆನ್ಲಾ ಬರೆತೆರ್.

ರಾಮ ಕಿರೊಡಿಯನೆರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 1997ಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಕೊರ್ದು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ಪುನ ಬಾಗ್ಯೊನು ಪಡೆಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿನ ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ್ ನೆಂಪುದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಕಿರೊಡಿಯನೆರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುತ ಮಲ್ಲ ನಾಟಕಕಾರೆರೆನಕ್ಲೆ ಗುರು ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ್ 5-9-1997 ನಾನಿ ಕಾಯ ಬುಡುದು ಕೈಲಾಸ ಸಂದಿಯೆರ್. ಆರ್ನ ಮಿತ್ತ್ ದಿಂಜ ಗೌರವ ಪ್ರೀತಿನ್ ದೀವೊನ್ನಾರ್ ಶ್ರೀ ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು. ಆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಬರವುದ ದಿಂಜ ಸಂಗತಿನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ಈ ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನ ಜಯ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಕಾರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಅಂಚೆನೆ ಸೇರಿಗೆದಕ್ಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೆನೆತೊನುಂಡು.

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ನವೆಂಬರ್ 98

ಸುರುತ ಪಾತೆರ

"ಮದೆಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್" ಇನ್ನಿ ಬೂಕುದ ಮಾಲಿಕೆಡ್, ರಾಮಕಿರೋಡಿಯನ್‌ರೆನ ಪ್ರೀತಿದ ಹಿರಿಯ ನಾಟಕಕಾರೆ ದಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರೆನ ಬೂಕುದ ಬಿಡುಗಡೆಗ್ ಬಿನ್ನೆ ಆದ್ ಬರೊಡುಂದು ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಪೋಯ್ನಪಗ ಆರೆನ ಆರೋಗ್ಯ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆರ್ ಬರ್ಪುಜೆರ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಆ ಬೂಕುದ ಲೇಖಿಕಿ ಲೀಲಕ್ಕೆಗ್ ತೆರಿಪಾಯಿನ ಸುದ್ದಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಗ್ ತೆರಿಂಡ್. ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ.ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಸ್ವತ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೋಕೆಡ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಅರೆನಂಚಿನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನರಮಾನಿ ಖುದ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಆರ್ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಎನನ್ಲಾ ಒರಿ ಬಿನ್ನೆ ಆದ್ ಬರೊಡುಂದು ಕೇನ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ಆನಿ ದಾದನ ತುರ್ತು ಜಂಬರ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾತ್ರ ಬರಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ ಪಂಡೆ. ಆ ಲೆಪ್ಪುನು ಯಾನ್ ವಿನಯಪೂರ್ವಕ ನಿರಾಕರಣೆ ಮಲ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಅವೆನ್ ಎನ್ನಿನಗ ಬಾರೀ ವ್ಯಸನ ಆಪುಂಡು. ಆರೆನ್ ಜೀವೊಪ್ಪ ತೂಪಿನ ಆ ಒಂಜಿ ಭಾಗ್ಯೊನು ಯಾನ್ ಕಳೆವೊಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡೆವೊಂದುಲ್ಲೆ. ದಿ.ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರೆನ ಬೂಕು ಬರೆವೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ಯಾನ್ ಲೀಲಕ್ಕೆಡ ಪಂಡೆ. ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಬೂಕು ಬರೆವೊಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದಕ್ಲು ಅವಕಾಶ ಕೊರುಂಡ ಯಾನ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುವೆ ಇಂದ್ ಪಂಡೆ. ಅಕಾಡೆಮಿದಕ್ಲೆಡ ಕೇನ್‌ದ್ ಅನು ಕೊರ್ಪಾವೆ ಪಂಡೆರ್."ಇನ್ನಿತ್ತ ಇನಿಕ್ಕ್, ಎಲ್ಲೆದ ಎಲ್ಲೆಗ್" ಪನ್ಪಿನ ಗಾದೆದ ಪಾತೆರದ ಲೆಕ್ಕ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ಅಕ್ಲು ಅನು ಕೊರ್ಪಿನೆಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಆರ್ ಆ ಲೋಕೊಗು ಸಂದಿಯರ್.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದಕ್ಲು ತುರ್ತಾದ್ ಒಂಜಿ'ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ' ಸಭೆ ಲೆತ್ತೆರ್ ಇನ್ನಿ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡೆ.'ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ' ಸಭೆಕ್ ಬತ್ತೆ. ದುಕ್ಕೊ ಉರ್ಕುದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರೆರೆ ಸಬ್ದನೇ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ. ರುಸಿ ಸಮಾನ ಸತ್ಯ, ಶಾಂತಿ, ತ್ಯಾಗೊಡು ಕೂಡುನ ಆರೆನ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶೊಲೆನ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಆರೆನ್ ಕಳೆವೊನಿನ ಎಂಕ್ ಕಣನೀರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಕಣನೀರ್‌ಡೆ ಆರೆಗ್'ಅಶ್ರು ತರ್ಪಣ' ಕೊರಿಯೆ. ರಾಮಣ್ಣನ ವಿಸಯೊಡು ಬರೆಯೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ "ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳು ಮಾಲಿಕೆಡ್" ಅತ್ತ್. ಜೀವಪ್ಪ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಬರೆವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಸೆ ಮಲ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಎಂಚಲ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದಕ್ಲು ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆ ಅವಕಾಸ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

"ಮಾಣಿಕ್ಯ", ಮರೋಳಿ
17-11-1998

ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು

ಪರಿಚಯ........

ನಮ್ಮ ದೇಶೊಗು ಶಾಂತಿ ಮಾರ್ಗೊಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊರಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ದೇಶಭಕ್ತೆ ಮಹಾತ್ಮೆರ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಇನಿಗ್ಲಾ ಎನ್ನೊಂದುಪ್ಪಿನ 'ಗಾಂಧಿ'ಯೆರ್ ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಯಿನಿ ಸುಕ್ರಾರದಾನಿ. ಪಾಪದಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ, ದೀನ ದಲಿತೆರೆ ಆಶಾಕಿರಣ, ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚೊಗೇ ಬೊಲ್ಪು ಆದಿತ್ತಿನ 'ಮದರ್ ಥೆರೇಸಾ' ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಯಿನಿಲಾ ಸುಕ್ರಾರದಾನಿ. ತುಳು ನಾಟಕದ ಬ್ರಹ್ಮೆ, ರಂಗನೇತ್ರ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್, ತುಳು ರಂಗ ಕರ್ಮಿ, ತುಳು ರಂಗ ರತ್ನಾಕರೆ ಇನ್ನಿ ಪತ್ತ್ ಪದಿನೈನ್ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿತ್ತಿನ ಆರ್ಲಾ ಆ ಲೋಕೊಗು ಸಂದಿನಿ ಸುಕ್ರಾರದಾನಿ. ಸುಕ್ರಾರ ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಬೊಕ್ಕ ಕ್ರೈಸ್ತೆರೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪವಿತ್ರ ದಿನ. ಹಿಂದುಲೆಗ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜೆದ ದಿನ, ಮುಸ್ಲಿಮೆರೆಗ್ ಪಳ್ಳಿಗ್ ಪೋಪಿನ ದಿನ. ಕ್ರಿಸ್ತೆರೆಗ್‌ಲಾ 'ಗುಡ್‌ಫ್ರೈಡೆ' ಪಂಡ ಎಡ್ಡೆ ದಿನ. ಆ ಹೋಲಿಕೆ ದಾಯೆ ಪಂಡ! ಆರ್‌ಲಾ ಒರಿ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಮಹಾಪುರುಷೆ, ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆವಂದಿ ಒಂಜಿ ಚೇತನ ಆರ್.

ಒವ್ವೇ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಮುಟ್ಟಾವುನೆಟ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಮಾಧ್ಯಮದ ಅಗತ್ಯ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಈ ಮಾಧ್ಯಮ ಒಂಜಿ ವ್ಯಕ್ತಿಡ್ಲಾ ಆವು, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಭಕ್ತಿ ಆವೆರೆ ಯಾವು. ಆಂಡ ನೆಟ್ಟ್ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಪಾತ್ರೊ - ವ್ಯಕ್ತಿಡ್ದೇ. ಇಂಚಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಲೆತ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ದಿ| ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನ್ - ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್ ಬತ್ತೆರ್.

47 ತುಳು ನಾಟಕ, 5 ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಬರೆತಿನ ಆರ್ ಇತ್ತೆ ಎಂಕ್ಲೆ ಎದುರುಡು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಯರ್. ಆರ್ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಯೆರ್ಡಲಾ ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ನಾಟಕೊಲು ಎಂಕ್ಲೆ ಎದುರುಡ್ ಉಂಡು. ಆರೆನ ಬಜಿ ಮೂಜಿ ನಾಟಕ ಮಾತ್ರ ಅಚ್ಚಾತಿನವು. ಒರಿನ ನಾಟಕ ಅಚ್ಚ್‌ದ ಇಲ್ಲ್ ತೂತುಜಿ ಪನ್ನಗ ಬೇಜಾರ್ ಆಪುಂಡು. ಬದ್‌ಕ್‌ದ - ಚೀಪೆ ಕೈಪೆ ಬೇನೆ ಬೆಸರ್, ಸೋಲು ಗೇಲ್ ಅರಗದ್ ಕರಗದ್ ಎರಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆದುರು ದೀತಿನ ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆಲು ತೆಗ್‌ಲ್ದ್ ಗಟ್ಟಿ ಸ್ವರ ದುನಿಪುನ ಆರೆನ ನಾಟಕೊಲು ಪಿದಾಯಿ ಬರೊಡು. ಆರೆನ ರಡ್ಡ್ ನಾಟಕ್ಲೆನ್ ಸುರುಟ್ಟೇ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ನ ಭಾಗ್ಯ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಎನ್ನ ಮಿತ್ರೆ ಗಂಗಾಧರಗ್ಲಾ ಸಂದೊಡು ಪಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆವು. ನಲ್ಪ ವರ್ಸೊಡ್ದುಂಬೇ ಅವೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾದ. ಆ ಕೊರತೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದಕ್ಲು ತೆರಿದೇ 'ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ' ಸಭೆಟ್ ಆ ಸಭೆತ್ತ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ

ವಹಿಸೊಂದಿನ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ.ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಲು ಒಂಜಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆದಕ್ಲು ಆ ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ಪೊಡು. ಆ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊಗು ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಪುಂಡು ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿತ ಬೆರಿಟ್ಟೇ ಆರೆನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಬರೆಪ್ಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ 'ಮದೆಪ್ಯೆರಾವಂದಿ ತುಳು ಮಾಲಿಕೆಡ್' ಆರೆನ ಪುದರ್ ಬರೊಡುಂದುಲಾ ಪಂಡೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ಲಾ ಆ ನಿರ್ಧಾರೊಗು ಬತ್ತೆ. ಉಂದ್ ಎನ್ನ ಸುರುತ ಪ್ರಯತ್ನ. ಸಾಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನಗ 'ಏಕ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ' ಮಲ್ಪೆರೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸೀನ್ ಬರೆದ್ ಅವೆನ್ ಆರೆಡ ತೋಜಾದ್ ಗೊಬ್ಬುವೊಂದಿತ್ತೆ. ಆರೆನ್ನ "GOD FATHER" ಆದ್ ಇತ್ತರ್ಂದೇ ಎನ್ನಿನಾಯೆ.

ಒಂಜಿ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ವರ್ಸ ಯಾನ್ ಕುಡ್ಲ ಬುಡುದ್ ಎನ್ನ ಕೆಲಸೊಡು ದೂರ ಪೋಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ಎಂಕ್ಲಾ ಆರೆಗ್ಲಾ ಇತ್ತಿನ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂದ ಒಂತೆ ದೂರಾಂಡ್. ಆರೆಗ್ 60ನೇ ವರ್ಸ ದಿಂಜಿನೆಕ್ಕ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಒಂಜಿ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಿತಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಎನನ್ ಮದತ್‌ಜೆರ್. ಸಂಘಟಕೆರೆನ ಸಲುವಾದ್ ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ಓಲೆ ಬರೆದ್ ಆರೆನ ಕುರಿತಾದ್ ನಾಲ್ ಪಾತೆರ ಬರೆಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್. ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡುದಿತ್ತೆ. ಅವು ಆರೆನ ಕುರಿತಾದ್ "ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನ್ ಸಂಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಡ್ 1982ಟ್ಟ್ ಅಚ್ಚಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆ ಸನ್ಮಾನೊಗ್ಲಾ ಯಾನ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ. ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಪರ್ಬ. ಅಪೊಗಲಾ ಎನನ್ ವೇದಿಕೆಗ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಆರೆನ ಪರವಾದ್ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ ಭಾಷಣ ಮಲ್ಪೆರೆ ಎನನೇ ಕೇನೊಂಡೆರ್. ಆರೆಗ್ ಎನಡ ಇತ್ತಿನ ಮೋಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸನೇ ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ.

ಆರ್ ಆತ್ ಮಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆವೆರ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಆರೆಗ್ ಜನ್ಮಕೊರಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆರ್ ಅಪ್ಪೆ (ಬಾಗಿ ಹೆಂಗ್ಸು) ಅಮ್ಮೆರ್ (ನಕ್ಕುರಣ್ಣ)ಗ್ ಗೊತ್ತುಪ್ಪಂದ್. ವಾ ಪುಂಚೊಡು ವಾ ಉಚ್ಚು ಉಂಡುಂದು ಪನಿಯರೆನೇ ತೀರಂದ್. ಅಂಚೆನೇ ಅಕ್ಲೆನಾ ಪ್ರೀತಿದ ಬಾಲೆ ಆದ್, ಪಿರಿಯಾಯೆ ಆದ್ ಆ ಕುಡ್ಲದ ಊರುದ ದೈ ಬಿತ್ಲ್ (ಸಸಿಹಿತ್ಲು)ಡ್ 1923ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 23ಕ್ಕ್ ಆರ್ ಕಣ್ ಬುಲಾಯೆರ್. ಆರೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಜಿ ಮೆಗ್ಗಿಯಾರ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ತಂಗಡಿ ಆರೆನ ಬೆರಿಟಾಯೆರ್. ಒರಿ ಮೆಗ್ಯೆ ಬುಡುಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸ್ವರ್ಗ ಸೇರ್‌ದೆರ್ ಇಂದ್ ತೆರಿದೆ. ಅರೆ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಕಮಲಕ್ಕೆ ದಂಬೆಲ್ ಶೇಡಿಗುರಿಟ್ ಭಾಸ್ಕರ ಮಾಸ್ಟರೆ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್‌ನಾರ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿಯೊಡಾಂಡ ಆರ್ ಆ ಲೋಕೊಡು ಸೇರೊಡಾಂಡ್. ಆರೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಭಾಸ್ಕರ ಮಾಸ್ಟೆರ್

ಬೊಕ್ಕ ಆರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಕ್ಕ ಇರ್ವೆಲ್ಲಾ ಎನನ್ ಮೋಕೆಡ್ ತೂತಿನಕ್ಲು. ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಜಾಗೆ ಕೊರ್ದುಯಾನ್ಲಾ 'ಭೂಮಿ' ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಪನ್ಪಾಯಿನಕ್ಲು. ಇತ್ತೆಲಾ ಅಕ್ಲೆ ಜೋಕ್ಲು ಎನಡ ಎಡ್ದೆ ಮೋಕೆಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ನಾಟಕಲಾ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಚಿಂತನೆ ಮಲ್ಪುನ ವಿಚಾರೊಲು ದಿಂಜಿದ್ ಇತ್ತಿನವು. ಆರ್ ತುಳು ಸಮಾಜೊಗ್ ಕಣ್ಣ್‌ದಲೆಕ್ಕ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ನಾಟಕೊಡು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಆಪಿನ ಸರ್ವಕಾಲೀನ ಸತ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಮ್ಮೆ ಮಗೆ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡು? ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿನ ಧರ್ಮ ಎಂಚಿನವು? ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್, ತಗೆತಂಗಡಿ, ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಲ್ ಈ ಸಮಾಜೊಡು ಎಂಚ ಬದುಕೊಡು? ವಾ ಸಾದಿಡ್ ಪೋವೊಡು ಇನ್ಪಿನಾ ನ್ಯಾಯ, ನೀತಿ, ಧರ್ಮ ದಿಂಜ್‌ದಿತ್ತಿನ ಅರ್ಥ ತಿರ್ಲ್ ಇತ್ತಿನ ಕತೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸಮಾಜೊಗು ಪಾಟೊ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಏತೋ ನಾಟಕೊಲು ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಧಾನಲಾ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಅವೆಟ್ ಒಂತೆಲಾ 'ಅಶ್ಲೀಲ' ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಹಾಳ್ ನೆರಡೆದ ಪಾತೆರ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲದ ಇಡೀ ಸಂಸಾರ ಕುಲ್ಲುದು ತೂಪಿಲೆಕ್ಕ, ಕೇನುಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತೆರಿಯಾಂದಿ ನರಮಾನಿಗ್ ತೆರಿಪಾಯೆರೆ, ಸಮಾಜದ ಅಂಕು ಡೊಂಕುಲೆನ್, ಕುಂದು ಕೊರತೆಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾಯೆರ್. ತೆಲ್ತ್‌ದೇ ತಾನ್ ಸಂತೋಸ ಪಡೆಯಿಲೆಕೊ ತನ್ನ ಜತೆಟ್ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆನ್ ತೆಲಿಪಾದ್ ಸಂತೋಸ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆರೆದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಸಮಸ್ಯೆಲೆಗ್ ಪಂದೊಂದು ಅಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿವು ಮೂಡಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಮ ಮಹಾಭಾರತ ಓದುದ. ಆ ಕತೆತ ಅರ್ಜುನಗ್ ಅಪಗಪಗ ಮೌಢ್ಯ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯೊಡ್ಲಾ ಅವೇ 'ಮೌಢ್ಯ' ಬನ್ನಗ ಗೀತೋಪದೇಸ ಇನ್ಪಿನ ಮಹಾ ಸತ್ಯದರ್ಶನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣೆ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅವು ಪುರಾಣೊಡು ಆದಿಪ್ಪು! ಆಂಡ ಆರ್ ಆರೆನ ತುಳು ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಇತ್ತೆದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಹಿತೋಪದೇಶ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ನಿ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಅಯಿಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಕ್ಲೆ ಲೆಕ್ಕಂಚಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್- ಆ ಹಿತೋಪದೇಶ ಮಲ್ತ್‌ದಿನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಅವೇ ಸತ್ಯಧರ್ಮ, ನೀತಿಡ್ ನಡಪೆರೆ ಆರ್ ಕೊರಿನ ಸಂದೇಶ ಗೀತೋಪದೇಶದ ಲೆಕ್ಕ ಶಾಶ್ವತ. ನನದ ಜವನೆರೆಗ್ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕದ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಾಲ್‌ನ್ ನೆನೆತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್‌ಡ ಅಕ್ಲೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ 'ಸಗ್ತಿ' ಆದ್ ಉದಿಪನೆ ಆವಂದೆ ಕುಲ್ಲಂದ್.

ಆರ್ ಬರೆತಿನ 'ಬೂಲ್ಯದ ಬಪ್ಪಂಗಾಯಿ' (ಈ ಪಿರಯೊಡ್ಲಾ ಬರವಾ!) ಅವು ಆರೆನ ಸುರುತ್ತ ನಾಟಕ. ಒರಿ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯೆ ಆಣ್ ರಾತ್ರೆ ಸಾಲೆಡ್ ಬರವು ಸರವು ಕಲ್ಪೆರೆ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಮರ್ಲ್ ಮರ್ಲ್ ಪಾತೆರುನಿ, ಆ ಮರ್ಲ್ ಪಾತೆರೊಡು 'ಬಪ್ಪಂಗಾಯಿ' ಕಂಡ್‌ದ್ ಬೈದಿನ ಜವನೆರ್

ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರ್ನು. ತಮಾಸೆ, ತಮಾಸೆದ ಜತೆಟ್ಟ್ ಪ್ರಾಯದಕ್ಲು ರಾತ್ರಿ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋದು 'ಬರಾವು' ಕಲ್ಪೊಡು ಇನ್ನಿನ ಗೇನ ಕೊರ್ಪಿನ ಕತೆ. ಸಾಲೆಗ್ ಬೈದಿನ ಪ್ರಾಯದಕ್ಲು, ಅಕ್ಲೆ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರೊಡು ನಡಪ್ಯುಂಚಿನ ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟ, ಲಡಾಯಿ ಪೆಟ್ಟ್, ಮಾತಲಾ ಸಾಲೆದ ಬೆಂಚಿಡ್ ಕುಲ್ಲು ಪಾತೆರ್ನಗ 'ಮಾಸ್ಟ್ರ' ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸರಿ ತಪ್ಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರಾವು ಕಲ್ಪಾವ್ಯನ ಕತೆ. ಎಂಕ್ ಆಚ್ಚರ ಆಪುಂಡು! ಆರ್ ನಲ್ಪತ್ತೈನ್ ವರ್ಸೊಡ್ದು ದುಂಬೇ ಪ್ರಾಯದಕ್ಲೆ ಬರಾವು ಕಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾತ್ರಿ ಸಾಲೆದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. 55ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಯಾನ್ಲಾ ಒಂಜಿ 'ಧರ್ಮಾರ್ಥ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆ' ನಡಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆ. ಸ್ನೇಹಿತೆ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗಟ್ಟಿ ಅಪಗ ಅಶೋಕನಗರ ಶಾಲೆದ ಎದುರುಡು ಜೀನಸ್ ಬೇರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆನ 'ಗ್ಯಾಸ್‌ಲೈಟ್'ಡ್ ಶಾಲೆದ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವರಾಮರಾಯೆರ್ನ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದ್ ಅಲ್ತ ಶಾಲೆಡ್-ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆ ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತೆ. ಆ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆದ ಸಹಾಯಾರ್ಥ ಪ್ರದರ್ಶನೊಗು ಈ ಪಿರಯೊಡ್ಲಾ ಬರವಾ? ಇನ್ನಿನ ಆರೆನ ನಾಟಕ ದಿಗ್ದರ್ಶನೊಡೇ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆದ ಜವನ್ಯೆರ್ ಗೊಬ್ಬಿಯೆರ್. ಶಾಲೆದ ಜೊಕ್ಲೆಡ್ ದೆಂಗಿನ ಪ್ರತಿಭೆದ ಬಿಂಬೊಲೆನ್ ತಿದ್ದ್‌ದ್ ಆಸಕ್ತಿಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ನಡವಳಿಕೆಗ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಕಟ್ಟಾ ಅಭಿಮಾನಿ ಎನ್ನ ಪರಮ ಮಿತ್ರೆ (ಇತ್ತೆ ದುಬ್ಯಾಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್) ಶ್ರೀ ಯಂ.ಕೆ. ಗಂಗಾಧರ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್‌ಲಾ ಸೇರ್‌ದ್ ಆರೆ ನಾಟಕ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನಿ! ಜ್ಯೂಲಿಯೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸ್‌ದ 'ಪತ್ರಾವ್' ಸಹೋದರೆರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ 'ಕಾಂಪರನ ಕಟಿಪಿಟಿ'ಲಾ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾಯ. ಆ ರಡ್ಡ್ ನಾಟಕ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಪೊತ್ತಾವೊಂಡ. ಅವು ಬೊಕ್ಕೊದ ಸಂಗತಿ. ಅವೆನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಆರೆನ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆರೆಗ್ಲಾ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆರೆಗ್ ಬೆರಿ ಸಾಯದ ಪಾತೆರ ಕೊರ್ಯೆರ್. ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ, ಜಾತ್ರೆ, ಅಂಕಾಯನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೂಕು ಕಟ್ಟ್ ತುಂಬೊಂದು ಮಾರಿಯೆರೆ ಪೋದು ಅವು ಸರಿಯಾದ್ ಮಾರಾಟ ಆವಂದೆ ಕುಡ ಅಚ್ಚಿದ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪಿನ ಆಸೆನೇ ಬುಡಿಯ. ಆಂಡ ಕೆಲವು ವರ್ಸೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ 'ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ' ನಾಟಕ ಅಚ್ಚಿ ಆಂಡ್ ಇಂದ್ ಕೇನಿಯೆ. ಐನ ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿ ಆರೆನ ಜೋಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ್ ಶೆಣೈ ಎಂಕ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಆರ್ ಸಾಲೆ, ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಡಿಗ್ರಿ ದೆತ್ತೊನಂದೆ ಪಾಠ ಕಲ್ಪಾದಿಜ್ಜಂಡಲಾ ಆರೆ ಸ್ನೇಹಿತೆರ್ ಆರೆನ್ 'ಮಾಸ್ಟ್ರೇ' ಇಂದ್‌ದ್ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆಡ್ದ್ ಮೌಡ್ಯೊಲು ಆರೆನ ಬೆರಿ ಪತ್ತಿಜಿ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೈತ್ತಲ್ ದುಂಬು ಪೋವಂದೆನೆ ಅವ್ವೆ ಆರೆನ ಕೈತ್ತಡೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಆರೆನ ಶಿಷ್ಯ ಕೊಟೊಡು ಡಾಕ್ಟ್ರ, ಇಂಜಿನಿಯೆರ್, ವಕೀಲೆರ್, ಮಾಸ್ಟ್ರನಕ್ಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಆರ್ MASTER! ಆರ್ ಉದ್ಯೋಗೊಡು ಟೈಲರ್. ಮಾಸ್ಟರ್ ಟೈಲರ್ ಪಿರಿಯ ಅನುಭವಿ ಪೊಲ್ಲಿಗೆದಾರ್. ಆರ್ ಪೊಲ್ಲಿನ ನೃತ್ಯದ ಉಡುಪು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ನಾಟ್ಯ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಆಂಡ ! ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಂಪಾದನೆ ಸೊನ್ನೆ. ಯಾನೇ ಒರ ಆರೆನ್ 'ರೇಡಿಯೋ ಸ್ಕೀಮ್'ಗೆ ಸೇರಾದಿತ್ತೆ. ಸುರುತ್ತ 'ಡ್ರಾ'ಟೇ ಆರೆಗ್ ರೇಡಿಯೋ ತಿಕ್ಕೊಂಡ್. ಯಾನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಕನತ್ತ್ ಕೊರ್ನಗ ಇಲ್ಲಡೆ ಕರೆಂಟೇ ಬೈದ್‌ಜಿ. ಬ್ಯಾಟರಿ ದೀದ್ ರೇಡಿಯೋ ಚಾಲ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆ. ಸುರುತ್ತ ಪದ ಇಲ್ಲಡ್ ಆರ್, ಆರೆ ಬುಡೆದಿ, ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕ್ಲು ಕೇಂಡೆರ್. ಸಂತೋಸನೇ ಸಂತೋಸ. ಆಂಡ ಆರ್ ತೀರ್ ಪೋಯರ್ ಇಂದ್‌ದ್ ತೆರಿನೇ 6-10-97ನೇ ಶನಿವಾರ ಕಾಂಡೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋನಗ ಆರೆನ ಜೋಕ್ಲು ಉಂದೆನ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ದುಕ್ಕಿತ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ ನೀರ್ ದೆತ್ತೆರ್. ಆರ್ ನಾಟಕದ ಜವನೆರೆನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ಪುನೆಟ್, ಬಂಜಿದ ಗಿರಾಕಿಲೆನ್ ಮರತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಯಾನೇ ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂತೆ. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಂದೆ ಗಿರಾಕುಲು ಕೋಪೊಡು ಪೋತೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಆರೆಗ್ ಕೋಪ ಬರ್ಪುಜಿ. ಆರೆಗ್ ಪಣವು ಬಂಗಾರ್, ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಒಂಜಿ ವಿಸಯನೇ ಅತ್ತ್. ಆರೆಗ್ ಪನ್ಪಿನಂಚಿನ ಸಂಪಾದನೆ ದಾಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಆರೆನ ಸಂಪಾದನೆ ಪಂಡ 47 ತುಳು ನಾಟಕ ಬೂಕುಲು, 5 ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಬೂಕುಲು ಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಾಂದಿನಾತ್ ಸ್ನೇಹಿತೆರೆ ಬಳಗ. ಬಂಜಿಗ್ ಗಂಜಿ ಇಜ್ಜಿಂಡಲಾ ಜುಟ್ಟುಗು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂ! ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಆರೆ ಬಣ್ಣದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡೇ 'ಸಿರಿವಂತಿಕೆ' ತೂಯೆರ್.

ಬಸವಣ್ಣೆ ಪಂಡೆರ್ 'ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ' ಇಂದ್. ಕಿರೋಡಿಯಾನ್ ಪಂಡೆರ್ ನಾಟಕನೇ ಕೈಲಾಸ. ಆರ್ ಐನ್ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲು ಬರೆಯಿನೆಟ್ 'ಭೂಕೈಲಾಸ' ಒಂಜಿ. ಆಂಡ ಜೀವಮಾನ ಇಡೀ ಆರ್ ನಂಬಿಯೆರ್ "ನಾಟಕನೇ ಕೈಲಾಸ" ಪಂಡ್‌ದ್. ಯಾನ್ ಆರೆಡ ಪನೊಂದಿತ್ತೆ, ಟೈಲರಿಂಗ್ ಬೇಲೆಡ್ ದಿಂಜ ಜನ ಶ್ರೀಮಂತೆರಾತೆರ್ಂದ್. ಈರ್ ದಾಯೆ ಇಂಚ ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಂಜ ಬರ್ಪರ್? ಆರೆನ ಜವಾಬು ಯಾನೊರಿ ಕಲೋಪಾಸಕೆ, ಕಲೋಪಜೀವಿ ಅತ್ತ್. ಆರ್ ಆನಿ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರ ಇನಿಲಾ ಎನ್ನ ಉಡಲ್ಡ್ ಅಂಚೆನೇ ಅಲೋಂದು ಉಂಡು. 'ನಾಟಕನೇ ಎನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವ, ನಾಟಕೊಡೇ ಯಾನ್ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್, ಆಸ್ತಿ, ಬಂಧು-ಬಳಗ ತೂವೊಂದುಲ್ಲೆ. ನಾಟಕದ ಜೀವನ ಎನ್ನ ದುಂಬು ಪಿರವು ಇತ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಎನ್ನ ಆಸ್ತಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಪರಿದಿನ ಕುಂಟುಡ್ಲಾ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ತೂಯ್ಯ ಮಹಾಪುರುಷೆ ಆರ್ ಬಾಯಿಡ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೇ ಆರೆನ ಉಸುಲು ಇತ್ತಿನಡೆ ಮುಟ್ಟ ಅಂಚೆನೇ ನಡತೆರ್. ಇಂಚಿನ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ನಿಷ್ಕಾಮ, ನಯ,

ವಿನಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಲು ಏತ್ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್?

ಸಿನೆಮಾ ಪ್ರಪಂಚಲಾ ಆರೆನ್ ಕೈಬೀಸ್‌ದ್ ಲೆತ್ತ್ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಪರದೆದ ಪಿರಾವುಡು ಇತ್ತಿನ ಬೇನೆ ಬೇಸರಿಕೆದ ಅನ್ಮುಗಲಾ ಆರೆಗಾಂಡ್. ಆರ್ ಬರೆತಿನ 'ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ' ..ರ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಂಡ ಆರೆನ ಪುದರ್ ಸಿನೇಮಾ ಲೋಕೊಡು ಮಲ್ಲ ಪುದರಾದ್ 'ಸಿರಿಪ..ತಿಕೆ' ಬೆರಿಪತೊಂದು ಬರು ಇನ್ಪಿನ ಕನೊಟ್ಟು ಯಾನಿತ್ತೆ. ಆ ಆಸೆ ಸುಳ್ಳಾಂಡ್..! ನ್ಯಾಯೊಗಾದ್ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಸಂಭಾಷಣೆ ಬರೆತೆರ್. 'ಬಿಸತ್ತಿ ಬಾಬು' 'ಬೊಳ್ಳಿದೋಟ'ಗ್ ಗೀತೆ ಬರೆತೆರ್. ಕೇನ್‌ದ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿ ಆಂಡ್. ಇತ್ತೆಲಾ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಕೆಲವು ಪದೊಕ್ಲು "ಆಕಾಶವಾಣಿ"ಡ್ ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಕೇನ್ನಗ ಮೈ ರೋಮಾಂಚನ ಆಪುಂಡು. ಸಿನೇಮಾ ಲೋಕೊಡು ಕೆ.ಎನ್.ಟೈಲರ್ ಒಂಜಿ ಪುದರ್. ಕಾಸ್ ಮಲ್ತೆರಾ ಇಜ್ಜಾ? ಯಾನ್ ಪಿನಯೆ. ಅಂಚೆನೇ ಆರ್.ಕೆ. ಟೇಲರ್ ಆದ್ ಇಂಬೆರ್ ಸಿನೇಮಾದ ಪರದೆದ ಪಿರವುಡು ಮಿಂಚುವೆರ್‌ಂದ್ ಕನ ಕಟ್ಟಿಯೆ. ಆಂಡ ಆರ್ ಮಾತ್ರ ಆ ಮಾಯಾಲೋಕದ ಬೆರಿ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಯಿಜೆರ್. ಅವು ಕೃತಕ ಲೋಕ, ಕ್ಷಣಿಕ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯ ಆರೆಗ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಆರೆನ ಜೀವನ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಶಾಲ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಭಜನಾ ಮಂಡಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರೊಡು ಜವನೆರ್ ಮಾತಾ ಸೇರ್‌ದ್ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಲ್ತಿನ ಭಜನಾ ಮಂದಿರ ಇತ್ತೆ ಮಹಾಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಆತ್‌ಂಡ್. ಊರೇ ಗಣೇಶನಗರ ಆಂಡ್. ಪಾಪದಕ್ಲೆನ ಮದ್ಮೆಗ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಲಾ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸಮಾಜಸೇವೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕರಿನ ವರ್ಸ ಭಜನಾ ಮಂದಿರೊಡು ಚೌತಿ ಪರ್ಬೊಗು ಬತ್ತಿನ ಯಾನ್ ಆರೆನ್ ಎನ್ನ ರಥೊಟು (ಸ್ಕೂಟರ್) ಕುಲ್ಲಾದ್ ಆರೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಮುಟ್ಟ ಬುಡಿಯೆ. ಎನ್ನ ರಥೊಟ್ಟು ಕರಿ ವರ್ಸ ಕುಲ್ಲಿನಾರ್ ಈ ವರ್ಸ ಬನ್ನಗ ಆರ್‌ದಾಂತೆನೇ ಪೋಯೆರ್. ವಿಧಿ ನಿಯಮ ಆರೆನ 75 ವರ್ಸೊಡು ಪಂಡ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5, 1997ನೇ ಸುಕ್ರವಾರ ದಿನ ಆ ಲೋಕ ಸೇರಿಯೆರ್. ಆರೆನ್ 'ಮಾಸ್ಟ್ರೇ' 'ಮಾಸ್ಟ್ರೇ' ಇಂದ್ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕಾ ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರೆನ ಶಿಕ್ಷಕ ದಿನತಾನಿಯೇ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಪಿನ ಕಾಕತಾಳೀಯ ಅತ್ತೇ?

ಆರ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಲಾ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಸಭಾ ಬೋಳೂರು, ಹಳೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘ ಅಶೋಕನಗರ, 'ಕೋಕಿಲಾ' ಮಂಗಳೂರು. ಗ್ರಾಮ ಸೇವಾ ಸಂಘ ಬೋಳೂರು. ಆರ್.ಎನ್. ಮಿತ್ರ ಮಂಡಳಿ, ಮಂಗಳೂರು ಈ ಮಾತಾ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್

ಒಂಜಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ್ ಅತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಸಗ್ತಿಯಾದ್ ಆರ್ ಬೆನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗ್ರಾಮ ಸೇವಾ ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಅಶೋಕನಗರ- ಕೋಡಿಕಲ್ ರಸ್ತೆದ ಶ್ರಮದಾನ ಮಲ್ಪುನಗ, ಕೊಟ್ಟು, ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸೇವಾಕಾರ್ಯ ಮಲ್ತೊಂದಿನ ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆಲಾ ನೆಂಪುಂಡು. ಆರೆನ ಒರಿ ಅಭಿಮಾನಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವರಾಮರಾಯೆರ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಆ ದಿನೊಟ್ಟು ಶ್ರೀ ದಿ. ಎ. ಚೊಡಪ್ಪೆರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತಿನ ಆ ಸಂಘ ಮಲ್ತಿನ ದಿಂಜ ಜನಹಿತ ಕೆಲಸೊಲೆಡ್ 'ಅಶೋಕ ನಗರ' ಇನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ದೀಯಿನ್ಲಾ ಒಂಜಿ. ದಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ತೆರೆನ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಪ್ರಕಾರ - ಆರ್ಲಾ ಆ ಸಂಘದ ಸಭೆಟ್ಟ್ ಇತ್ತೆರ್.

ಒಂಜಿ ರಾಸಿ ಜವನೆರ್. ಕಿರೋಡಿಯಾನ್‌ರೆನ ಪಿರಾವುಡ್ ಇತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಬೆಗರ್ ಜಪುಡಾಯಿನವುಲು ನೆತ್ತೆರ್ ಜಪುಡಾದ್ ಬೆನೆರೆ ತಯಾರ್ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ 'ತುಳು ಸೇನೆ'ನೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆರ್ 'ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಸಮಿತಿ' ಮಲ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ಊರು ಬುಡುದು ದೂರದ ಜಾವಳಿಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆಂಡಲಾ ಆರೆನ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಎನನ್ 'ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಸಮಿತಿ'ದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್ ಎನ್ನ್‌ನಗ ಅಚ್ಚೆರ ಆಪುಂಡು.

ಆರೆನ್ 'ಸವ್ಯಸಾಚಿ' ಇಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್ಂಡ ತಪ್ಪು ಇಜ್ಜಿ. ಆರ್ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಸಿ, ಸಾಧಕೆ. ಆರೆನ ಒಂಜಿ ಕೈಟ್ ನಾಟಕ ಬರೆಯೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ಂಡ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೈಟ್ ದಿಗ್ದರ್ಶನ, ಕುಡೊರ ಗೀತರಚನೆ, ಅಂಚೆನೇ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂಲಾ ಆರ್ ಬಾರಿಸಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ನಿಪುಣ ತಬ್ಲಾ ವಾದಕೆ. ತನ್ನ ಭಾವಾಭಿನಯ, ಹಾಸ್ಯ, ವಿಡಂಬನೆಡ್ ತನ್ನ ನಟನೆಡ್ ತನ್ನ ಜೀವಂತಿಗೆ ದಿಂಜಾದ್ ಸಭಿಕೆರೆಡ್ದ್ ತಾಟಿ ಬೊಟ್ಟುನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಅಭಿನಯ ಕಲೆ ಚಮತ್ಕಾರೊ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ತೆರೆನ ಜಮೀನ್ದಾರ್ ಪಾತ್ರೊಗು, ಆರೆನ ಊಳಿಗದಾಯನ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತೊಂದಿನ ಇತ್ತೆಲಾ ನೆಂಪಾಪುಂಡು. ನಾಯಕನಟೆ, ಖಳನಾಯಕೆ ಆದ್ ಆರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾತ್ರೊಲೆಡ್ 'ಸೈ' ಪನ್ಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಇಡೀ ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್, ಬಿ. ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನ್ ಪಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡ್. ಯಕ್ಷಗಾನೊಗ್ಲಾ 'ಬಿರ್ಸೆದ ಬೈರವೆರ್' ಇನ್ಪಿ ನಾಟಕ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ದು ಅಕ್ಲು ಗೊಬುದಿನಲಾ ಎಂಕ್ ನೆಂಪುಂಡು. ಈತ್ ಪುದರ್ ಪೋತಿನ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳ'ದಕ್ಲು ಅವೆನ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪುದರ್, ಕಾಸ್ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡಾ ಆರ್?

ಆರ್ 1941ಟ್, ಅಪಗದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಸ್ಯನಾಟಕಗಾರೆ ದಿ. ಮೋಹನ್ ರಾಯೆರೊಟ್ಟುಗು ರಂಗ ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. "ತೌಳವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ" ಇನ್ಪಿ ನಾಟಕ ರಂಗ ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ತಿನವು.

ಆರೆ ಮಿತ್ರೆ ದಿ. ಆನಂದ ರಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವರಾಮ ರಾಯೆರ್ ಆರೆಗ್ ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಆರ್ ಬರೆತಿನ "ಮಗೆ ಮಂಜಣೆ" ಇನ್ನಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಚಾರ ಆತ್ಂಡ್. ಆರ್ ಬರೆದ್ ಯಾನ್ ದಿಗ್ದರ್ಶನ ಮಲ್ತಿ ನಾಟಕ ಉಂದು. ಅಪಗದ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಶನರ್ ಆದಿತ್ತಿನಾರ್ ನಮ್ಮ ಅಶೋಕನಗರೊಡೇ ಇತ್ತಿನ ಎಂಕ್ಲೆ ಎಡ್ಡೆ ಸ್ನೇಹಿತೆ ದಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪೆರ್. ಆರೆನ ಉಸ್ತುವಾರಿಡ್ ನಮ್ಮ ಈ ತುಳು ನಾಟಕೊನು ಆಕಾಶವಾಣಿಗಾದೇ ಗೊಬ್ಬಿನಿ. ಉಂದೇ ನಾಟಕ ಶಾಲೆದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸೊವೊಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಬರೆತಿನಿ. ಆರೆನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೊಡು ಈ ನಾಟಕ ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಪ್ರಸಾರ ಆಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಆರ್ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕಲಾವಿದೆಲಾ ಆಯೆರ್.

ತಾನೇ ಅಪ್ಪೆ ಆದ್ ಸೇವೆನ್ ಪೂರ್ಣ ಆ ಬಾಲೆಗ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಇಂಚಾದ್ ಆರೆನ ಗರಡಿಡ್ ಮೂಡಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್, ಕಲಾಸಕ್ತೆರೆಗ್ ಆರ್ ಸ್ಮರಣೀಯರಾಯೆರ್. ಆರ್ ಜೀವೊಡುಪ್ಪುನಗಲಾ ಇಜ್ಜಾಂದಿಪ್ಪುನಗಲಾ ಆರೆನ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಏಪಲಾ ಗೌರವ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರೇ. ಆರೆನ ಆಶ್ರಯ ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಇತ್ತೆದ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ತಿಕ್ಕಾಂದೆ ಕುಂಟೊಂದುಂಡು ಇಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಆರೆನ ಕಾಲದ ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಕಾರೊಲು ಒಂಜಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ನಾಟಕದಂಚಿನ ಬಹು ಜನ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಪು ಮಾಧ್ಯಮೊಲು ಒರಿದ್ ಬುಳೆವೊಡಾಂಡ ಕಿರೋಡಿಯಾನ್‌ರೆ ನಂಚಿನಕ್ಲೆನ ನಾಟಕೊಲು ಇತಿಹಾಸ ಆದಿಪ್ಪುವ. ಆರೆನ ಐವತ್ತರಡ್ಡ್ ನಾಟಕೊಲು ಈ ಮಾಲಿಕೆಡ್ ಅಚ್ಚಾದ್, ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುನಕ್ಲು ಅವೆನ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊಡು. ಅವೆನ ಪ್ರಯೋಜನೆ ಪಡೆವೊಡು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ ಆರೆನ ಕೀರ್ತಿ, ಅಂಚನೆ ಆರೆನ ಸೇವೆ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ದಿಂಜಿದುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಅಪೂರ್ವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾತಾವರಣದುಲಾಯಿ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಪುಟ್ಟು ಕಲಾವಿದೆ. ಆನಿಡ್ದ್ ಆರ್ ಸಂದುನ ಮುಟ್ಟ ಸುಮಾರ್ ಆಜಿ ದಶಕೊಲು ನಾಟಕ, ಪದ, ಸಂಗೀತ, ದಿಗ್ದರ್ಶನ, ತಬುಲ, ರಂಗ ಸಜ್ಜಿಕೆಗ್ ಮುಡಿಪಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆರೆನ ಜಾನಪದದ ಆಳ ಅಲ್ಮಗ ಅಭ್ಯಾಸೊಲೆನ್ ಪಡೆವುನೆಟ್ ನಮ ಸಫಲ ಆವೊಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಡು ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ ತಿಕ್‌ದ್ಂಡ್. ತನ್ನ ನೆಲೊಟ್ಟೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪುನೆಪಾಟದ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆಡ್ - ಚಿರ ಚೇತನ ಆವೆರೆ ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಕಿರೋಡಿಯಾನ್‌ರೆನ ಪ್ರತಿಭೆದ ಕಮ್ಮೆನ ಪರದೇಶೊಗುಲಾ ಪರಡ್‌ದ್ಂಡ್.

ಸಂಸಾರ

ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಎಂಕ್ ಆರೆನ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಕ್ಕನ ವಿಚಾರೊಡು ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಬರೆವೊಡು ಇಂದ್‌ದ್ ಆಪುಂಡು. ಆರೆಗ್ ಗೌರವಪೂರ್ವಕ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲೆನ್ ಸಂದಾವೆ. ಆರ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ. ಆರ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿದ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಕ್ಕ. ಆರ್ ಬಡವುಡೆ ಆರೆ ನಿರೆಲ್ದಲೆಕ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಏಳ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಪೆದ್ದ್‌ದ್ ಸಾಂಕಿಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಡ್ಡ್, ಎಂಕ್ಲೆಂಚಿನ ಆರೆ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಆರೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಬನ್ನಗ ಒಂಜಿ ಚೂರುಲಾ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ತೊನಂದೆ ಕಾಫಿ, ತಿಂಡಿ ಕೊರ್ದು ಸತ್ಕಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತೆಲ್ತ್ ತೆಲ್ತ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಮಲ್ಲಪ್ಪೆ. ಆರೆಗ್ ಮುತ್ತೈಸಿ ಸಾವು. ಆ ಯೋಗ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಬರಾಂದ್. ಆರ್ ಪಿರಾವುಡ್ದ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ರಾಮಣ್ಣೆ ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. ಒಂಜಿ ಗಾದೆದ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. "ಒರಿ ಆಂಜೋವು ಸಮಾಜೊಡು ಮಲ್ಲ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಡಾಂಡ ಆಯನ ಪಿರಾವುಡು ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಸಗ್ತಿದ ಬೆಂಬಲ ಬೋಡೇ ಬೋಡುಗೆ". ಆರ್ ರಾಮಣ್ಣನ ಚೇತನ ಆದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಏಳ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಸಾಂಕುನ ಭಾರೊನು ಆರೆ ತರೆಕ್ ಪಾಡಂದೆ ತಾನೇ ತುಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆರೆ ಸಂಸಾರೊಡು ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ಜನಾರ್ದನ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ಪದವಿ ಮುಗಿತ್‌ದ್, ಇತ್ತೆ ಪಶು ಸಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖೆಡ್ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರೆ. ಗೋರಿಗುಡ್ಡೆದ ಜಯಂತಿನ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸುಖ ಸಂಸಾರ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಸರಕಾರಿ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ವಾಸ. ನಯ, ವಿನಯ, ಪಾತೆರ ಕತೆಟ್ ಕಿರೋಡಿಯಾನ್‌ರೆನ ಮಗೆನೇ. ಆರೆನ ಆಶೀರ್ವಾದೊಡು ಆಯನ ಉಸ್ತುವಾರಿಡ್ 'ಅಶೋಕ ಮ್ಯೂಸಿಕ್' ಇನ್ಪಿ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯದ ಒಂಜಿ ತಂಡ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂಡ್ ಮಾ ಮಲ್ಲ ಬಿರ್ಸೆ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ದೆತ್ತೊಂದೆರ್. "ನೂಲುದ ಲೆಕ್ಕ ಸೀರೆ, ಅಪ್ಪೆಲೆಕ್ಕ ಮಗಲ್" ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ಯಾನ್ 'ಯಥಾ ಪಿತಾ ತಥಾ ಪುತ್ರ' ಇಂದ್‌ದ್ - ಒಂತೆ ಬದಲ್ ಮಲ್ಪುವೆ. ಆಯಗ್ ಬೆರಿ ಸಾಯೊಗು ಆರೆ ಮೂಜನೇ ಮಗೆ ನವೀನೆಲಾ ಇತ್ತೆ. ಆಯೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡ್ ನೌಕರೆ. 15 ವರ್ಸದ ಸೇವೆ ಈತಿನೆಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಕೋಡಿಕಲ್‌ದ ನಿರುಪಮನ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಬೇತೆನೇ ಸಂಸಾರ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಆಯೆಲ ಆರೆ ಲೆಕ್ಕನೆ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮಿ.'ಅಶೋಕ ಮ್ಯೂಸಿಕ್'ಡ್ ಆಯನ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ಉಂಡು.

ಕಿರೋಡಿಯಾನ್‌ರೆನ ರಡ್ಡನೆ ಮಗೆ ನರೇಂದ್ರೆ ಹಳೆಯಂಗಡಿದ ರಂಜಿನಿನ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಹಳೆಯಂಗಡಿಡೇ ಉಲ್ಲೆ. ಆರೆನ ಟೈಲರ್ ಉದ್ಯೋಗೊನು ನಡಪಾವೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಬಿರ್ಸೆ-ಆಯೆ. ನೃತ್ಯೊಗು ಆರ್ ಪೊಲ್ಲುದು ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಡ್ರೆಸ್ ಇತ್ತೆ ಆಯನ ಕೆಲಸ. ಮುರಾನಿ ಪೋದುಪ್ಪುನಗ ಅವೆನ್ ಪೊಲ್ಲೊಂದಿತ್ತೆ. ಆರ್ ಈ ಊರುನು ಬುಡುದುಪೋಯಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕಲಾಗಾರಿಕೆನ್ಲಾ ಆರೆ ಜೋಕ್ಲು ಮುಂದುವರಿಸೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ನಗ ಆರೆನ ಆತ್ಮೊಗು ಸಂತೋಸ ಆವಂದೇ?

ನಾಲನೆ ಮಗೆ ಅಶೋಕೆ ಬೈಕಂಪಾಡಿಡ್ HIND SOKA (ಲೇತ್‌ವರ್ಕ್ಸ್) ನೌಕರೆ. ಇಂಚಪ್ಪ ಮದ್ಮೆ ಆಂಡ್. ಯಾನ್ಲಾ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪೋತೆ - ಬಜ್ಪೆದ ಪೊಣ್ಣು. ಕಿರೊಡಿಯಾನ್ ತೀರಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೊಕ್ಲೆನ ಮದ್ಮೆ ಆಂಡ್.

ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆಡ್ ಉಷಾ ಕೆ. ಅಮೀನ್. ಅಲೆನ ಕೈ ಪತ್ತಿನಿ ಕೇಶವೆ. ಉದ್ಯೋಗೊಡು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಶಿಯನ್. ರಡ್ಡನೆ ಮಗಲ್ ಜಯಶ್ರೀ ಡಿ. ಕರ್ಕೇರ. ಅಲೆನ ಕಂಡನಿ ಗಲ್ಫ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲೆ. ದಾಮೋದರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್. ಆರೆನ ಮೂಜನೆ ಮಗಲ್ ಕವಿತಾ. ಯಾನ್ ಎಲ್ಯಡೇ ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಮಾತ ತೂತೆ. ಆರೆನ ನಡೆ ನುಡಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ತತ್ವ ಆದರ್ಶೊಗು ಚ್ಯುತಿ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ನನಲಾ ಅಂಚನೇ ನಡಪುವೆರ್ ಇನ್ಪಿನ ವಿಶ್ವಾಸ ಉಂಡು. ಆರ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್- ಗುರು ಸ್ಥಾನೊಡ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್.

ಸಾಧನೆ

ವಾ ಊರುಗಾಂಡಲ ಪೆರ್ಮೆ ಕಣಪ್ಪುನಂಚಿನ ನಾಟಕದ ಕಲೆತ ಪೊರ್ಲುನು ಉಡಲ್ಡ್ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಕಲಾರಾಧನೆನ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಟ್ಟೊಡ್ ರಾರಾಜಿಸಿಯೆರ್. ತನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ ತುಳುವೆರೆನ ಪರಂಪರೆತ್ತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಪಡೆಪುನಂಚ ನಾಡು ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಉತ್ಸವ ಆಚರಣೆನ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಕಿರೋಡಿಯಾನ್‌ರೆನ ಜೀವನ ಬುಡುಪಾದ್ ದೀತಿನ ಬೂಕುದ ಲೆಕ್ಕ. ಆರೆನ ಗುಣ ನಡತೆ, ನಟನೆ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ತಮಾಸೆದ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸ್ನೇಹಪರತೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜವನೆರೆಗ್ ಏಪಲಾ ಆದರ್ಶ. ಆರ್ ಅಜಾತಶತ್ರು. ಏರೆನಲಾ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಬೇನೆ ಮಲ್ಪಂದೆ, ಮಾತೆರೆಡಲಾ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಆರೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಬದ್‌ಕಿನ ವ್ಯಗ್ತಿ ಅತ್ತ್. ಬೇತೆಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಬದ್‌ಕಿನ ವ್ಯಗ್ತಿ. ಆರೆಡ್ದ್ ಎಲ್ಯಕ್ಲು ಬರೆದ್ ಕೊರಿನ ನಾಟಕೊನು ಓದುದು, ತಿದ್ದ್‌ದ್,

ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಗುಣೊಕು ಮತ್ಸರ ಇಜ್ಜಿ ಇಂದ್‌ದ್ ನಡತ್ ತೋಜಯಿನಾರ್. ಆರ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಮಲ್ಲಣ್ಣೆ. ಆರೆ ಪಾತೆರೊಡು ಕೊಂಕು, ಮತ್ಸರ, ವ್ಯಂಗ್ಯ ಬೈದಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜೇ ಪಾತೆರೊಡು ಪನ್ಪುಂಡ 'ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರ' ಆರೆಡ್ದ್ ಫರ್ಲಾಂಗ್ ದೂರ. ಆರೆನ ಗುಣ ನಡತೆನೇ ಆರೆಗ್ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ಕೆ. ಆರ್ ಪರದ್ರವ್ಯ ಪರನಾರಿ ವರ್ಜ್ಯೆರ್. ಮಾಮಲ್ಲ ದೇಶಭಕ್ತೆಲಾ.

ಬಡವೆರೆಡ್ದ್ ಬಡವೆರಾದ್ ಪುಟ್ಟುದಿನ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ್ ಬರೆತಿನ ಪಾತೆರ ನೆನೆಪಾಪುಪಂಡು. "ತೊಜಂಕಾದ್ ಕೊಡಿಪೆರಾವಂದ್ ಬಡವೆರಾದ್ ಪುಟ್ಟೆರಾವಂದ್" ಎಂದು ಆರೆನ ಉಡಲ್ದ ಪಾತೆರ. ಜೀವನೊಡು ಅನುಭವ ದಿಂಜಿದಿ ಪಾತೆರ. ಕಣ್ಣ್ ಬುಡುದು ಈ ಲೋಕದ ಬೊಲ್ಪು ತೂಪಿನಗನೇ ಬಡವೆರೆ ಪದಕಟ್ಟ್ ಇಲ್ಲ್ ? ಕಾರ್‌ಗ್ ಒಯ್‌ತ್‌ಂಡ ತರೆಕ್ ಇಜ್ಜಿ. ತರೆಕ್ ಒಯಿತ್‌ಂಡ ಕಾರ್‌ಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಪಾತೆರದ ಲೆಕ್ಕ ಆರೆನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ. ಆರೆಗ್ ದಿಂಜ ಕಲ್ಪೆರೆ ಆವಂದಿನೆಕ್ ಈ ಬಡತನಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ. ಇನಿತ ಲೆಕ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಂಡ ! ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗೊಡು ಪುಟುದುಂಡ SSLC ಮುಟ ಆಂಡಲಾ ಓದುದುವೆರ್. ಆರೆಗ್ ಆಯೋಗ ಇತ್ತ್‌ಜಿ ! ಅತ್ತ್ ನಂಕ್ ಆ ಭಾಗ ಇತ್ತ್‌ಜಾ ? ಆ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿ ದೇವೆರ್‌ಗ್ ಗೊತ್ತು!

ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗೊಡು ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಪುದರ್ ದೆತ್ತೊಂದಿನ ರಾಮಣ್ಣೆ ಆ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತೆ. ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ 'ಬ್ರಹ್ಮೆ', 'ಭೀಷ್ಮೆ' ಇಂದ್ ಮಾತಾ ಆರೆನ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆದ ತುಳು ತೆಲಿಕೆದ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ನಂಕ್ ಐತ ಕಮ್ಮೆನ ಕೊರಿನ ಕೀರ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಆರೆಗ್ ಸಂದುಂಡು. ತುಳು ನಾಟಕ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರೆನ್ ಆರೆಡ್ದ್ ದುಂಬೆ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್, ಕಿಟ್ಟೆಲ್, ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ಮಾತಾ ಇತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಸೇರಿನಾರ್ ರಾಮಣ್ಣೆಲಾ.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಜವನೆರ್‌ನ್ ಕೂಡು ಪಾಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೇನೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಾರ್ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್. ಕುಡ್ಲದ ಊರುಡು ಆರೆನ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ನಾಟಕ ಅಪರೂಪ. ತುಳು ರಂಗ ಭೂಮಿಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಇತ್ತಿಜ್. ಗೊಬ್ಬುಂಡ ಮರ್ಯಾದೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಬಾಸೆನ್ ಸಸಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುವೆರೆಗ್ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ಇತ್ತಿಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನಿಯರೆ

ಆಪುಜಿ. ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಾತೆರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಓಡುದ ಕಾರ್ಕಾನೆ, ಕೊರಂಟ್‌ದ ಕಂಪೆನಿ ಮೂಲು ಮಾತಾ ಪೊಂಜೊವುಲು ಅಂಜೊವುಲು ತುಳು ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಸಾಲೆ, ಕಾಲೇಜಿಡ್, ಬಸ್ಸ್‌ಟ್, ಆಫೀಸ್‌ಲೆಡ್ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್. ಆ ಕಾಲದ ಮರ್ಜಿ. ಇಲ್ಲ್ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಂಡ ಅಕ್ಲೆನ ಮರ್ಜಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮರ್ಜಿ, ಕನ್ನಡ ಮರ್ಜಿ. ಇಂಚಿನ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಕೂಟ, ತುಳುವೆರೆಂಕ್ಲ್ ಇನ್ನಿ ಸಂಘಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಪಗ ತುಳು ಒಂಜಿ ಕುರ್ತೆಲ್ ಬಾಸೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕುಡ್ಲ ಬುಡುದು ಬಂಜಿದ ಪಡಿಕ್ ಬೊಂಬೈ, ಮದ್ರಾಸ್ ಪೋಯಿನಕುಲು ಆ ಊರುದ ಬಾಸೆನ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡ್ ತುಳು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಉಂದು ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು. ಅಪಗಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ತುಳುತ ಸ್ಟೈಲ್ ಒಂತೆ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಕೇನೆರೆ ಪೊರ್ಲಾಪುಂಡು. ಅಂಚಾಂದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತುಳು ಮರತ್‌ಜೆರ್ ಇಂದ್ ಅತ್ತ್ ! ಕೆಲವೆರ್ ಪೂರಾ ಮರತ್‌ದ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಕಲ್ಪಾದ್‌ಜೆರ್.

ತುಳು ಜವನೆರೆಗ್ ಅಪಗ ಕಲಿ ಗಂಗಸರದ ಅಮಲ್ ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ! ರಾಮಣ್ಣೆ 'ತುಳು' ತ ಅಮಲ್ ಪತ್ತಾಯೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಿಲ್ ಏತ್ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ 47 ತುಳು ನಾಟಕ ಬರೆದ್ ಗಿನ್ನಿಸ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ರಾಮಣ್ಣೆ ಮಾತ್ರ. ತುಳು ನಾಟಕ ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾದ್‌ಂಡ ಒಂತೆ ಕಾಸ್ ಮಲ್ತುದುವೆರಾ ದಾನ್ನ! ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ಕಾಸ್‌ದಂಚಿ ಮನಸ್ ಪೋತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ರಾಮಣ್ಣೆ ಇತ್ತೆ ದಂತಕತೆ ಆದ್ ಪೋಯೆರ್. ಚರಿತ್ರೆದ ಪುಟೊಕು ಸೇರಿಯೆರ್. ಆರ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಜವನೆರೆಗ್ ಪನಾವು ಬಂಗಾರ್, ತುತ್ತೈತ ಕೊರಿಯರೆ ಆತ್‌ಜಿಂಡಲಾ ಅರೆನ ವರ್ಸೊಗೊರ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆರ್ ಉದ್ಯೊಗೊಡು ಪೊಲ್ಲುನಾರ್. ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ ಎಡ್ಡೆ ನಿರ್ಮಲದ ಕುಂಟು ಪಂಡ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆದ ತುತ್ತೈತ ಆರೆಡ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಒಂಜಿ ಪೈಜಾಮ, ಒಂಜಿ ಶರ್ಟ್, ಅತ್ತ್ಂಡ ಬೈರಾಸ್ ಆರೆನ ತುತ್ತೈತ. ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ವಾ ಸನ್ಮಾನ ತಿಕ್ಕೊಂಡಲಾ ಆರ್ ಬದಲಾದ್ ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಕುಲ್ಲೆರೆ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಉಂಡು. ಅವು ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಮಲ್ದಿನ ಆಸ್ತಿ. ಇಂಬೆರ್ ದಾಲಾ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್. ತನಡ್ಪಾತ್ರ ಪುಟ್ಟುದಿನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬಂಜಿಗ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪಾಂದೆ ಮದ್ಮೆ ಮಸಿರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಪುದೆ ಜಾರಾವೊಂದೆರ್.

ಆರೊಂಜಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ನಾಟಕ ಕರ್ತೆ. ಕುಡ್ಲಡ್ ಪೊಣ್ಣನ ಪಾತ್ರೊನು ಪೊಂಜೊವುಲು ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಗಣೇಶಕುಮಾರ್, ದಿ.ಎ.ಪಿ. ರಾವ್ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತಾ

ಪೊಣ್ಣು ವೇಷ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕ್ರಮೇಣ ಈ ಜಾಗೆಡ್ ಯಶೋಧರಾ, ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ರೂಪಾ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬತ್ತೆರ್. ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಒಂಜಿ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಆಂಡ್. ಪೊಣ್ಣುಲು ಸ್ಟೇಜಿಗ್ ಬನ್ನಗ ಕೆಲವೆರೆ ಕುರ್ತೆಲ್ ಬಾಯಿ ಎಲು ದಾಂತಿ ನಾಲಾಯಿ ದಾದನ! ದಾದನ! ಪನ್ನ್ಂಡ್ ಎನ್ನ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಇನಿಕ್ ಮರ್ಯಾದೆ ಇತ್ತಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈಬೀಜಿದ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಇಂದೆತ್ತ ಕೀರ್ತಿ ಆರೆಗ್ ಪೋವೊಡು. ಅರೆವೊಟ್ಟಿಗೆ ಆರೆ ನಾಟಕೊಡು ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತಿನ ಯಶೋಧರ ಪಂಡೆರ್ - ಆರ್ ಒಂಜಿ ಮಹಾ ಕಲಾವಿದೆ. ಗೌರವ ಪೂರ್ಣ ಅಶ್ರುತರ್ಪಣ ಮಲ್ಪುವೆ. ಆರೆನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಪಾತ್ರಮಲ್ಪುನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ತಿಕ್ಕ್ದ್ ಯಾನ್ ಧನ್ಯ ಆತೆ. ಆರ್ ಕಲಾವಿದ ಪೊಂಜೊವುಲೆಗ್ ತಂಗಡಿ, ಅಕ್ಕ, ಅಪ್ಪೆನ ಸ್ಥಾನ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಇಂದ್.

ಕುಡ್ಲ ಬುಡುದು ಬಂಜಿದ ಪಡಿಕ್ ಬೊಂಬೈ, ಮದ್ರಾಸ್ ಪೋಯಿನಕುಲು ಆ ಊರುದ ಬಾಸೆನ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡ್ ತುಳು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಉಂದು ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು. ಅಪಗಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ತುಳುತ ಸ್ಟೈಲ್ ಒಂತೆ ಬದಲಾಪುಂಡು. ಆಂಡ ಕೇನೆರೆ ಪೊರ್ಲಾಪುಂಡು. ಅಂಚಾಂದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತುಳು ಮರತ್‌ಜೆರ್ ಇಂದ್ ಅತ್ತ್ ! ಕೆಲವೆರ್ ಪೂರಾ ಮರತ್‌ದ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಕಲ್ಪಾದ್‌ಜೆರ್.

ಇಂಚ ರಾಮಣ್ಣೆ ಅತ್ತ್ಂಡ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ್ ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಒಂಜಿ'ತುಡರ್' ಆದ್ ಬದ್‌ಕಿಯೆರ್. ತುಡರ್ ಎಂಚ ತಾನ್ ಅಲ್ಕ್‌ದ್, ತನ್ನ ಮೈ ಪೊತ್ತಾವೊಂದು ಒರ್ಮೆಲಾ ಬೊಲ್ಪು ಕೊಪ್ಪುಂಡಾ ಅಂಚನೇ ರಾಮಣ್ಣೆರ್ಲಾ ನಂಕ್ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ದು ಇನಿ ನಮ ನಡುಟು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಯೆರ್. ಆರೆನ ಕಾರ್ನಿಗ ಮಾತ್ರ ಏಪಲಾ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮೊಡು ನೆಲೆಯಾದ್ ಇಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಉಂಡು. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ನಾಟಕದ ಉಲ್ಯಾಮೈ ಪೂರಾ ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣ, ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ. ಸಮಾಜೊಗು ಸಾದಿ ತೋಜಾವುನ, ತೆಲಿತ್‌ದ್ ಮರತ್ತ್ ಬುಡುಪಿನ ವಿಚಾರ ಅತ್ತ್. ಎಂಚ ಪುರಾಣದ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಓದುಂಡಲಾ, ತೂಂಡಲಾ ನಂಕ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ತೂಕ, ನನಲಾ ತೂಕ ಇನ್ಪಿ ಆಸೆ, ಉದಿಪನೆ ಆಪುಂಡು. ಅವೇ ರಾಮೆ! ಅವೇ ಕೃಷ್ಣೆ! ಅವೇ ರಕ್ಕಸೆರ್! ಏಪಲಾ ಪೊಸತ್ ಪೊಸತಾದ್ ನಮ್ಮೆದುರು ಬರ್ಪೆರ್. ರಾಮಣ್ಣೆರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕದ ತಿರ್ಲ್‌ಲಾ ಅಂಚನೇ. ನಮ ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಓದುಂಡಲಾ, ನಾಟಕ ತೂಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಮನಸ್‌ಡ್ದ್ ಮಾಜಂದೆ ಇಪ್ಪುನ ಸಂಗತಿ. ಆರ್ ಏಪಲಾ ಬೊಲ್ದು ಕುಂಟು ಮೈಕ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪೈಜಾಮಲಾ ಬೊಲ್ದು, ಅಂಗಿಲಾ ಬೊಲ್ದು. ಅಂಚನೇ ಅರೆ ಮನಸ್‌ಲಾ ಶುದ್ಧ. ಕಲ್ಮಶ ಇಜ್ಜಂದಿ ಮನಸ್. ಎಲ್ಯಾಯಿ, ಮಲ್ಲಾಯಿ ಇನ್ಪಿನ ಭೇದ

ಭಾವ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ನಮ್ಮೊಟ್ಟುಗು ಕೂಡು ನಡತ್ತೆರ್. ಆ ಬಂಗಾರ್ ತೆಲಿಕೆ, ಮುಗುರು ತೆಲಿಕೆ ಇತ್ತೆಲಾ ಆರ್ ನಮ್ಮೆದುರು ಉಲ್ಲೆರಾ ಪನ್ಪಿ ಭ್ರಮೆ ಉಂಡಾಪುಂಡು.

ಸಂಸಾರಿ ರಾಮಣ್ಣೆ, ಸಂಸಾರೊನು ಅಂಟ್‌ದ್ ಪತ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಆರ್ ಒಂಜಿ ಗೋಂಕುದ ಲೆಕ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಪಂಡಾ? ಮಾತಾ ಪರ್‌ಂದ್‌ಡ್ಲಾ ಬೀಜ ಉಲ್ಯಾದ ಮೈಟ್ ಉಪ್ಪುನಿ! ಆಂಡ ಗೋಂಕುಡು ಬೀಜ ಪಿದಾಯಿ! ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಚಿತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿ, ಅಂಚೆನೇ ಸಂಸಾರ ಪನ್ಪಿ ಕೊರಂಟ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡಾ ಇಜ್ಜಾ? ಅಂಟ್‌ದ್ ಪತ್ತೊಂದುಂಡಾ ಇಜ್ಜಾ? ಆರ್ ಏಳ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಪೆದ್ದ್‌ದ್ ಕೊರಿನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಗ್ ತನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆನೆ ಸಂದಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ದಾಯ ಪಂಡಾ? ಸಂಸಾರದ ಭಾರ ಪೂರಾ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಕ್ಕ ಮಿತ್ತ್.

ಕುಡ್ಲದ ಸಸಿಹಿತ್ಲು ಆರೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರ್ತಿನ ಅಪ್ಪೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಆರ್ ಬುಲೆದ್ ಬನ್ನಗ "ಗುಡ್ಡೆಸಾಲೆ" (ಇತ್ತೆದ ಅಶೋಕನಗರ) ಬೊಕ್ಕ ಮಣ್ಣಗುಡ್ಡೆ, ಶೇಡಿಗುಡ್ಡೆ, ಕದ್ರಿಗುಡ್ಡೆ ಮಾತಲಾ ಆರೆನ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನ ಆದ್ ಬುಳೆಚಿಲ್ ಪಡೆಂಡ್. ಕೇವಲ ಗುಡ್ಡೆ ಸಾಲೆದ ಕೈತಾಲ್ ಉಂಡಾಯಿನ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಭಾಗವಹಿಸೊಂದಿಲೆಕ್ಕನೆ ಪೇಂಟೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಗರಡಿಡ್ ಬೆಂದೆರ್. ದಿ. ಮೋಹನರಾವ್, ದಿ. ಎಲ್ಲೂರು ಉಮೇಶರಾವ್, ದಿ. ಎ.ಪಿ. ರಾವ್, ದಿ. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ದಿ. ಎಸ್.ಎಸ್. ಐತಾಳ್ ಮೊಕ್ಲೆಡ ಮಾತೆರೆಡಲಾ ಒಂಜಾದ್ ಸೇರ್ದ್ ನಾಟಕದ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಆರ್‌ಲಾ ಅಕ್ಲೆ ಸಾಲ್‌ಡೇ ಪೋಯೆರ್! ದಿ. ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ನಾಟಕ ಸ್ವತಃ ಗೊಬ್ಬುದು ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆಡ್ದ್ ಬೊಕ ನಾಟಕ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತಿನ ಕೀರ್ತಿ ರಾಮಣ್ಣೆರೆಗ್ ಖಂಡಿತ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ತುಳು ನಾಟಕದ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಆರೆಗ್ ಕೊರ್ತಿನ ಸನ್ಮಾನೊ, ಬಿರುದು ಬಾವಲಿ ದಿಂಜ ಉಂಡು. ಕೆಲವೆರ್"ಭೀಷ್ಮೆ" ಪಂಡೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರ್ ಬ್ರಹ್ಮೆ ಪಂಡೆರ್. ನನಲಾ ಒಂತೆ ಜನ ತುಳು ರತ್ನಾಕರೆ ಪಂಡೆರ್. ಸಾರ್ವಭೌಮ ಇಂದ್‌ಲಾ ಬಿರುದು ಕೊರ್ಯೆರ್. ದಾನೆ ಬಿರುದು ಕೊರುಂಡಲಾ ಆರೆನ್ ಒರ್ತೊನೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಪುಟ್ಟುದಿನಾಯಗ್ ಮರಣಲಾ ಉಂಡು! ಶಾಶ್ವತ ಏರ್ಲಾ ಅತ್ತ್ ಇನ್ಪಿ ಪಾತೆರದ ಲೆಕ ರಾಮಣ್ಣೆರೆನ ದಿನಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಲೋಕ ಸೇರಿಯೆರ್.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಅರೆನೊಟ್ಟುಗ್ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ತುಳಸೀ ಜಲಂಧರ, ಕಾನೂನ್‌ದ ಕಣ್ಣ್. ನೆಟ್ಟ್ ಮಾತ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತಿನ ಕುಡ್ಲದ ಮಹಾಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆ. ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಡೆ ಬರೆಪಿನಾಂಡ - ಆರ್ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಬ್ರಹ್ಮೆ. ಆರೆಗ್ ಆರೆ ಹೋಲಿಕೆ. ಆರ್ ಆರೆಲೆಕ್ಕ ಇಂಬೈರ್ ಲೆಕ್ಕ ಪನಿಯರೆ ಅಪುಜಿ. ಹೋಲಿಕೆ ಇಜ್ಜಾವುದಿನ

ನರವಾನಿ. ಅತ್ತ್ ಶಕ್ತಿ ಸಮುದ್ರೊಗು ಸಮುದ್ರನೇ ಹೋಲಿಕೆ. ಆಕಾಸೊಗು ಆಕಾಸನೇ ಹೋಲಿಕೆ. ಅಂಡಾ ರಾಮಣ್ಣಗ್ ರಾಮಣ್ಣನೇ ಹೋಲಿಕೆ! ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು, ಐತ ತಿನ್ಪಿನ ಬೆನ್ಪಾಟಿಗೆ ಆರ್ ಬರೂಂದಿನ ಶ್ರಮ ಒಂಜೊಂಜಿಲಾ ಎನ್ನ್‌ನಗ ಉಡಲ್ ದಿಂಜ್‌ದಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆರ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಗೌರವ, ಆರೆನ ನಯ ವಿನಯದ ಪಾತೆರ. ಆರ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬೈದಿನ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ನಿಜವಾದ್ಲ ಎಣ್ಣ್‌ಎಣ್ಣ್‌ದ್ ದುಃಕ್ಕ ಉರ್ಕೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು ಪಂಡೆರ್.

ಆರೆನ ನಾಟಕೊಡು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಪುದರ್ ಮಲ್ದಿನ ಕಲಾವಿದೆ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿನ ಪಾತೆರೊಡೆ ಪಂಡೆಂಡ ರೋಮ ರೋಮಾಂಚನ ಆಪುಂಡು. ಆ ಮಹಾ ಚೇತನ ತುಳುನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್. ಆರೆನ ತುಳುತ್ತ ಶಬ್ದೊಲು ನೆಲೆ ತಿಕ್ಕಂದಿ ನೀರ್‌ದ ಲೆಕ. ಎಂಚ ಕಲ್ತೆರಾ? ಒವುಲು ನಾಡಿಯೆರ್? ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ತುಳಸೀ ಜಲಂಧರ, ಕಾಂತಾಬಾರೆ ಬುದಾಬಾರೆ, ಕಾನೂನ್ದ ಕಣ್ಣ್ - ಒಂಜೊಂಜಿಲಾ ತುಳು ನಾಟಕ ಮಾಲೆಡ್ ವಜ್ರದ ಸಮಾನ. ಅವೆನ್ ಓದುದ್ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತಿನ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಧನ್ಯತೆ ತೋಜುಂಡು. ಆರೆನ ಟೈಲರಿಂಗ್ ಶಾಪ್ ಪಂಡ ನಾಟಕ ಜವನೆರೆಗ್ ನಾಟಕ ಚಾವಡಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಕಟ್ಟೆ. ಕೆಲಸ ಬುಡುದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಇತ್ತಿನ ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ ಆರೆನ ಗುರು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪಗಪಗ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್.ಎನ್. ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿನ್ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರ್‌ನ ಒಟ್ಟಿಗೆಲಾ ಕೋಕಿಲಾ ಇನ್ನಿ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ನಾರಾಯಣ ಶೆಣೈ ಚರಣದಾಸ್ ಕೂಡೊಂದು ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾಂತಾಬಾರೆ-ಬುಧಾ ಬಾರೆದ - ಬುಧಾಬಾರೆ, ತುಳಸೀ ಜಲಂಧರದ 'ಜಲಂಧರೆ' ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೈರವೆರೆಡ್ ಬೈರವೆ ಇಂಚಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರದ ನಟ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ, ಕಿರೋಡಿಯರೆನ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರೆ.

ಸುರು ಸುರುಟ್ಟು ಇತ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರುಡು ಉಪ್ಪುನ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರಾಯೆರ್ ಸಂಗೀತದ ಸಹಕಾರ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಚರಣ್ ರಾವ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅಕೇರಿಡ್ ಆರೆಡೊಪ್ಪ ಇತ್ತಿ ನಾರ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ವಸಂತ ಕದ್ರಿ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರೆ ಆಂಡಲಾ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮಿಯಾದ್ "ಸಂಗೀತ ಪರಿಕರ" ಮಲ್ತೊಂದು ರಾಮಕಿರೋಡಿಯನೆರ್‌ಗ್ ಬೆರಿಕ್ ಬೆರಿ ಸಾಯ ಮಲ್ದಿನಾರ್ ವಸಂದ ಕದ್ರಿ - ನಯ ವಿನಯದ ವಸಂತೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಒಂಜಿ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ. ತುಳು ಬಾಸೆ ಅರೆಲೆಕ ತೆರಿಯೊಂದು ಬರೆಯೊಂದ್ ಇತ್ತಿನಕ್ಲು ಇಜ್ಜೆರ್. ದುಂಬುಗ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್. ನನಲಾ ಪುಟ್ಟುಜೆರ್! ಆತ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸೊಡು ಅರೆನ ಪದಕ್ಲೆಗ್

ಸಂಗೀತ ಕೊರ್ತಿನ ವಸಂತೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಸಿನೇಮಾ ಲೋಕೊಡು ಬಾರಿ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ ಪನ್ಪೆರ್ - ಸುರುತ್ತ ಪದ ಬರೆಪ್ಪಾಯಿನಿ ಯಾನ್ ಆರೆನ ಸಜ್ಜನಕೆ, ಸರಳತೆ, ಶಬ್ದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಉಂದು ಮಾತಾ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಆದರ್ಶ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ದೈವಭಕ್ತೆ. ಅಜಾತಶತ್ರು - ನಿಷ್ಠುರವಾದಿಯತ್ತ್.

ಸೀನ್, ಸಿನರಿಸ್, ಟ್ಯಾಬ್ಲೊ, ಲೈಟಿಂಗ್ ನೆಟ್ಟ್ ಕುಡ್ಲದ ನನೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರೆಗ್. ಇಂಬೆರ್ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರೆ ಆಪ್ತೆರೆಡೊರಿ

ಮುಲ್ಕಿದ ಬಿಲ್ಲವ ಸಂಘದಕ್ಲು ಅಭಿನಯಿಸರೆ"ಮರ್ಲ್ ಮನಸ್" ಪುಸ್ತಕ ಕೇನೆರೆ ಪೋಂಡ ಕೊರ್ಪುಜಿ ಪಂಡೆರ್. ಅತಿನೆಟ ಅರೆನ ಪರಿಚಯ ಇಂಬೆರೆಗ್ ಇತ್ತಿಜಿ. ಇಂಬೆರೆನ ಪರಿಚಯ ಆರೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಏತೊ ಸಂಘದಕ್ಲು ಅರೆನ ಪುಸ್ತಕ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಕೊನೊದು ಪಿರಕೊರಂದೆ ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅರೆಗ್ ಕೊರಿಯರೆ ಮನಸ್ ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ಆಂಡ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುನ ನಟೆರೆನ ಪುದರ್ ಪಂಡಿಬೊಕ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಂಚ ಅರೆನ ಕಟ್ಟ್‌ನಿಟ್ಟ್‌ದ ಪರಿಚಯ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರೆಗ್ ಆದ್ ಆನಿಡ್ದ್ ಬೊಕ ಅರೆನ ಜೀವೊ ಅಂತ್ಯ ಆಪಿನೆಟ್ಟಲಾ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರೆಲೆಕ ಇತ್ತೆರ್ ಪಂಡ ಒಂಜೇ ಪಾತೆರೊಡು ಅರ್ಥ ಆಪುಂಡು. ಮುಲ್ಕಿಡ್ದ್ ಸುರು ಆಯಿನ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧ ಆರ್ ಮೂಲ್ಕಿ ಬುಡುದು ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ರಾಮಣ್ಣನೊಟ್ಟುಗು ಸೇರ್‌ದ್ ಧ್ವನಿಸಜ್ಜಿಕೆ, ಸ್ಟೇಜ್ ಸೆಟ್ಟಿಂಗ್, ಲೈಟಿಂಗ್, ಮಾತಾ ಕಲ್ತೆ-ನಾಟಕೊಡು ಸ್ತ್ರೀ ಪಾರ್ಟ್‌ಲಾ ಮಲ್ತೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಆರಂಭದ ದಿನೊಟು ದುಂಬುದ ಪರ ಅಂಗಡಿಡ್ ಸೇರೊಂದಿತ್ತಿನ ಸ್ನೇಹಿತೆರೆ ಬಳಗ ಇತ್ತೆ ಜನತಾಬಜಾರ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ಇಪ್ಪುನ ಟೈಲರಿಂಗ್ ಶಾಪ್‌ಡ್ ಆರ್.ಕೆ. ಟೈಲರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾಡ್ಡಿನ ಬೋರ್ಡುದ ಉಲಾಯಿ ಮುಂದುವರಿಂಡ್. ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ, ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಕದ್ರಿ, ಉಮೇಶ ಅಮೀನ್, ವಸಂತ ಕದ್ರಿ, ಎಂ.ಎಸ್. ರಾವ್, ನಾರಾಯಣ ಆಚಾರ್, ದಿ. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತೆರುಲಾ ಬೈಯಡ್ ಪುರ್ಸೊತು ಉಪ್ಪುನಗ ಸೇರುನ ನಾಟಕ ಕಟ್ಟೆ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರ್ ಬರೆತಿನ 'ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡಾ?" ಇನ್ನಿ ನಾಟಕೊನು ಗೊಬ್ಬೆರೆ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಈ ಮಾತಾ ಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಸಹಕಾರಲಾ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ರಾಮಣ್ಣೆರೆನ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರೆ ಶರತ್ ಹೊಳ್ಳೆರ್. ಅರೆನೊಟ್ಟುಗ್ ದೃಶ್ಯ ಜೋಡಣೆ,

ಸೆಟ್ಟಿಂಗ್, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ, ಮಾತಾ ಕಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್ ಇಂದ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ರಾಮಣ್ಣಡ ಇತ್ತಿನ ಮಹಾಮಲ್ಲ ಗುಣ ಪಂಡ ತಾನ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕದ ದೃಶ್ಯಲಾ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆರೆಗ್ ಓದುದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕ್ಲು ಕೊರಿನ ಸಲಹೆ ಸಹಕಾರ, ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೂರ್ಣ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.'ಯಾನ್' 'ಎನ್ನ' ಇನ್ಪಿ 'ಅಹಂ' ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬೋಡು, ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕಲಾವಿದೆರ್, ತೆರಿದಿನಾಕ್ಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಏರ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅರೆನ ನಾಟಕ 'ಪರಿಪೂರ್ಣ' ನಾಟಕ ಆವೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸ್ಟೇಜಿಡ್ ಅಭಿನಯಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ರಂಗಾಸಕ್ತಿನ್ ಬುಲೆಪಾಯಿನ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕೊಲು

1. ಮರ್ಲ್ ಮನಸ್ಸ್
2. ದಿಕ್ಕ್ ತತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ
3. ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕಾ (ಸ್ವರ್ಣ ಲತಾ)
4. ಉಡಲ್ದ ಪುಂಚ
5. ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ (ಪಗರ್ ಚಾಟೆ)
6. ಪೊದುತ್ತ ಮೈಮೆ
7. ಈ ಪಿರಯೊಡ್ಲಾ ಬರವಾ (ಬೂಲ್ಯದ ಬಪ್ಪಂಗಾಯಿ)
8. ಬೇಲಿದ ಪೂ
9. ಕಲ್ಜಿಗದ ಸಾವಿತ್ರಿ (ಪೊಣ್ಣ ಬದಿ)
10. ಮನಸ್ಸ್ ಕಲ್ಲಾನಗ (ಕುಸಾಲ್ ಗೊಬ್ಬೊಡ್ಚಿ)
11. ಕಾಂಪರನ ಕಟಿಪಿಟಿ
12. ಮೂವೆರ್ ಮುತ್ತೈಸಿ
13. ಸತ್ಯದ ಬೊಲ್ಪು ನಿತ್ಯದಾ ನಲಿಪು (ಪಾಪದ ಬಿಲೆ)
14. ಕಾನೂನ್ದ ಕಣ್ಣ್
15. ಕಲ್ಕಿ ಅವತಾರ
16. ಶಿವಲೀಲೆ (ಪೌರಾಣಿಕ ತುಳು)
17. ಶಿವಮಹಿಮೆ (" ಶಿವಳ್ಳಿ ತುಳು)
18. ತುಳುನಾಡ ತುಡರ್ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ)

19. ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೈರವೆರ್(")
20. ಕಾಂತಾಬಾರೆ ಬುದಾಬಾರೆ (ಜಾನಪದ)
21. ಮಗೆ ಮಂಜಣೆ
22. ಇಕ್ಕ್ರತಿ ಕಸಾಯಿ
23. ಕುರುಡು ಕುಸೇಲ್
24. ಅಜ್ಜಿನ ಕಿತಾಪತಿ
25. ದಗೆ
26. ಪಿಟ್ಬಾಸ್ ದೂಮೆ
27. ದಗಲ್ಬಾಜಿದ ಗುಟ್ಟು
28. ಜೋಕ್ಲೆ ಬಿರ್ದ್
29. ಕನತ್ತ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಗುಣತ್ತ ಬರವು
30. ತುರ್ತು ಪಜೀತಿ
31. ಸೀಂತ್ರಿ ಸೀಕ್
32. ಗತ್ತ್‌ದ ಗಲಾಟೆ
33. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿ (ಕನ್ನಡ)
34. ಧನೇಶ್ವರ (ಕನ್ನಡ ಪೌರಾಣಿಕ)
35. ಮಂಕು ಮುಸುಕಿದ ಮಾನವ (ಕನ್ನಡ)
36. ಝಾನ್ಸಿ ರಾಣಿ (ಕನ್ನಡ)
37. ರೇಡಿಯೋ ನಾಟಕ (ತುಳು) ರೇಡಿಯೋ
38. ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಿಲೆ (")
39. ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆ (")
40. ಉಂದು ವಾ ಸುಧಾರಣೆ?
41. ಬಾಡಾಯಿದ ಇಲ್ಲ್
42. ಕನಸ್ಲ ಮನಸ್ಲ (ರೇಡಿಯೋ)
43. ವಿದ್ಯೆದ ಸಾದಿಡ್ ಗೊಬ್ಬು (")
44. ಮರ್ಯಾದಿ

45. ಕಂಡುಲುಲ್ಲೆರ್ ಜೋಕೆ (ರೇಡಿಯೋ)

46. ಮಗಧ ಸಿರಿ ಕನ್ನಿಗೆ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ)

47. ಗೆಲ್ತಿನ ಗಣಪತಿ (ರೇಡಿಯೋ)

48. ಇಂಚಾಂಡ ಎಂಚ (ಕಿರು)

49. ಪಿರ್ಕಿ ಪಡೇಲು (ಹಾಸ್ಯ)

50. ತುಳಸಿ ಜಲಂಧರ (ಪೌರಾಣಿಕ)

51. ಧೈರ್ಯಗೊಂಜಿ ದೇವೆರ್ (ಸಾಮಾಜಿಕ)

52. ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೈರವೆರ್

ನಾಟಕ ವಿಮರ್ಶೆ

'ತುಳುನಾಡ ತುಡರ್' ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಮಿತ್ತ್ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನ್ ಬರೆಯಿನ ಸುರುತ್ತ ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆದ ಮಾಜಂದಿನ ಪುಟೊಕ್ಲೆಡ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ವೀರತನ, ದೆಸೊಗಾದ್ ಪುಣೆಯಿನ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆಡ್ ಅಲೆನ ಚಿತ್ರೊನ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಬುಡುಪಾದ್ ಮಾತೆರ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆಡ್ ನೀರ್‌ನ್ ಬರ್‌ಪಾದೆರ್.

ಇಂಚೊಗ್ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಉತ್ಸವ ಬಾರೀ ಗೌಜಿಡ್ ಅಲೆನ ಊರಾಯಿನ ಉಳ್ಳಾಲೊಡ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ದೊಂಪೊಡ್ ಜನ ಸಾಗರೊನು ಸೇರಾಯಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿದ ಸೇರಿಗೆದ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಕೂಡುದಿ ಜನೊಕ್ಲು ಅಚ್ಚಿರ ಆತೆರ್. ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ, ಸಂಗೀತ, ಪಾಡ್ದನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. 'ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ'ನ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೆರ್. ಕಿರೋಡಿಯಾನ್‌ರೆನ ತುಳುನಾಡ ತುಡರ್ ಆನಿ ಮಿನಿ ಮಿನ್‌ಕ್‌ದಿಂಡ ಅವುಲು ಮನೋರಂಜನೆದ ಪೊಸೊ ಲೋಕೊನೆ ತೋಜಿದ್ ಬೈದು. ಇಂದೆನ್ ನೆನೆತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಕಣ್ಕ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಜತ್ತ್ಂಡ್.

ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕೆ ಚವುಟರಸೆರ್ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದು ಬನ್ನಗ ಅರೆಗ್ ಆಪಿನ ಬೇನೆ ಬೇಸರಿಕೆದ ಪಾತೆರ-ಕಂಡನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ನ ಪಣವು ಬಂಗಾರ್‌ಗ್ ಆಸೆ ಪಡೆತಿನ ಅಧಿಕಾರಿಲೆನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಾಂತಿ ಸಂಚಿದ ಉಲಾಯಿ ಬೂರುದು ಪಿದಾಯಿ ಬರಾಂದೆ ಆಯಿನ ದೃಶ್ಯ-ಮಾತಲಾ ನಮ ಕಣನೀರ್ ದೆಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು. ಅರುವತ್ತೆ ಕಾಮರಾಯೆ, ಆಯೆನ ದೋಸ್ತಿ ಚಂದಯ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ದೇಶದ್ರೋಹ ಪಿತೂರಿ, ಕುಂಞಾಲಿ ಬೊಕ್ಕ ರಂಗ ಭಟ್ರೆನಾ ದೇಶಪ್ರೇಮೊಗು

ಇಂಬು ಕೊರ್ಪಿನ ಸಂಭಾಷಣೆ, ವೀರೆರಾದ್ ಪೊರುಂಬುನ ಮೊಗವೀರೆರ್‌ನ ಸಾಹಸ. ಮುಳ್ಳುನು ಮುಳ್ಳುಡೆ ದೆಪ್ಪೊಡು ಇನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಮೋಸದ ಯುದ್ಧೊನು ಮೋಸಡೆ ತೂ ಕೊರ್ದು, ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ ತರೆ ತಗ್ಗಾವುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಹಸ, ಆಕೇರಿಗ್ಲಾ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆಗ್ ಕಪ್ಪ ಕೊರಂದೆ, ಅಕ್ಲೆಡನೇ ಬೇರೊಗು ಸುಂಕ ದೆತೊನುನ ಒಪ್ಪಂದ ಮಲ್ತ್‌ದ್, "ದುಸ್ಟೆರಾಂಡಲಾ ಬದ್ಕ್‌ಲಯ' ಇಂದ್ ಸೆರೆಬುಡ್ಡಿನ ರಾಣಿನ ಮಲ್ಲಗುಣ "ತುಳುವೆರೆ ತುಡರ್ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ" - ಆರೆನ ನಾಟಕ ಮಾಲೆಡ್ ಸುರುತ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆವುಂಡು.

"ಕಾನೂನ್ದ ಕಣ್ಣ್" ಅತ್ತ್‌ಂಡ "ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಿಲೆ" ನಾಟಕೊಡು ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತಿ ಕೊರಗೆರೆ ಬಾಸೆ, ದಿಂಜ ಪಿರಾವುದ ಕಾಲೊಡು ಅಕ್ಲು ಪಾತೆರುನ ವಾಡಿಕೆದ ಬಾಸೆ. ಅವೆನ್ ಅಕ್ಲೆ ಪಾತೆರುವೆರಾ ದಾನ್ನ! ಇಂದ್‌ದ್ ಆಚ್ಚಿರ ಆಪಿನಾತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಸುರಿಯೆ, ತೋಮೆ, ಸೀಂಕ್ರೆ, ತನಿಯೆ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಕೊರ್ದ್ ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಬರೆತೆರ್. ಓದೊಂದು ಪೋನಗ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಅಕ್ಲೆ 'ಕೊಟ್ಯ'ಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆ ಪಾತೆರ ಕೇನಿಲೆಕ್ಕಾಪುಂಡು!. ಈ ಬಾಸೆದ ಒಟ್ಟುಗು ನೀತಿಲಾ ಉಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕ್ಲು ಪಗೆಲ್ದ್ ಮುಟ್ಟರೆ ಆವಂದೆ ರಾತ್ರೆದ ಬೇಲೆಗ್ ದೆಂಗ್ ದೆಂಗ್‌ದ್ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ್ ಮುಟ್ಟುನ ಮರ್ಮಲ ಈ ಕತೆಟ್ ಉಂಡು. ಕೆಲಸದಕ್ಲೆನ್ ಗುಲಾಮೆರೆ ಲೆಕ್ಕ ತೂವೊಂದು, ಬರವು ಸರಾವು ಕಲ್ಪಾವಂದೆ ವಂಚನೆ ಮಲ್ಪುನಲಾ, ಅಕ್ಲೆನ್ ಸುಧಾರಣೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಂಜ ಬರ್ಪಿನಲಾ ಆರ್ನ ನಾಟಕೊಡು ಆದರ್ಶ ಆದ್ ಉಂಡು. ಆ ತುಳುತ್ತ ಮದಿಪ್ಪು ರಾತ್ರೆಡ್, ಪಗೆಲ್ದ್ ಕೆಬಿತ್ತ ಕೈತಾಲ್ ಕೇನೊಂದು ಉಂಡು. ಆರ್ ಕಾನೂನ್ದ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂಯಿನ ಸತ್ಯೊನು ಎಂಕುಲುಲಾ ತೂವೊಲಿ.

ದಿ. ಕಿರೋಡಿಯಾನ್ ಇನಿ ನಮ್ಮ ದುಂಬು ಇಜ್ಜೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆನ ಕಲೆತ ಸಾಧನೆ, ಉಲ್ಲಾಸದ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಮ್ಮ ಇತ್ತೆದ ಜವಾನೆರೆ ಉನ್ನತಿಗ್ ಸಾದಿಯಾದ್ ಉಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಲೆ, ನಾಟಕ ಪರಂಪರೆನ್ ಒರಿಪಾದ್ ಬುಳೆಪಾಯಿನಂಚ ಇತಿಹಾಸೊನ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಹಳ್ಳಿ ದಿಳ್ಳಿಂದ್ ಪಣಂದೆ ಆರ್ ನಾಡ್‌ದ ಉದ್ದಗ್‌ಲಾ ಪರಪಾದ್, ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆನ್ ತೂವಂದಿನ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಕಲಾವಿದೆ. ಆರೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ದತ್ತಿ ನಿಧಿ ಸ್ಥಾಪಿದ್‌ದ್ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಚಾಲನೆ ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಾಡೊಡ್ ಇಂದ್ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸ್ ಪನ್‌ಪುಂಡು.

ಬೇನೆ ಪನ್ಪಿನವು ನರಮಾನಿನ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸಯಿಪಿನವು. ಕೆಲವೆರೆಗ್

ವೈರಾಗ್ಯ ಪುಟ್ಟಾವುಂಡು. ಕೆಲವೆರೆಗ್ ತಂಕ ಮೂಡಾವುಂಡು. ನೆಟ್ಟೇ ಜೀವೊನೊಡ್ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಏಂಜಾವುಂಡ್. ಇಂಚೆನೇ ನಾನಾ ರೂಪದ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆ ಲೋಕೊಗ್ ಸಂದಿನ ರಾಮಣ್ಣೆ ರಂಗ ಕಲೆಕ್ ಒಂಜಿ ಮಾದರಿ.

ದಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನ್ ಬರೆತಿನ 'ಪಿಟ್ಕಾಸ್ ದೂಮೆ' ನಾಟಕೊನು 'ನವಭಾರತ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆ'ದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವೊಡು ಆರೇ ದಿಗ್ದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗೊಬ್ಬಾದೆರ್. ಅಕೇರಿದಾನಿ 'ಪಿಟ್ಕಾಸ್ ದೂಮೆ' ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಕಾಯಿಲೆ ಬೂರ್ನಗ, ಆರೆನ ಒತ್ತಾಯೊಡು ಯಾನೇ ಆ ಪಿಟ್ಕಾಸ್ ದೂಮನ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತೆ. ಕುಡ್ಲದ ಬಿ.ಇ.ಎಂ. ಸ್ಟೇಜ್‌ಡ್ ನಾಟಕ. ಆ ದೂಮೆ! ಪಿಟ್ಕಾಸ್ ದೂಮೆ! ಆಯನ ಪಿಟ್ಕಾಸ್ ದಿಂಜಿನ ನಡವಳಿಕೆಡ್ ಊದುಬತ್ತಿನ್ ಅರ್ಧ ಪೊತ್ತಾವುನು. ಪರತ್‌ಕೊಡೆ, ಐಕ್ ನಾಲ್ಯೆನ್ ತೇಪೆ ಪೊಲಿಗೆ! ಆಯನ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪ್ರವೇಶೊಗ್ಲಾ ಜನಕ್ಲು ಬಂಜಾರ ತೆಲಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಡುಲೋಭಿ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಸಮಾಜೊಗು ತೋಜಾದ್ ಅಕ್ಲೆ ಮೋನೆಗ್ ಕನ್ನಡಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆಗೇ ತೋಜಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಪಣವು ಪಂಡ ಬಾಯಿ ಅಂಗಾದ್ ಎಂಚಿನ ಕೋಲ ಕಟ್ಟೆರೆ ತಯಾರಿತ್ತಿನಾಯನ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಸರಿ ತಾದಿಗ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಆಯನ ಪನವುದ ಆಸೆನ್ ಬುಡುಪಾದ್ ಮನಪರಿವರ್ತನೆ ಆಪಿನವು. ಪಣವು ಪಂಡ ಕಾಲಿ ಮಜ್ಜಿ ತುಂಡು ಇಂದ್, ಎನ್ನ್‌ದ್ ತೃಣ ಸಮಾನ ಆದ್ ದೂಮೆ ತೂಯೆ. ಮೂಲು ಏರೆನ ಮುಲಾಜಿಜ್ಜಾಂದೆ ವೈಚಾರಿಕತೆನ್ ದುಂಬು ಕಂತ್‌ದ್, ಸಮಾಜೊಗು ವಿಚಾರಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊನು ತೋಜಾದೆರ್.

ಆರೆ ಜೀವನದ ಆದಿಡೇ ಪನವುದಂಚಿ ಮೋನೆ ತಿರ್ಗಾದ್ ತೂತುಜೆರ್! ಎದುರಾಯಿನ ಸೋಲುನು ಸವಾಲಾದ್ ದೆತ್ತೊಂದ್ ಸಾಧನೆದ ಸಾದಿಡ್ ಸಮಸ್ಯೆಲೆನ್ ನೀಗವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ದೇಕಿಡ್ ಐನ್ ಅಡಿ ಮಾತ್ರ. ಅಂಚಿ ಪೊರ್ಲುದ ರೂಪಲಾ, ಬಣ್ಣಲಾ ಆರೆಡ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಸಮಾಜೊಗು ಒರಿ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಗ್ತಿ. ಆರ್ ತೀರ್‌ದ್ ಆ ಲೋಕ ಸೇರ್ದೆರ್. ಮೋನೆ ತೂದು ಪಾತೆರುನ ಪಾತೆರ ಅತ್ತ್. ಆರೆನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಪಾಲ್ ದೆತೊನ್ನ ಚರ್ಚೆ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ ಮಾರ್ಗ ತೋಜಾವುನಂಚಿನವು. ಆರೆಗ್ ಎನ್ನಂಚಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನೊಕ್ಲೆನಾ ಪುಗಾರ್ಮೆ ದಾಯೆ ಬೋಡು? ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್, ಆರೆನ ವಿಶ್ವರೂಪ (ವಾಮನ ರೂಪ) ಎನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರುಗು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಆರ್ ಎಂಕ್ ತೋಜೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ವೃತ್ತಿ ಶ್ರದ್ದೆ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಎಂಚಿನ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯ ಕಾರ್ಯನ್‌ಲಾ ಮಲ್ಪೆ ಪನ್ಪಿನಯಿಕ್ ಇಂಬೆರ್ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಆರ್ ಬರೆತಿನ 'ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ' ನೆಟ್ಟ್ ಆರ್ ತುಳುತ ಸಬ್ದ ಭಂಡಾರೊಗೇ ಕೈ ಪಾಡ್ದೆರ್. ವಾ ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ಡ್ದ್ ಈ ಸಬ್ದಲೊನ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತೆರ್? ತುಳು ನಿಘಂಟು ಆಜಿ ಸಂಪುಟ

ಮುರಾನಿ ಮುರಾನಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ಐಡ್ದುಂಬೇ ಆರ್ ಏತೋ ತುಳು ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್, ಪೆಜ್ಜಿದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಕಂಟೆಲೆಗ್ ಮಾಲೆ ಮಲ್ತ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಆರೆನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ತುಳು ಸಬ್ದೊಲೆಡ್ "ಇಂಗ್ಲೀಸ್", "ಸಂಸ್ಕೃತ" ಕನ್ನಡದ ಬೆರಕೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಅಪ್ಪಟ ತುಳು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪನ್ಪಿ ಮಲ್ಲ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಜತ್‌ದ್ ಅಮೂಲ್ಯವಾಯಿನ ತುಳುಸಬ್ದೊ ಪನ್ಪಿ ರತ್ನೊಲೆನ್ ಒಂಜೊಂಜೇ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳು ಸಮಾಜೊಗು ಒರಿ ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆ, ಪಂಡಿತೆ ಆಯೆರ್. ಆರೇ ಒಂಜಿ ತುಳು ನಿಘಂಟ್ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿ ನಾಟಕದ ಶೈಲಿಡ್ - ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಪ್ರಭುತ್ವೊನ್ ಪಡೆಯಿನ ಅಪರೂಪದ ಕಲಾವಿದೆ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆ, ಐತ ಪೊರ್ಲು ವಯ್ಯಾರ ಆರೆಲೆಕ ಪೆಜ್ಜಿದೆತ್ತ್‌ದ್ ನಾಟಕ ಬರೆದಿತ್ತ್‌ಂಡ, ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಗ್ಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಹಿರಿಮೆ ಗರಿಮೆ ಅರ್ಥ ತೆರಿದು. ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುತ್ತ ಸೇವೆ ನನದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಮಾದರಿ. ಆರೆ ಪುದರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಅಮರ ಐಸಿರಿ!

'ತುಳುನಾಡ್' 'ತುಳುಸಿರಿ' ಇನ್ಪಿ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಒರಾನೇ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಡೇನೇ ಜೆತ್ತ್‌ಂಡ್. ಐಟ್ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ,.... ಇತ್ತೆಲಾ ಎಂಕ್ ನೆನೆಪಾಪುಂಡು. ಆರ್ ಓದುದು ಡಿಗ್ರಿ ದೆತೊಂದುಜೆರ್. 5ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಡ್ ಆರ್ ಒಂತೆ ದಿನ ಕಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಪಾತೆರ ಶೈಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆರ್ ಓದಿಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಂಬೆರೆ ಆವಂದಿನಾತ್ ಸತ್ಯ. ವಾ ಕೆಲಸೊನ್ಲಾ ಕೈಕ್ ದೆತೊನ್ನಗ ಅವೆನ್ ಪೊರ್ಲ ಗಂಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ "ಧನೇಶ್ವರ" ಸುರುತ್ತ ಪ್ರಯೋಗ ಅಶೋಕನಗರ ಶಾಲೆಡ್ ಯಾನ್ ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಆದಿಪ್ಪುನಗ ಮಲ್ದಿನಿ. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಾ ಟೀಚರ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೀವಿ ಟೀಚರ್ ಕಲ್ಪಾನಗ ಆರೆ ಸ್ನೇಹಿತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್.ಎಸ್.ಐತಾಳ್, ಸೈಂಟ್ ಎಲೋಶಿಯಸ್‌ದ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದಿತ್ತಿನಾರ್ ನಟನೆಲಾ, ಪದಲಾ ಕಲ್ಪಾದ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತಿನಿ. ಆ ಶಾಲೆದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವರಾಮರಾಯೆರ್ ಆರೆನ ಪರಮ ಮಿತ್ರೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಭಿಮಾನಿ.

ಬಡೆವೆರಾದಿತ್ತಿನ ಸುದೇಷ, ಸುಶೀಲ ಇನ್ಪಿ ದಂಪತಿಲೆನ್ ನಂಬಾದ್ ಮೋಸ ಮಲ್ಪುನ ರಾಜೆ. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ ಕೈಟ್‌ಲಾ ಕಾರ್ಡ್‌ಲಾ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಲಿಂಗೊಗ್ ತರೆ ಕಡ್ಪೊಡು ಇನ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆಡ್ ಐನ್ ವರ್ಸದ ಬಾಲೆನ್ ಕಡ್ಪೆರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆ ದುಃಖೊನು ತೂಪಿನಕ್ಲೆಗ್, ಕೇನುನಕ್ಲೆಗ್ ಕಣನೀರ್ ಬರ್ಪಾವುಂಡು. ಆರೆ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಗ್ಲಾ ಆತ್ ಮಾಧುರ್ಯ

ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಲೆಡ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್ ಆರೆಗ್ ಇನಾಮು ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಕುಡ್ಲದ ಸೈಂಟ್ ಎಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿದ ಡಾ. ನಾ. ದಾ. ಶೆಟ್ಟ್, ಕನ್ನಡದ ನಾಟಕಕಾರೆ, ವಿಮರ್ಶಕೆ. ಆರ್ ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ ನಾಟಕದ ವಿಮರ್ಶೆ ಇಂಚ ಮಲ್ತೆರ್.

"ಈ ಶತಮಾನೊಡು ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಈತ್‌ಪುದರ್ ಪಡೆವೊಡಾಂಡ ಐತ ಮೂಲೊನು ಒಂತೆ ತೂವೊಡಾಪುಂಡು. ಅಡಿಪಾಯ ಗಟ್ಟಿ ಇತ್ತ್ಂಡನೇ ನಮ ಕಟ್ಟುನ ಕಟ್ಟೋಣ ಭದ್ರ ಆದ್ ಗಟ್ಟಿ ಆದ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೇ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಪಾಯ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕೊರಿನಕ್ಲೆಡ್ ಸುರುತ್ತ ಪುದರ್ ಆದುಲ್ಲೆರ್.

"ಸರ್ಪಸಂಕಲೆ" ಭಾರೀ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ನಾಟಕ. ಉಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ. ಮೂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ದ್ ಮದ್ಮೆದ ಬೊಕ್ಕದ ದಿನೊನು ಗರ್ತ್ ತೂಪಿನ, ತೂದು ಐತ್ತ ಮೂಲೊನು ನಾಡುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ನಾಟಕೊಡು ಆರ್ ಮಲ್ದೆರ್. ಈ ನಾಟಕೊಡು ನಾಯಕ ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಏರ್ಂದ್ ನಾಡುನಿ ಕಸ್ಟ. ಶೇಷಣ್ಣೆ, ಬೊಕ್ಕ ಭಟ್ಟ್ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಮುಕ್ಯ ಪಾತ್ರಧಾರಿಲು. ಆಂಡ ಅವು ನಾಯಕ ಪಾತ್ರೊಲು ಅತ್ತ್. ಅಂಚ ತೂಂಡ ಮೂಲು ಖಳನಾಯಕೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಖಳನಾಯಕನ ಅಬ್ಬರಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಉಲಯಿಡ್ದ್ ಉಲಯಿ ಒಂತೆ ಕುತಂತ್ರ ಮಲ್ಪುನ ಸುರೇಂದ್ರನ ಪಾತ್ರೊಡು ಖಳ ನಾಯಕನ ಲಕ್ಷಣೊನು ತೂವೊಲಿ. ಮಾತಾ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ ಸಂದರ್ಭಗು ಸರಿಯಾದ್ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ತಿಕ್ಕಿನ ಅವಕಾಶನೇ ಗಟ್ಟಿ ಆಪಿನ ಈ ನಾಟಕದ ವಿಶೇಷತೆ.

ಈ ನಾಟಕದ ಕಥಾ ವಸ್ತುಲಾ ಗಂಭೀರವಾದುಂಡು. ಹಾಸ್ಯಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಸೇರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಗಂಭೀರತೆಲಾ ಹಾಸ್ಯಲಾ ಸಮದಂಡ್ ಆದುಂಡು. ಪಾತೆರಕತೆ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಿ-ಪನ್ಪಿ ಅವಕಾಶನೇ ಇಜ್ಜಿ. ನಾಟಕ ಬರೆತಿನ ಕಾಲೊನು ಲೆಕ್ಕೊಗು ದೆತ್ತೊಂಡ ರಾಜೇಶಗ್ ದುಃಕ್ಕ ಬನ್ನಗ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬಾರಿಸವ್ನ ಬೊಂಬ್ಯಾ ಅಪೆದ ಇಲ್ಲದ ಲೆಕ್ಕ ಅಪಗಪಗ ಪೋಪಿನಿ ಇನ್ನಿ ಎಲ್ಯದೋಸಲಾ ತೋಜುಂಡು. ಕತೆತ ಆಕೇರಿಡ್ ಗಾಂಭೀರ್ಯದೊಟ್ಟುಗು ಸಂಶಯೊಗು ಕಾರಣ ಆಯಿನ ವಿಸಯಲಾ ಪಿದಾಯಿ ಬೂರುಂಡು.

ನಾಟಕೊನು ಅಕೇರಿ ಮಲ್ಪುಂದೆ ತೂಪಿ ಜನೊಕ್ಲೆಗೇ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬುಡುಪಿನ ಬುದ್ಯಂತಿಕೆ ನಾಟಕಕಾರೆನ ಜಾಣ್ಮೆ, ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನ ಈ ನಾಟಕೊನು ತುಳುವೆರ್ ಇತ್ತೆಲಾ ತೂದು, ಗೊಬ್ಬುದು ಸಂತೋಸ ಪಡೆವೊಲಿ.

ಆರ್ ತುಳು ನಾಟಕ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಲಾ ಬರೆತೆರ್. ಆರ್ ಬರೆತಿನ

'ಧನೇಶ್ವರ' ಇನ್ನಿ ನಾಟಕ ಶಾಲೆದ ಜೋಕುಲು ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಎಡ್ಡೆ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಪೌರಾಣಿಕ - ಈ ಮೂಜಿ ರೀತಿಡ್ಲಾ ತೂದು ಮೆಚ್ಚೊಲಿ.

ಬಡವೆರಾದಿತ್ತಿನ ಸುದೇಶ-ಸುಶೀಲ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆ ಬಾಲೆ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿತ್ರಣ ಆಂಡ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜೆ ಮಂತ್ರಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾಲದ ಸಂಕೇತ, ಈಶ್ವರ ಪಾರ್ವತಿ ಪುರಾಣದ ಪಾತ್ರೊಲು ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಈ ನಾಟಕ ಮೂಜಿ ರೀತಿಡ್ಲಾ ಸಂಗಮ ಆದುಂಡು.

ಸಮಾಜೊಡು ತೋಜುನ ಬಡತನ, ಮಲ್ಲ ಸಂಸಾರ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರಬ್ಧದ ಕರ್ಮದ ಫಲ ಆಂಡ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ರಾಜೆನೇ ಪ್ರಜೆಕ್ಲೆನ್ ತಿನ್ಪಿನ ರಾಕ್ಷಸ ಕೃತ್ಯ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕಡೆಕ್ಲ ದೇವೆರ್ ಬತ್‌ದ್ ಭಗ್ತೆರೆನ್, ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಈ ನಾಟಕದ ಪೊರ್ಲು.

ರಾಮಣ್ಣೆರ್, ಈ ನಾಟಕೊಡು ಸಿರಿವಂತೆರ್. ನನಲಾ ಶ್ರೀಮಂತೆರಾವೊಡು, ಅಂಚ ಆನಗ ಹಾಳ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪೋಡಿಜೆರ್ ಇನ್ನಿ ಸತ್ಯ ಈ ಧನೇಶ್ವರ ನಾಟಕೊಡು ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಪಾತೆರಕತೆ ಭಾರೀ ಪೊರ್ಲು ಬಾಸೆ ಗಂಭೀರವಾದುಂಡು. ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಬೊಕ್ಕ ದತ್ತೆ ಪಾತೆರ್ನಗ ಒಂತೆ ಹಗುರ ಹಗುರ ಆದ್ ತೋಜುಂಡು ಆಂಡ ಅವೇ ಪಾತೆರೊ ಗಂಭೀರತೆಡ್ ಅಂತ್ಯ ಆದ್ ದೃಶ್ಯೊಗು ಪೂರಕ ಆಪುಂಡು ಅತ್ತಂದೆ ದುನ್ನ ಆಪುಜಿ.

ನಾಟಕ ಸುರುತ್ತ ದೃಶ್ಯೊಡು ಸುಶೀಲ ಬೊಕ್ಕ ಸುದೇವನ ಒಂತೆ ದೀರ್ಘ ಸ್ವಗತ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕೇರಿದ 8ನೇ ದೃಶ್ಯೊಡು ಅಕ್ಲು ತೊಜುವೆರ್. ನಾಟಕೊಗು ಉಂದು ವಾ ರೀತಿಡ್ಲಾ ಕೊರತೆ ಆಪುಜಿ.

ಈ ಕಾಲೊಡ್ಲ ಶಾಲೆಡ್ ಗೊಬ್ಬುಂಡ ಜನೊಕ್ಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಭಾವ ಬೂರುಂಡು ಇನ್ನಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎನ್ನ-

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಇಂಬೆರ್ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆ ನಾಟಕೊನ್ ಓದ್‌ದ್ ಬರೆತಿನ ವಿಮರ್ಶೆ ಮೂಲು ಕೊರ್ಪೆ.

"ದಿ. ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆಗ್ ತುಳು ನಾಟಕಕಾರೆರಾದ್ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಪುದರುಂಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಕಾಲೊ ತುಳುಟು ನಾಟಕ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಐನ್ ಗೊಬ್ಬಾದ್, ತಾನ್ಲ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುತ್ತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲೆಗ್ ಕಾರಣ ಆಯಿನ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆನ ಪುದರ್, ತುಳು ಜನೊತ್ತ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಲೆನ ಉಡಲ್ಡ್ ಏಪಲಾ

ಬಾಡಂದಿ ನೆನೆಪಾದ್ ಒರಿಯುನವು. ನರಮಾನಿ ಇನಿ ಪುಟ್ಟುದು ಎಲ್ಲೆ ಸೈಪೆ. ಆಯನ ಜೀವದೊಟ್ಟುಗೆ ಆಯನ ಪುದರ್ಲಾ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಆಂಡ ಅಕುಲು ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಒರಿಯುನವು ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಅಕ್ಲೆನ ಪುದರ್ ಮದಪ್ಪಂದಿಲೆಕ್ಕ ಒರಿಪಾವುನವು. ಅಕ್ಲು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಮಲ್ತಿನ ಸೇವೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಯಿನವೇ ನಾಟಕದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ಡ್. ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ನಮ ತುಳು ಜನೊಕ್ಲು ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಪುದರ್.

ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ "ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೈರವೆರ್" ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ನಾಟಕ. ಉಂದೆನ್ ತುಳು ನಾಟಕದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅವುಲವುಲು ಗೊಬ್ಬುದೆರ್. ಮನರಂಜನೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಲೋಚನೆಗ್‌ಲಾ ಈ ನಾಟಕೊಡು ಅವಕಾಶ ಉಂಡು. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕ.

ಬಂಗರಸು ಬೊಕ್ಕ ಚೌಟರಸುನ ಒಡಕ್‌ದ ಕತೆ ಈ ನಾಟಕದ ವಸ್ತ್, ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಆಳಿನ ರಾಜವಂಸದಕ್ಲೆನ ಕಪಟ, ದ್ವೇಷದ ಕತೆ ನೆಟ್ಟ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಏಣೂರ್‌ದ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲೆರ್ ಕೆತ್ತಾಯಿನ ಗೋಮಟೇಶ್ವರನ ವಿಸಯ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕಾರ್ಲೊಡು ಗುಮ್ಮಟೊನು ಕೆತ್ತಾಯಿನ ಬಂಗರಸುಗು ಬಂಜಿಡ್ ನಂಜಿ. ಎನ್ನಾತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿನ್ ನನೊರಿ ಪಡೆಪೆಂಚಿನ ಕಿಚ್ಚ್. ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಅಲ್ತ್ ಗೊಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ್ಲೊಗ್ ಕೊನವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಚಲ್ಲ್ ಬುದ್ಧಿ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟಾಂಡ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರೆ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾದುಪ್ಪುನ ಕಾಮರಾಯನ್ ಕಂಡನಿ ಪನ್ಪಿ ಮೋಕೆನ್ ಉಡಲ್‌ಡ್ದ್ ಗಿಡಾದ್ ತನ್ನೂರುಗು ಪೋಪಿನ ಜೊತೆ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿನ ಮಗಳ್ ತಿರುಮಲಾ ದೇವಿನ ನಾಡ ಪ್ರೇಮದ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆದ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿನ ಕತೆನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡ್ ನಾಟಕ ರೂಪೊಡು ಬರೆತಿನಾರ್ ದಿ. ರಾಮಕಿರೋಡಿಯನ್. ದಂಡನಾಯಕೆ ಪದ್ಮನಾಭನ ಅಹಂಕಾರದ ಚಲ್ಲ್‌ಪಾತೆರ ರಾಜಕುಮಾರೆ ಚಿಕ್ಕರಾಯನ ಮೇಲ್-ಕೀಳ್‌ದಾಂತೆ ಪ್ರಜೆಕುಲೆ ಮಿತ್ತ್ ತೂಪಾವುನ ಪಿರ್ತಿದ ಸೆಲೆ, ಕುದುರೆ ಕಾಸ್ಗಾರ ಆಂಡಲಾ ಬಿರುಪಗರಿ, ಕತ್ತಿ ಕಾಳಗೊಡು ಬಾರೀ ಬಿರ್ಸೆ ಆಯಿನ ಮಾನಿಲನ ಮಿತ್ತ್ ಚಿಕ್ಕರಾಯಗುಪ್ಪುನ ಪಿರ್ತಿ, ಅಭಿಮಾನ, ನಾಡಪ್ರೀತಿಗ್ ಬೋಡಾದ್ ದೇಶದ್ರೋಹಿ ಕಂಡನೆ ಕಾಮರಾಯನ ಸಂಗೊನು ಬುಡ್ದು ತಮೇರಿಗ್ ಪೋಯಿನ ಚೌಟೆರಾಣಿ ತಿರುಮಲನ ಧೈರ್ಯ, ಪುರಾಲದೇವಿನ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪುತ್ತೂರ್ದ ಅರಮನೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಮೋಸೊಡು ಅಲೆನ ಕೈಕಾರ್ ಕಡ್ತ್‌ಪಾಡ್ದ್ ಅರಮನೆಗ್ ಒಯ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನ ಕಾಮರಾಯನ ಚಲ್ಲ್ ಬುದ್ಧಿ. ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿದ್ ಇಕ್ಕೇರಿ ನಾಯಕೆರೆಗ್ ಸಾಯ ಕೊರ್ದ್ ದಂಡ್, ದಲ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಒಪ್ಪಂದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ್ ನೆಲಸಮ ಮಲ್ತಿನ ಚೌಟೆರಾಣಿ ತಿರುಮಲಾ ದೇವಿನ ಬಿರ್ದ್‌ದ ಕತೆನ್ ಈ

ನಾಟಕೊಡು ನಮತೂಪ. ವೇಣೂರ್ದ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲೆರೆನ ಎದುರು ಯುದ್ಧ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಯ ಕೊರ್ಜಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಂಗರಸು ತಿರುಮಲನ್ ಮೋಸೊಡು ರುಂಡ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಕೊನೊಪಿನ ಕತೆ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ದುಕ್ಕದ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕಾವುಂಡು.

ಎಡ್ಡೆ ನಾಟಕೊಡು ಬೋಡಾಪಿನ ಪೂರಾ ಲಚ್ಚನೊಲಾ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತೋಜಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕ ಆವಡ್. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ ಆವಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಜೀವನಾಡಿ ಐಟ್ ಜಿಂಜಿದುಂಡು. ಇತಿಹಾಸೊನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಚರಿತ್ರೆಗ್ ಕುಂದು ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ನಾಟಕ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು, ಐಟ್ ನುಡಿಗಟ್ಟ್, ಗಾದೆಲೆನ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ದೆರ್. ಉದಾರ್ನೆಗ್ ನಾಟಕೊಡು ಬರ್ಪಿ ಪಾಕ ಪಾತೆರೊಲು ಇಂಚ ಉಂಡು. "ಗುರುಗುಂಜಿದ ಕಲೆ ಮಾಜಿನಗ ಅಳೆಟ್ಟ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಂತ್‌ನಗ ಕೊಟ್ರುಂಞಗ್ ಕೊಡಿ ಏರ್ನಗ ಬಂಗೇರ್ ಅರಂತಡೆಗ ಯಾನ್ ಬರುವೆ" ಪನ್ಪಿನ ತಿರುಮಲಾದೇವಿನ ಪಾತೆರ.

"ಕಿಚ್ಚಿ ಮಚ್ಚರದ ತುಪ್ಪೆ ದಿಂಜ್‌ದ್ ನಂಜಿದ ನೀರೇ ಎದತೊಂದು ಪೊವೊಂಡು.."

ಮರತ್ತ ಪುರಿ ಮರನೇ ತಿಂದಿಲೆಕ್ಕೊ.....
ಕುತ್ತುಂಡ ಕಣ್ಣಾಂಡೆ ಬೆತ್ತ್‌ಂಡ್ ಬಂಜಾಡ್...
ಅಂಗದನೆಗ್ ಆಸರ್ ಕೇನ್‌ಂಡ ಕೆಸರ್ ತೇಪುನಾಲ್,
ಬೊಣ್ಯೊಡು ಜೆಪ್ಪುನ ಬೊಗ್ರೆ ದಂಡಿಗೆಡ್ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕ

ತೂಕು ನೀರಾಂಡಲಾ ಎದುರುಂಡು ಕಿಚ್ಚಿ ಮಚ್ಚರ ಪನ್ಪಿ ತೂಕು ವಾ ನೀರ್ ಎದುರುಂಡು?

'ದಿನ ಪೋಂಡಲಾ ದಿನತ್ತ ವಾಸಿ ಪೋತುಜಿ' ಅಜ್ಜಿ ಮಾಯಕದಾಲ್, ಪೊದುಪುನಾಗ ರಟ್‌ದಿನಾಲ್, ತೆತ್ತಿಡೆ ಕೆಲೆಪುವೆ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ನುಡಿಗಟ್ಟ್, ಗಾದೆ ಪಾತೆರೊ ನಾಟಕೊದ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು, ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಖುಸಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಬರೆತಿನ ಕುಡೊಂಜಿ ನಾಟಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುದರ್ "ಮರ್ಯಾದಿ" ಉಂದೇನ್ ಆರ್ 1985ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಜುಲ್ಯಾ ತಿಂಗೊಲ್ದು ಬರೆತೆರ್. ಈ ನಾಟಕದ ಪಾಕ ಪ್ರಯೋಗಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್. ನೆತ್ತ ಕಥಾವಸ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿನ ಬಾಲೆದಾಂತಿ ಜಮೀನ್ದಾರೆ

ರಂಗನಾಯಕಿ ಶ್ಯಾಮಗೋಪಾಲ್ ದತ್ತ್ ದೆತೊನುವೆರ್. ಆರೆನ ಒರ್ತಿ ಮಗಳ್ ಸಾವಿತ್ರಿ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿಕೊಡ್ಲೆ ಕಂಡನಿಯನ್ ಕಳವೊಂದಿನಾಲ್. ಶ್ಯಾಮಗೋಪಾಲನ ಬುಡೆದಿ ಶೀಲಾ. ಪಾಕವರ್ಸ ಮುಕುಲೆಗ್ ಬಾಲೆದಾಂತೆ ಕಡೆಕ್ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆಯಿನ ಸುದ್ದಿ ತೆರಿಯಿನ ಸಾವಿತ್ರಿ ಭಟ್ರ್ ಗುಂಡೂರಾಯನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ದ್ ಶೀಲನ ಶೀಲೊನೇ ಕಂಡನೆ ಸಂಶಯ ಮಲ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುವಲ್. ಶ್ಯಾಮನ ದೋಸ್ತಿಯಾದಿತ್ತಿನ ದೇಶಭಕ್ತೆ ಸಚಿನ್‌ಗ್ಲಾ ಶೀಲಗ್ಲಾ ಅಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡುಪನ್ಪಿನ ಕತೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಶೀಲನ್ಲಾ ಸಚ್ಚಿನ್‌ಲಾ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡುವೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಮಲ್ಪುನೇಟ್ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡೆವೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಪೋಯಿಬೊಕ್ಕ ದತ್ತು ಮಗೆ ಶ್ಯಾಮ ಗೋಪಾಲನೇ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಾನ್ ಯಜಮಾನಿ ಆಪಲ್. ಗುಂಡುರಾಯೆ ಅಲೆನ ಸಂಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಅಲೆನ ಕಾಸ್, ಬಂಗಾರ್ ದೋಚುನ ಯೋಜನೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕಡೆಕ್ ಲೆಕ್ಕ ತತ್ತ್‌ದ್ ಜೈಲ್ ಸೇರುವೆ. ದರೋಡೆಗಾರೆರೆನಾ ಪೆಟ್ಟ್‌ಡ್ದ್ ಸಾವಿತ್ರಿ ಸೈಪಲ್. ಶೀಲಗ್ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತುಂಡು. ಅಲೆನ ಮಗಳ್ ಅನುರಾಧ ಪತ್ರಕರ್ತೆದಿ ಆಪಲ್. ತೆರಿಯಾಂದೆ ಅಮ್ಮೆರೆಸೇ ಮದ್ಮೆ ಆಯರೆ ಪಿದಾಡುನ ಅಲೆಗ್ ಸಚೇಂದ್ರಗ್ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ತೆರಿದ್ ಕಡೆಕ್ ಪೂರಾ ಸುಖಾಂತ್ಯ ಆಪುಂಡು.

ಬೆಹರಿನ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಕದ್ರಿ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನ್‌ರೆನ ಮಾಮಲ್ಲೆ ದೋಸ್ತಿ. ಆರ್ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆಗ್ "ತುಳು ನಾಟಕರತ್ನ" ಇಂದ್‌ದ್ ಗೌರವ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆರ್ಲಾ ಆರೆನ ಗರೋಡಿಡ್ ಪರಂಗ್‌ದಿನಾರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲಾ ಗೊತ್ತು. ಆರ್ ಆರೆನ್ ಬೆಹರಿನ್‌ಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋತಿನ ವಿಸಯ ದುಂಬತ್ತ ಬರೆತೆ . ಆರೆಗೊಂಜಿ ಕಾಕಜಿ ಬರೆದ್ ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಬರೆಲೆ ಪಂಡೆ. ಆರ್ ಬರೆಪೆರ್...

ಆರ್ ಕೆಲವೆರೆಗ್ 'ರಾಮಣ್ಣೆ' ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರೆಗ್ 'ಕಿರೋಡಿಯಾನ್' ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರೆಗ್ 'ಮಾಸ್ಟ್ರ್' ಉಂದೆನ್ ಯಾನ್ಲಾ ತೆರಿದುಲ್ಲೆ. ಬರೆತೆ. ಆಂಡ ಆರ್ ಆರೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿನಿ. 'ಮಾಸ್ಟ್ರ್' ಇಂದ್. ಗುರುಕಾಣಿಕೆ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ಸಂದಾದೆರ್. ಆರ್ ಆರೆನ ಊರುಡು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್, 1967ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಇತ್ತೆ ದಿವಂಗತೆರಾದ್‌ತ್ತಿನ ಎಲ್ಲೂರು ಉಮೇಶರಾಯೆರ್ ಗೊಬ್ಬಾಯಿನ 'ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ' ನಾಟಕೊಡ್ದಾತ್ರ ಆರೆನ ಸುರೂತ್ತ ಪರಿಚಯಗೆ. ಒಂಜಿದಿನ ಆರ್ ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋನಗ ಆರ್ ಪಿರಾವುಡ್ದ್ ತಾಟಿ ಬೊಟುದು ಆರೆನ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಪಿರ ತೂನಗ ರಾಮಣ್ಣೆ. ಆರೆಡ ಒಂತೆ ಪಾತೆರೆರೆ ಉಂಡು ಇಂಚಿ ಬಲ್ಲೆ ಪಂಡರ್‌ಗೆ. ಆರ್ ಆರೆ ಪಿರಾವುಡ್ಡೆ ಬತ್ತೆರ್, ಆರ್ ವೃತ್ತಿಡ್ 'ಟೈಲರ್' ಇಂದ್‌ದ್ ಆರೆಗ್ ಆನಿ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಇತ್ತೆದ ಜನತಾ ಬಜಾರ್‌ದ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ಪಿರಾವುಡ್ ಆರೆ ಅಂಗಡಿ..ಎಲ್ಯ ಒಂಜಿ

ಬೋರ್ಡುಗ್. ಆರ್.ಕೆ. ಟೈಲರ್ಸ್ ಇಂದ್- ಆರೆನ್ ಅಂಗಡಿದ ಉಲಾಯಿ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಗಡಿದ ಉಲಾಯಿ ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ರಂಗಭೂಮಿ ತೂಯಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಬರೆತೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿನ 'ಕಪ್' ಶೀಲ್ಡ್, ಕುಡೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ಟ್ ನಾಟಕದ ಫೋಟೋ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ನಾಟಕದ ಪುಸ್ತಕೊಲು ಆರೆ ಅಂಗಡಿಗ್ ಬರ್ಪಿ ಗಿರಾಕಿಲೆಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ್ ಕಲಾವಿದೆರ್, ನಾಟಕದಕ್ಲು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾವುನಕ್ಲು, ಪದ ಪನ್ಪಿನಕ್ಲು, ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಬತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಂದು ಇಪ್ಪುವೆರ್. ಆರ್ ಅರೆಡ ಒಂಜಿ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಕತೆತ್ತ ವಿಚಾರೊಡು 'ತುಳುನಾಡ ತುಡರ್' ಇನ್ಪಿ ನಾಟಕ. ಅಯಿಟ್ ಆರೆನ್ ಕಾಮರಾಯನ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಂಡರ್‌ಗೆ. ಆರೆಗ್ ಅವೆನ್ ಕೇನ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಆರ್ ಒಂತೆ ನರ್ಗಿಯೆರ್. ಆತ್ ಮಲ್ಲ ಪಾತ್ರ ಎಂಚ ಮಲ್ಪುನು ಇಂದ್ ಪನ್ನಗ ಆರ್ ಧೈರ್ಯ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆರೆನ ಸಹಾಯೊಡು ಆ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ನಾಟಕ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಾಲಿ 'ಚ್ಯಾಲೆಂಜ್' ಇತ್ತ್ಂಡ ಯಾವಂದ್ ಧೈರ್ಯಲಾ ಬೋಡು. ಇಂದ್ ಆರ್ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಆರ್ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ನಿಜವಾಯಿನ ಕಾಮರಾಯೆ ಪನ್ಪಿನಾತ್ ನಾಟಕ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಆನಿ ಆರ್ ಕೊರಿನ ಧೈರ್ಯ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಕೆಬಿಕ್ ಕೇಂಡಿಲೆಕ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆನ್ ಎನ್ನ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಬರೆಪೆರ್.

ಆರ್ ಬೆಹರಿನ್‌ಗ್ ಪೋನಗ ಕಿರೋಡಿಯಾನ್‌ರೆ ಅಂಗಡಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆರೆನ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೇನ್ನಗ ಆರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ್ ದಿಂಜಿಡ್‌ಗೆ. ಅವೆನ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಆರೆನ್ ನೆನೆಪುವೆರ್. ಪರ ಊರುಗು ಪೋದು ಊರುಗು ಪುದರ್ ಕನಲೆ ಇಂದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆರೆನ ಸತ್ಯದ ಪಾತೆರ ಸತ್ಯ ಆಂಡ್. ಆರೆನ್ಲಾ ಬೆಹರಿನ್‌ಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಅವಕಾಶ ಆರೆಗ್ ದೇವೆರ್ ಕೊರ್ಯೆರ್ ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸಾರ ಸಾರ ತುಳುವೆರೆ ಎದುರು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಶೇಖರೆ ಮೂಲಕ ಆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ಆರ್ ತುಳುರಂಗ ಭೂಮಿದ ಭೀಷ್ಮೆ ಇಂದ್ ಬರೆಪೆರ್. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕೊಡು ಮಾತಾ ಶಬ್ದೊಲುಲಾ ಸ್ವಚ್ಛ ತುಳು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬರೆಪೆರ್, "ಒರ್ಲ" "ಒಟ್ಟುದಾಂತಿನ" "ಸೊಲ್ಮೆಲು" "ನಿಕ್ಲೆನ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಮದೊಟ್ ಈ ಬೂಡು, ಈ ನಾಡ್ ಜನಮಾನಿ ಬೇದ ಸಾರಮಾತಾ ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆಡ್ ಸುಡು ಸುಕಾರಿಯಾದ್ ಪೋಪುಂಡು.

ಇಂಚ ಒಂಜೊಂಜೇ ನಾಟಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಂಡಾ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಗ್ರಂಥ ಆಪುಂಡು. ಚುಟುಕುಡೇ ಮುಗಿಪುವೆ ಆವಂದೆ?

ಬಿರ್ದ್ ಬಲ್ಮನ

ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನ್‌ರೆಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಲು ಮಲ್ತಿನ ಸನ್ಮಾನೊಲೆ ಪಟ್ಟಿ ಇಂಚ ಉಂಡು.

28-9-73 ತುಳುಕೂಟ ಕುಡ್ಲ

2-5-76 ಗಾಂಧಿನಗರ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಉರ್ವ

6-7-80 ಚಿತ್ರಕಲಾ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಮಂಗಳೂರು ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಬೊಡು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

7-11-82 "ಬಿ. ರಾಮಕಿರೋಡಿಯನ್ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಿತಿ" ದಕ್ಲು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

24-10-84 ಕಲಾಜ್ಯೋತಿ ಡಾ. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಅಭಿಮಾನಿಲೆನ ಸಂಘ ಕಂಕನಾಡಿದಕ್ಲೆಡ್ದ್ "ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ" ಕೊರ್ದು ಸನ್ಮಾನ

20-10-85 ಕಾಂತಾವರ ಖಾಸಗಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆದಕ್ಲೆಡ್ದ್

13-4-86 ಅಶೋಕನಗರ ಯುವಕ ಸಂಘದ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬ ಸಮಾರಂಬೊಡು ಸನ್ಮಾನ.

8-3-87 ಕೊಟ್ಟಾರ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್‌ದಕ್ಲೆ ಸನ್ಮಾನ.

29-9-87ಕ್ಕ್ ಬಿಲ್ಲವೆರೆನ ಯೂನಿಯನ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಸಂಮಾನ ಆತ್‌ಂಡ್.

18-12-1988 ತುಳುಕೂಟ ಕುಡ್ಲದಕ್ಲು ಸಂಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

16-4-89 ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನಡು ಸನ್ಮಾನ.

10-2-90 ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಸನ್ಮಾನ

6-2-91 ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣನಾಥ ಕ್ಷೇತ್ರ ನವೀಕರಣ ಸಮಿತಿ ಕುದ್ರೋಳಿಡ್ದ್ ಸನ್ಮಾನ.

2-5-92 ಉದ್ಯಾವರ ಯುವಕ ಮಂಡಲ, ಪಿತ್ರೋಡಿ, ಉಡುಪಿದಾಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಸನ್ಮಾನ.

10-10-94 ಅರಬ್ ದೇಶದ ಬೆಹರಿನ್‌ಡ್ ಆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಅಮೀನ್ "ತುಳು ನಾಟಕ ಭೀಷ್ಮೆ" ಪಂಡ್‌ದ್.

24-10-94 ಬೆಹರಿನ್ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದಕ್ಲು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

5-12-94 ಅಶೋಕನಗರ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದಕ್ಲ್ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದಾನಿ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

29-9-95 ಹಿಂದೂ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿ ಉರ್ವದಕ್ಲ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

1-11-95 ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿದಕುಲು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

23-12-95 ರಂಗಭೂಮಿ (ರಿ) ಉಡುಪಿ ತ್ರಿಂಶತಿ ಸಮಾರಂಬೊಡು "ತುಳುರಂಗ ರತ್ನಾಕರೆ" ಬಿರುದು ಕೊರ್ದ್ ಸನ್ಮಾನ.

2-2-96 ಬಿಲ್ಲವ ಸಂಘ ಮುಲ್ಕಿ ವಜ್ರಮಹೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಸನ್ಮಾನ.

28-3-96 ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸನ್ಮಾನ.

ಅಂಚನೆ 19-4-97 ತ್ತಾನಿ ಅಶೋಕನಗರ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್‌ದಕ್ಲ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಸಿನೆಮಾ ನಟೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀನಾಥ್ ಇಂಬೆರೆನ್ ಲೆಪುಡಾದ್ ಆರೆನ ಅಭಿನಂದನೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆರೆಗ್ ಸಂಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಈ ಸಂಮಾನ ಆರೆಗ್ ಅಖೇರಿದ ಸಂಮಾನ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಎಂಕ್ ಭಾರಿ ದುಃಖ ಆಂಡ್.

ಉಡುಪಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ 'ರಂಗಭೂಮಿ' ನಾಟಕೋತ್ಸವದ ಪೊರ್ತುಡು ಮಣಿಪಾಲ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಶ್ರೀ ಟಿ. ನಾರಾಯಣ ಪೈ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಡ್ ರಂಗಭೂಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಶಾಂತಾರಾಮೆರ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ರಂಗಭೂಮಿದ ತ್ರಿಂಶತಿ ಸಮಾರಂಭ 'ತುಳುರಂಗ ರತ್ನಾಕರ' ಬಿರುದು ಕೊರಿಯೆರ್ ಆರೆಗ್ "ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ" 1996ಡ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

16-9-79ಕ್ ಆರ್ ಬರೆತಿನ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ' ತುಳು ನಾಟ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಪ್ರಸಾರ ಆಂಡ್.

13-7-80ಡು ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನೋ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಆರ್ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್, ಜಿಲ್ಲೆದ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ದಿಂಜ ಜನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ನೆಕ್ಕ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಸಿನೆಮಾ ಗೀತೆಲೆಡ್ ಕೆಲವು ಇತ್ತೆಲಾ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನೊಂದು ಉಂಡು. ಮದ್ರಾಸ್‌ದ "ಹಿಸ್ ಮಾಸ್ಟರ್ಸ್ ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಕಂ" ದಕ್ಲ್ ಆರೆನ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ 10

ಭಗ್ತಿ ಗೀತೆಲೆನ್ ಆರಿಸಾದ್ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅವು-

'ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ' ಆರೆಗ್ ಗೌರವಪೂರ್ವಕ ಓಲೆ ಬರೆದ್' "ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಎಂಚ" ಇನ್ಪಿ ವಿಸಯೊಡು ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆರೆನ್ 4-7-89ಟ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಕಾಶವಾಣಿದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಆರೆಗ್ ಸಂದಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಮರ್ಯಾದೆ.

1978ಟ್ಟ್ ಕುಡ್ಲದ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ 'ನವಭಾರತ'ದಕ್ಲು ತುಳುಕೂಟದ ಆಶ್ರಯೊಡು ಆರೆನ ತುಳುನಾಟಕ 'ತುಳುವೆರೆ ತುಡರ್'ಗ್ ಉತ್ತಮ ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಇನ್ಪಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಈ ನಾಟಕದ ಪುದರ್ ದೀವೊಂದು ಇನಿಲಾ ಒಂಜಿ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆ 'ತುಳುವೆರೆ ತುಡರ್' ಶ್ರೀ ಮ. ವಿಠಲರೆನ ಸಂಪಾದಕತ್ವೊಡು ನಡತೊಂದು ಉಂಡು.

13-4-76ಟ್ ಆರ್ ಬರೆತಿನ 'ದಿಕ್ಕ್ ತತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ' ನಾಟಕೊಗು ಸುರತ್ಕಲ್ ವಿದ್ಯಾದಾಯಿನೀ ಶಾಲೆದ ಪರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು ಸ್ಪರ್ಧೆಡ್ ಸುರುತ್ತಬಹುಮಾನ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಎಡ್ಡೆ ಕತೆ, ಎಡ್ಡೆ ದಿಗ್ದರ್ಶನ, ಎಡ್ಡೆ ಸಂಭಾಷಣೆದ ಇನಾಮು ಆರೆಗ್ ಸಂದ್‌ಂಡ್.

"ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್" ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿದಕ್ಲು ಜುಲೈ 73ಟ್ ಆರೆನ 'ಧನೇಶ್ವರಿ' ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊನು ರಡ್ಡನೆ ಎಡ್ಡೆ ನಾಟಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇನಾಮು ಕೊರ್ತೆರ್.

14-12-80ಟ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಮುಂಬೈದಕ್ಲು ಆರೆನ ನೇತೃತ್ವದ ಶ್ರೀ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ನಾಟಕ ಸಭಾ ಮಂಗಳೂರು, ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪಾದ್ "ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ" ಇನ್ಪಿ ತುಳು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಟಕೊನು ಗೊಬ್ಬಯೆರ್. ಉಂದು ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಡ್ ಸುರುತ್ತ ಇನಾಮು ಪಡೆತ್ತಿನ ನಾಟಕ.

30-8-1985ಟ್ ತುಳು ಕೂಟ ಮಸ್ಕತ್ ಆಶ್ರಯೊಡು 'ಕಾಂಪರನ ಕಟಿಪಿಟಿ' ಪರದೇಶದ ನೆಲೊಟ್ಟು ಸುರುತ್ತ ತುಳು ನಾಟಕ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್. ಆರೆನ್ಲಾ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಸಂಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆ ಸ್ನೇಹಿತೆ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಕದ್ರಿ ನೆಟ್ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಮಾತ್ರಾ ಅತ್ತ್. 6,7 ಬಿನ್ನೆರೆನ್ಲಾ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಸಂಮಾನ ಮಲ್ತಿನ ಧೀರೆ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್, ತುಳು ಸಿನೇಮಾ ದಿಗ್ದರ್ಶಕೆ, 24 ಗಂಟೆಡ್ ತುಳು ಸಿನೇಮಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತಿನ ಡಾ. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನೊ ಬೊಕ್ಕ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ನಾಟಕಗಾರೆ, ದಿಗ್ದರ್ಶಕೆ, ಸಿನೇಮಾ ನಟೆ

ಶ್ರೀ ಕಾಸರಗೋಡು ಚಿನ್ನ ಅತ್ತಂದೆ ಕನ್ನಡದ ಮಾ ಮಲ್ಲ ನಟೆ ಅಂಬರೀಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಬುಡೆದಿ ನಟಿ ಸುಮಲತಾ-ಮೊಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟುಗ್ ಆರೆನ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆ ಆದ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಂಮಾನ, ಆರೆನ ನಾಟಕ ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಎನ್ನ್‌ನಗ ಒಂಜಿ ಕನತ ಲೆಕ ತೋಜುಂಡು.

ಕಲಾಜ್ಯೋತಿ ಡಾ. ರಾಜಕುಮಾರ್ ಅಭಿಮಾನಿಲೆನ ಕುಡ್ಲದ ಸಂಘುದಕ್ಲು 1984ಟ್ 'ಆರೆಗ್ ಸುರುತ್ತ ಸ್ಥಾನ' ತುಳು ನಾಟಕ ಕೃತಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಡ್ (24-10-84) ಕೊರ್ತೆರ್.

'ಹಿಂದೂ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿ' ಉರ್ವ ಅಶೋಕನಗರ ಉಂದೆತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಶೆಟ್ರ್ 29-8-95ನಾನಿ 'ಚೌತಿ ಪರ್ಬದ' ಗೌಜಿದ ದಿನತ್ತಾನಿ ಆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪುಟು ಬಲತಿ ಊರುದ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಸಂಮಾನ ಪತ್ರೊಡು ಇಂಚ ಬರೆತೆರ್.

ನಾಟಕ ಬರೆಪಿನೆಟ್ಟ್, ನಟನೆ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಆರೆನ. ನೆಡ್ಡಾತ್ರ ಉರ್ವ ಅಶೋಕನಗರೊಗು ಮಾತ್ರ ಕೀರ್ತಿ ಅತ್ತ್. ಇಡೀ ಕುಡ್ಲ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪುದರ್ ಕೊನದ್ ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಬರೆದ್ ದಿಗ್ದರ್ಶನ ಮಲ್ತಿನ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ನಾಲ್ ಸರ್ತಿ ಪ್ರಸಾರ ಆಂಡ್. 35 ವರ್ಸೊಡ್ದುಂಬು ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ 'ಮಗೆ ಮಂಜಣೆ' ಇನ್ನಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. 'ಕಾಂಪರನ ಕಟಿಪಿಟಿ' ಅರಬ್ ದೇಶೊಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಸುರುತ್ತ ತುಳು ನಾಟಕ. 'ಕಂಡುಲುಲ್ಲೆರ್ ಜೋಕೆ!', 'ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಿಲೆ' ಆರೆನ ಕುಡ ರಡ್ಡ್ ನಾಟಕೊಲು. 50ಡ್ದುಲಾ ಎಚ್ಚ ನಾಟಕ ಆರ್ ಬರೆತರ್. ಸಿನೇಮೊಲೆಗ್ ಪದ್ಯ ರಚನೆಲಾ ಮಲ್ದೆರ್. ಬಿಸತ್ತಿಬಾಬು, ಬೊಳ್ಳಿದೋಟ, ನ್ಯಾಯೊಗಾದ್ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8, ಬಂಗಾರ್‌ಪಟ್ಲೆರ್, ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ, ನೆಕ್ಕ್ ಮಾತಾ ಗೀತೆ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಸರ್ಪಸಂಕಲೆ ಸಿನೇಮಾಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್. ನೇಕ್ಕ್ ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ ಕೊರ್ದು ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಾದೆರ್.

ಗಾಂಧಿನಗರ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್‌ದಕ್ಲು 2-5-96ಟ್ ಆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಕೊರಿನ ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ ಇಂಚ ಉಂಡು.

-ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅಭಿಮಾನೊಡು, ಸಂಸಾರೊಡು ಬತ್ತಿ ಬೇನೆ ಬೇಸರಿಕೆನ್ ಗೆನ್ಪಾಂದೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಸೇವೆಗಾದ್ ಜೀವೊನೇ ಮುಡಿಪು ದೀತಿನ ತುಳು ನಾಟಕಗಾರೆ ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆಗ್ ದಿಂಜಿನ ಉಡಲ್‌ಡ್ದ್ ಸಂದಾವುನ ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ ಇಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ತುಳು ನಾಟಕ ಬರೆದ್, ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಗೌರವ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ತಾತ್ಸಾರ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತುಳುವೆರೆನ್

ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾಲೊಡು ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ತರಬೇತು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗ್ ಪೋದು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರೆ ಆರೆ ಜೀವನನೇ ಅಡವು ದೀತೆರ್. 'ತಿಗೆತ್ತ ನ್ಯೆ' ಲೆಕ್ಕಂದಿನ ತುಳು ಭಾಸೆದ ಚೀಪೆನ್ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ನಾಲಾಯಿಗ್ ತಾಗಾದ್ ಆರೆನ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ ಮಲ್ತೆರ್.

ಮುಂಬೈ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾಂ, ಮೈಸೂರು, ಮದ್ರಾಸ್‌ಗ್ ಪೋದು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುದು ತುಳು ಭಾಸೆದ ಕಮ್ಮೆನ ಅಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಸ್ವತಃ ಪರದೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಪರದೆ ಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಆರ್ ಜನೊಕ್ಲೆ ನಡುಟ್ಟು ಒರಿ ಕಲಾಗಾರೆ ಆಯೆರ್. ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶೊನೊಗ್ ಸಾದಿ, ಬೀದಿ, ಓಣಿ ಒರುಂಕ್ ಕಂಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂವಂದೆ, ಕಲ್ಲ್ ಮುಳ್ಳುದ ಮಿತ್ತ್ ಮುಟ್ಟು ಪಾಡಂತೆ ನಡತೆರ್.

20-10-85 ಕಾಂತಾವರ ಖಾಸಗಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆದ ಜೋಕುಲು, ಗುರುಕುಲು, ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು, ಕಲಾಭಿಮಾನಿಲು 12ನೇ ನಾಡ ಪರ್ಬದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆ ಮಾನ ಪತ್ರೊಡು ಇಂಚ ಬರೆತೆರ್,

ಅಣ್ಣೆರೇ,

"ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಮೋಕೆಡ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಆಸೆ ಬುಡೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್. ಈರ್ ಪುಟ್ಟುನಗನೆ ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಪಡೆದಿತ್ತರ್. ಸುಮಾರ್ 52 ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದಿನಾರ್ ಈರತ್ತೆ? ಅಂದ್, ಆ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ದಿಗ್ದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಗೊಬ್ಬುದು, ಗೊಬ್ಬಾದ್, ಪದಪಂಡ್‌ದ್, ಪದ ಕಲ್ಪಾದ್ ಮೆರೆದ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಮೆರೆಪಾಯಿನಾರ್ ಈರತ್ತೆ? ಸೂಜಿಡ್ಲಾ, ಲೇಕನಿಡ್ಲಾ ಕಲೆಗಾರೆ ಈರತ್ತೆ? 60 ಆಂಡಲಾ 40ದ ಲೆಕ್ಕನೆ ತೋಜುನು ಈರತ್ತೆ.

ಸಮಾಜೊಡು ಉಪ್ಪುನಂಚಿ ಓರೆಕೋರೆನ್ ತೆರಿದ್ "ಮೂವೆರೆ-ಮುತ್ತೈಸಿ", "ಕಾನೂನ್‌ದ ಕಣ್ಣ್", "ಮುತ್ತು ಮಾನಿಕ", "ದಿಕ್ಕ್ ತತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ" ಅನ್ಪಿಂಚಿನೆನ್ ಬರೆದ್, ಪಾತೆರೊಡು ತಿದ್ದ್‌ದ್‌ನಾರ್ ಈರತ್ತೆ? "ಕಾಂಪರನ ಕಟಿಪಿಟಿ", "ಈ ಪಿರಯೊಡ್ಲಾ ಬರವಾ?" ಅನ್ಪಿಂಚಿನ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ತೆಲ್ತ್ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ನಲ್ಪಿನಂಚಿನ, ಬಂಜಿ ಬಂಜಾರ ಸಂತೋಸು ಬುಡುಪಾಯಿನಾರ್ ಈರತ್ತೆ?

ಮಾತೆಡ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಸ್ನೇಹಶೀಲೆರ್, ಗೌಜಿ ಗಮ್ಮತ್ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಬೆನ್ಪಿನಾರ್,

ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್‌ದಾರ್, ಮಾತೆರೆಗ್ ಬೋಡಾದಿತ್ತಿನಾರ್, ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಮೆಗ್ಗೆ ಪಲಯಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂಯಿನಾರ್, ಮಸ್ತ್ ಯೋಗ್ಯತೆ ಪಡೆದಿನಾರ್ ಈರೆಗ್ ಕಾಂತಾವರದ ಶ್ರೀ ಕಾಂತೇಶ್ವರ ದೇವೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಕಾಲ ಬಾಳುನ ಐಸ್ರ ಪಣವು ಬಂಗಾರ್ ಆರೋಗ್ಯನ್ ಕೊರಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಡ ನಟ್ಟೊನುವ.

ತುಳು ಅಪ್ಪೆಗ್ ಜಯ ಆವಡ್.

ಇಂತು ಈರೆನ ಮೋಕೆದಾಕ್ಲು

7-11-82

ತುಳು ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕೆರ್, ಕಲಾವಿದೆರ್‌ನ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ:

ಆರೆನ 60ನೇ ವರ್ಸೊಡು ಆರೆನ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಒಂಜಿ ಸಮಿತಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕನ್ನಡ ತುಳು ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಡ್ಲಾ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಪುದರಾಯಿನ ಸಾಹಿತಿ ದಿ. ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಇಂಚ ಬರೆಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ಆರ್ ಇಜ್ಜೆರ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಪದ್ಯದ ಸಾಲ್ ಇಂಚ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಅಜಿಪ-

ಅಜಿಪ ಆಂಡ ಮಾರಾಯರೆ?
ಈರೆಗ್ ನಲ್ಪ ಪಂದೇ ಎನ್ನೆ!
ನಲ್ಪೊಡು ನಲಿಪುನ ತೂತೆ
ಈರ್ ಅಜಿಪೊಡ್ಲಾ ನಲಿಪುವರತ್ತೆ?
ಇಂದು ಕರೆ ಗಾಳಿದ ಸತ್ವೋ ಅತ್ತೇ?
ಈರ್ ಯಂತ್ರೊಡ್ಲಾ ಪೊಲ್ಲುವರ್,
ಪೆನ್ನ್‌ಡ್ಲಾ ಪೊಲ್ಲುವರ್,
ಯಂತ್ರೊಡು ಪೊಲ್ಲಿನೆಕ್ಕ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸ ಆಯುಸ್ಸೊ
ಪೆನ್ನ್‌ಡ್ ಪೊಲ್ಲಿನೆಕ್ಕ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಉಸುರು ಮುಟ್ಟ ಆಯುಸ್ಸೊ
ಪೆನ್ನ್‌ಡ್ ಪೊಲ್ಲುಂಡ ಬಂಜಿ ದಿಂಜುಜಿ
ಸೂಜಿಡ್ ಪೊಲ್ಲುಂಡ ಸಮಾಜ ತಿದ್ದುಜಿ.

ಪುಟ್ಟಿನವು ಪೂರಾ ಅಜಿಪ ಮುಟ್ಟುಜಿ
ಅಜಿಪ ಮುಟ್ಟಿನೆಕ್ಕ್ ಪೂರಾ ತಯನ ತಿಕ್ಕುಜಿ
ಅತ್ತ್
ಮೊಕ್ಲು ಪೂರಾ ಅಜಿಪ ಮುಟ್ಟ ದಾಯೆ ಕಾಪುವೆರ್?
ಈರೆ Ageಗ್ ತಮ್ಮನನಾ? ಸೂಜಿಗ್ ತಮ್ಮನನಾ?
ಈ ದೇಶೊಡು ಪೂರಾ ಇಂಚೆನೇ ಸ್ವಾಮೀ
ಬೆನ್ಪಾವೆರ್, ನಲಿಪಾವೆರ್, ಬಂಜಿಗ್ ಮಾತ್ರ ದಾಲ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್
ಜೀವೊಡುಪ್ಪುನಗ ನೆರ್ಪೆರ್, ಕೆರ್ಪೆರ್,
ಸೈತಿ ಬೊಕ ಪುಗರುವೆರ್, ಅಂಚೆನೇ ಮದಪ್ಪುವೆರ್
ಬುಡಿ, ಈರೆನ್ ಅಜಿಪೊಡಾಂಡಲಾ ಗೆಣ್ತೆರ್.
ಅಜಿಪ ಆಂಡ ಮಾರಾಯರೆ?
ಈರೆಗ್ ನಲ್ಪ ಪಂದೇ ಎನ್ನೈ!

-ವಿಶುಕುಮಾರ್.

ಕುಡ್ಲದ ಮಾಮಲ್ಲೆ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಸೈಂಟ್ ಎಲೋಶಿಯಸ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತೆರಾದ್ ಇತ್ತಿನ ನಾಟಕಗಾರೆ, ದಿಗ್ದರ್ಶಕೆ, ಸಂಗೀತ ಪಟು, ಕವಿ ದಿ. ಎಸ್.ಎಸ್. ಐತಾಳ್ ಇಂಬೆರ್ ಆರೆನ 60ನೇ ವರ್ಸೊಗು ಬರೆತಿನ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯದ ಬಾಷಾಂತರ ಯಾನ್ ಮೂಲು ಮಲ್ಪುವೆ.

ಅಜಿಪದ ಸನ್ಮಾನ ನಿಕ್ಕ್, ಇನಿ ಮಿತ್ರ
ನಿಷ್ಟೆಡ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ಕೇನೆರೆ ಸಂತೊಸು
ಕಷ್ಟದ ಸರಮಾಲೆಗ್ ಪೋಡ್ಯಂದೆ ಕಲೆನ್
ಈತ್ ದಿನ ಬುಳೆಪಾಯ, ಮೆರೆಪಾಯ ಮಾತ್ರ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದಿನ ಮಲ್ಲಯೆ
ತುಳುಭಾಸೆದ ಸಾಹಿತಿಯೇ ನಿಕ್ಕ್ ವಂದನೆ
ಮಿತ್ರೆ ಇನ್ಪಿನ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಬರೆಪಿನ
ಈ ಪಾತೆರ ತಪ್ಪಾಂಡ ಮಾಪು ಕೊರ್ಲ

ಓಲು ತೂಂಡಲಾ ತಬ್ಲಾ ವಾದಕೆ, ಈ
ನಟನೆ ಮಲ್ಪುನ ನಾಟಕ ಬರೆಪಿನ
ದಿಗ್ದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್
ಬೆಂದ್‌ದ್ ಸಂದಾಯ ನಿನ್ನ ಸೇವೆನ್

ಬಡತನದ ಬಗೆಕ್ ಈ ಪೋಡಿದ್‌ಜಾ
ಟೀಕೆ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲೆನ್ ಈ ಗೆನ್ತ್‌ದ್‌ಜಾ
ರಾತ್ರಿ ಪಗೆಲ್ ಬರೆಯಿನ ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ
ನಿಕ್ಕ್ ಕೊರ್ತುಂಡು ಮಾಮಲ್ಲ ಕೀರ್ತಿ.

ಈ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕ ಏತೊ?
ಈ ಗೊಬ್ಬಿನ ನಾಟಕ ಏತೋ?
ಈ ಮಲ್ತಿನ ದಿಗ್ದರ್ಶನ ಏತೋ?
ಈ ಉಂತುದ್ ಕಲ್ಪಾಯಿನ ನಟನೆ ಏತೋ?

ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಎನ್ನಂದೆ ಈ ಬೆಂದಿನ
ಕಿನ್ಯ ಜವನೆರೆನ್ ಈ ಬುಳೆಪಾಯ,
ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಎನ್ನ್ಯ
ಸರಸೋತಿ ಕೃಪೆ ನಾತೇ ಈ ನಟೊನಿಯ

ಅಜಿಪ ವರ್ಸ ಆಂಡ ನಿಕ್ಕ್!
ಅರರೇ, ಅಚ್ಚಿರ ತೂನಗ ನಲ್ಪನೆ
ಏಪಲಾ ತೆಲ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಮೋನೆ ನಿನ್ನವು
ದೇವೆರೆ ದಯೊಟ್ಟು ತಿಕ್ಕುನಿಕ್ಕು ಶಾಂತಿ

ಮಚ್ಚರೊಗು ಪುಗರ್ತೆಗ್ ಕೆಬಿ ಕೊರಂದಿ ನರಮಾನಿ
ಟೀಕೆ ಮತ್ಸೊರೊಗು ಬೇಜಾರ್ ಎನ್ನಂದಿ ನರಮಾನಿ

ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪುಗೆಲ್ ಕೊರ್ಪಿ ಸ್ನೇಹಿತೆರೆನ ಪ್ರೀತಿ
ಸಮಸ್ಯೆಲೆಗ್ ತರೆಕೊರಂದಿನ ಓ ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ಮೂರ್ತಿ

ಎಂಕ್ ತೆರಿಲೆಕ ಈ ಪದ್ಯ ಬರೆತೆ
ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪುಟಿ ಭಾವನೆ
ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿಯಂದ್, ತೆರಿನಂಚ ಬರೆತೆ
ಉಂದುವೆ ನಿಕ್ಕ್ ಎನ್ನ ಕಾನಿಗೆ.

ನೂದು ವರ್ಸ ಬದುಕುನ ಬಾಳ್ ನಿನ್ನವಾವಡ್
ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ ಸಂತೋಸೇಪಲವುಪ್ಪಡ್
ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿನ್ನ ಪೆನ್ನ್‌ಡ್ ಮೂಡ್‌ದ್ ಬರಡ್
ಮಿತಭಾಷಿ ರಾಮಣ್ಣ, ದೇವೆರೆ ದಯೆ ಉಪ್ಪಡ್

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಕರ್ತೆ ಶ್ರೀ ರತ್ನಾಕರ ಕಾವೂರ್ ಆರೆಗ್ 60ಕ್ಕ್ ಬರೆತಿನ ನೆನೆಪುದ ಗೌರವ.

ರಾಮಣ್ಣೆ-
ರಾಮಣ್ಣೆ ಪಂಡ ಪುದರತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಥೆ ರಾಮಣ್ಣೆ
ರಾಮಣ್ಣೆ ಪಂಡ ಪುದರತ್ತ್, ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮದ ಗುರ್ತು ರಾಮಣ್ಣೆ
ರಾಮಣ್ಣೆ ಪಂಡ ಪುದರತ್ತ್, ಸಾರ ರಸಿಕೆರೆ ಸೊತ್ತು ರಾಮಣ್ಣೆ
ರಾಮಣ್ಣೆ ಪಂಡ ಪುದರತ್ತ್, ಪೊರ್ಲು ಬರವುಗು ಬ್ರಹ್ಮೆ ರಾಮಣ್ಣೆ

ಸಾರ ವರ್ಸದ ಬರವುಲೆನ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಓದೊಂದೆ
ಪೂರ ಮೈಡ್ದ್‌ಲಾ ಬದ್‌ಕ್ ಬಂಜೊಲೆನ್ ಒಂಜೊಂಜೆ ತೆರಿಯೊಂದೆ
ಮನಸಿಡಿತ್ತಿನ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲಿನ್ ಕೈಟಿತ್ತಿ ಮಜಿಟ್ ಬರೆವೊಂದು
ಪೊಸಲೋಕ ಒಂಜಿ ಉಂಡಾಂಡ್ ತುಳು ನಾಟಕ ರೂಪ ಪಡೆವೊಂದು

ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಸೇವೆ ಸಾರ ಶಿಷ್ಯೆರೆ ನಡುಟ್ಟು
ಪರ್ಬುಂಡ್ ಹಳ್ಳಳ್ಳಿಗ್
ಕಳು ಕಪಟ ಬುಡ್ದು, ಬೇನೆ ಬೇಸರ ಕೇನ್ದ್
ಕೀರ್ತಿ ಮುಟ್ಟುಂಡು ಆದಿಲ್ಲಗ್
ವರ್ಸಜಿಪ ಕೀರ್ತಿ ರಾಮಣ್ಣನ ಮುಪ್ಪ ವರ್ಸದ
ಸಾಗ್ರ ಸಬಿ ತೆರಿನ ರಾಮಣ್ಣನ ಕಲ್ಪ ಸೋಂಕಂದಿ

ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಪರ್ಬ ಪರ್ವದ ಕಾಲ, ಗೊಬ್ಬುಂಡ ಪೆರ್ಮೆ
ಆರ್ನ ನಾಟಕ ದಿನೊಲ
ರಡ್ಡಿರುವ ನಾಟಕೊ ಬರೆದ್ ಕುಡಲ ಬರೆಪಿನನೆ
ಚಿಂತೆ ರಾಮಣ್ಣೆಗ್ ನನಲಾ
ಪೋಪಿ ಸಾದಿಲ ಕಸ್ಟ, ಬರ್ಪಿ ಸಾದಿಲ ಕಸ್ಟ
ಆಂಡಲಾ ನಾಟಕರೆಗ್ ಇಸ್ಟ
ತೂಪಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಸೊಪ್ಪು ಬೆಂದಿ ತಾನ್‌ಂದೆಟ್ ನಸ್ಟ
ಆಂಡಲಾ ನಾಟಕರೆಗ್ ಇಸ್ಟ
ಪ್ರೀತಿಡೇ ಮಾತೆರೆನ್ ಗೆಂದಿಯರ್, ನೀತಿಡೇ ಮಾತೆರೆನ್ ಗೆಂದ್‌ಯರ್

ಜಾತಿಮತ ಭೇದೊಲೊನ್ ಬುಡಿಯರ್
ಸೋತಿನಕ್ಲೆನ್ ಆದರ್ತ್ ಪತ್ತಿಯರ್
ತಾಂಕ್‌ದಿನ ಕೈಕುಲು ಲೈದ, ಕಲೆತ ಮೋಕೆದಾ
ತಮ್ಮನೊಗು
ಮೋಕೆನ್‌ಲಾ ತೂಂಕುದೇ ಬೈದೆರಿನಿ
ರಾಮಣ್ಣೆ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ದು ಕಲೆತ ತಮ್ಮನೊಗು

'ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್' ಆರೆನ ಮಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತೆ, ಸಾಹಿತಿ, ನಾಟಕಗಾರೆ, ನಟೆ, ಕವಿ, ತುಳುಟ್ಲಾ ಕನ್ನಡೊಡ್ಲಾ ಬರೆವೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಆರ್ ಇಂಚ ಬರೆಪೆರ್-

'ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್' ತುಳು ಇನ್ಪಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಬಾಸೆದ ನಾಟಕ ಬರೆಪಿನಕ್ಲೆಡ್ ಸುರುತ್ತ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸಂದುವೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಗಾದೆದ ಪಾತೆರ, ಅಡ್ಡಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಕೇನೊಡಾಂಡ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆನ ನಾಟಕ ಓದೊಡು. ತುಳು ತುಳು ಇಂದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡುನ ಜನ ಒರ ರಾಮಣ್ಣನ ಕೈತಲ್ ಪೋದು, ಅರೆಡ ಉಪ್ಪುನ ಸಬ್ದ ಭಂಡಾರದ ವಿಚಾರ ತೆರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಆರೆನ್ ನಾಟಕಕಾರೆ ಟೈಲರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರೆನ ಕೈತಲೆ ಪೋಪೆರ್. ಆರ್ ಒಂಜಿ ತುಳು ಸಬ್ದ ಭಂಡಾರದ ಅಪೂರ್ವ ಆಸ್ತಿ-ಇಂದ್‌ದ್ ಏರ್ಲಾ ಪೋಪುಜೆರ್. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕ ಪೂರಾ ಅಚ್ಚಿದ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರ್‌ಂಡ ಅವು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಮಾಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆ, ಆಸ್ತಿ. ಆರೆನ ಕೆಲವು ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಪದ್ಯ ರಚನೆ ಯಾನ್ಲಾ ಮಲ್ದೆ. ಸುರುಸುರುಟ್ ಆರ್ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಉಡಲ್‌ಗೆ ನಾಟುನ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ 'ಧನೇಶ್ವರ' ಪೂನಾದ ಕೈತಲ್ ನಡತಿನ ಒಂಜಿ ಸತ್ಯಕತೆ. ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ಕತೆ. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ತುಳು ಪದ್ಯೊಲು ಕ್ರಮೇಣ ಸಿನೇಮಾ ಜಗತ್ತ್‌ಗ್ಲಾ ಸೇರ್‌ಂಡ್. 'ದಾನೆ ಪೊಣ್ಣೆ' ಇನ್ಪಿನಾ ಪದ ಇನಿಲಾ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಕೆಬಿಟ್ ನಲಿತೊಂದುಂಡು. ತೆಲಿತೊಂದುಂಡು. ಆರೆನ ಅತ್ಮೊಗು ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆ, ತುಳು ಕನ್ನಡ ಕವಿ, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯರಾಯಿನ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಇಂಚ ಬರೆಪೆರ್-

"ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್, ಆಂಡ ಅಯಿಟ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಿಜವಾಯಿನ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಬಿಂಬಿಸಾವುನ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾವುನ, ತುಳುತ್ತ ತಿರ್ಲ್, ಪೊರ್ಲುನು ತೋಜಾವುನ ನಾಟಕೊಲು ಕಡಿಮೆ. ಕೆಲವು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ದಿಢೀರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆಪೆರ್, ಗೊಬ್ಬುವೆರ್, ಮದಪುವೆರ್. ಒಂಜಿ ಸಿನೇಮಾ ತೂಂಡ ಯಾವು. ಅವನೇ ಕತೆಬರೆದ್ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್. ಪುದರ್‌ಗ್ ತುಳು ನಾಟಕ, ಆಂಡ ತುಳುತ್ತ ಸತ್ವೊನು ಸೇರಾದ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕ ಪಂಡ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕ. ಇಂಚ ಬರೆಪಿನಕ್ಲು ತುಳುಟು ಕೆಲವೆರ್ ಮಾತ್ರ. ಅಂಚಿನ ಸತ್ವಶಾಲಿ ಲೇಖಕೆರ್- ಶ್ರೀ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್."

ಸುಮಾರ್ 52 ನಾಟಕ ಬರೆತಿನ ಆರೆನ ನಾಟಕದ ಕಥಾವಸ್ತುದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲೆ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಜಾನಪದ, ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್.

ಆರ್ ನಾಟಕ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ದಿಗ್ದರ್ಶನಲಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಿನೇಮಾ

ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಗೀತೆಲಾ ಬರೆತೆರ್. ವೃತ್ತಿಡ್ ಟೈಲರ್, ಪ್ರವೃತ್ತಿಡ್ ಕಲಾವಿದೆ. ನ್ಯತ್ಯೊಗು ಬೋಡಾಯಿನ ಸಿದ್ಧಕಚ್ಚೆ ಇಂಬೆರ್‌ನಾತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊಲ್ಲುನಾಕ್ಲ್ ಇಜ್ಜೆರ್-

'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್'ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ, ನಾಟಕಗಾರೆ ಆದಿತ್ತಿ ಕನ್ನಡ ತುಳು ಕವಿ-ದಿ। ಕೀಕಾನ ರಾಮಚಂದ್ರೆರ್ ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆತೆರ್.

ಕಿರೋಡಿಯಾನ್ ಯಾನ್ ತೆರಿಲೆಕ್ಕ-

5 ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಓದಿನ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ 52 ನಾಟಕ ಬರೆತೆರ್. ದಿ. ಆನಂದ ರಾಯೆರ್ನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೊಡು ಸುರುತ್ತ ನಾಟಕ -'ಈ ಪಿರಯೊಡ್ಲಾ ಬರವಾ? (ಬೂಲ್ಯದ ಬಪ್ಪಂಗಾಯಿ) ಆರೆನ 26ನೆ ವರ್ಸೊಡು ಬರೆಯೆರ್.

ಬುಡಿಪರಾವಂದಿ ಸಮಸ್ಯೆಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಐಕ್ ಪರಿಹಾರ ತೋಜಾದ್, ಜನೊಕ್ಲೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ದಿಂಜ ಸಮಯ ಒರಿಪುನಂಚಿನ ನಾಟಕ ಬರೆತೆರ್. ಸಮಸ್ಯಾಮಯ, ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿ, ಬೋಧಪ್ರದ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್.

'ಉಡಲ್ದ ಪುಂಚೆ', 'ಧನೇಶ್ವರ', 'ಕಾಂಪರನ ಕಟಿಪಿಟಿ', 'ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ', 'ತುಳುನಾಡ ತುಡರ್', 'ದಿಕ್ಕ್ ತತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ', 'ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕ್ಯ' - ಬಹುಮಾನ ತಿಕ್ಕಿ ನಾಟಕೊಲು. ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ ಸಿನೇಮಾಲ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಗ್ ಟೈಲರಿಂಗ್. ಬಾಕಿ ಸಮಯೊಡು ನಾಟಕ. ಕೈಟ್ ಕಾಸ್ ಇಜ್ಜಾಂಡಲಾ-ಜನೊಕ್ಲೆ ನಡುಟ್ಟು, ಕಲಾವಿದೆರೆ ನಡುಟು ಮಲ್ಲ ಮರ್ಯಾದಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಡತನ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬರೆಪಿನ ಚಟ ಬುಡಂದೆ, ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಅಭಿಮಾನ ಪ್ರೀತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ನಾಟಕ ಯಾವು ಇಂದ್ ತೋಜಿದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ನಾಟಕ ಆರೆನ್ ಬುಡುತಿಜಿ.

ಹಿರಿಯ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಸಂಘಟಕೆರ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ತುಳು ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕೆ, ಕವಿ, ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರ್ ಇಂಚ ಬರೆತೆರ್.

ದಿ. ಪಣಿಯಾಡಿಯೆರ್, ದಿ.ಎನ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆ, ದಿ.ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ, ದಿ. ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ, ಬಡಕಬೈಲು ಪರಮೇಶ್ವರ ರಾಯೆರ್ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತಾ ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ಎಡೇನೇ ಬೆಂದೆರ್. ಸರಿಯಾಯಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಅಡೇನೇ ತುಳು ಚಳುವಳಿ ತೆಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನಿ ನಾಟಕ. ತುಳು ಅಭಿಮಾನದ ಈ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ನೆಟ್ಟ್ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್.

ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆ ನಾಟಕ ಯಾನ್ ಮಸ್ತ್ ಓದುದುಜಿ. ಆಂಡ ಅರೇನ ಪರಿಚಯ ಮಾತ್ರ ಎಡೇನೇ ಉಂಡು. ಮೋನೆಡ್ ಮಂದ ತೆಲಿಕೆ, ಅಹಂಕಾರ ರಹಿತ, ನಟನೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ಸರಳ, ಸಜ್ಜನಿಕೆದ ಸಭ್ಯ ಮನುಷ್ಯೆ. ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆ, ಒಸರ್ ಬಚ್ಚಂದೆ, ಶಾಯಿ ಮುಗಿಯಂದೆ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಶ್ರೀಮಂತ ಮನ್ತೆರ್."

ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಸಂದಿನ ಎಲ್ಲೂರು ಉಮೇಶ ರಾಯೆರ್ ಜೀವೊಡುಪ್ಪುನಗ ಪಂಡಿನ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ವರಾ?

'ತನ್ನ ಬಂಜಿಗಾತ್ರ ಬೆನ್ನಿನ 'ಟೈಲರ್' ಬೇಲೆದ ಜೊತೆಟ್ಟೇ, ತುಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಡ್ ರಾಮಣ್ಣೆ ಒರಿಯೆ. ಕೇವಲ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ರಂಜನೆ ಕೊರಿನತ್ತ್. ಸಮಸ್ಯೆಲೆಗ್ ಪರಿಹಾರ ತೋಜಾವುನ ಕೆಲಸ ರಾಮಣ್ಣೆ ನಾಟಕದ ರೂಪೊಡು ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆಕಾಶವಾಣಿದಕ್ಲೆಗ್ ಆರ್ ಬೋಡು. ಸಾಹಿತ್ಯ ದಿಗ್ದರ್ಶನ, ಪರದೆದ ಪಿರಾವುಡ್ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸ, ಸಂಗೀತ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ, ತಬ್ಲಾ ಉಂದೆಟ್ ಮಾತೆಟ್ಲಾ ಬಿರ್ಸೆರ್. ನಾಟಕದ ವಿಸಯೊಡು ಖಂಡಿತವಾದಿ. ಆತೇ ವಿನಯಶೀಲೆ, ಆರೆನೊಟ್ಟುಗು ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಅರೆ ಮನಸ್ಸ್ ತೆರಿಯು. ಅಕ್ಲೆಡ, ಮೊಕ್ಲೆಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತಿಜೆರ್. ಆರೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕಳಕಳಿ, ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಸೇರಾವಂದೆ ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳು ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್, ಇತ್ತೆ ಪ್ರಯೋಗೊಡು ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ದಿಂಜ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ತುಳು ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಲ್ತಿನಕೀರ್ತಿ ಆರೆಗ್ ಸಂದೊಡು. ಸರಳ ಸಜ್ಜನಿಕೆದ ಸ್ನೇಹ ಜೀವಿ, ನಿರಾಡಂಬರೆ. ಆಂಡ ಅರೆ ಲೇಖನಿ ಆತೇ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ, ಮಲ್ಲ ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆ, ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನ. ಆರೆನ ಪುದರ್ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರೆರ್ ಇತ್ತಿನಡೆ ಮುಟ್ಟು ಉಪ್ಪಡ್'ಇಂದ್ ಬರೆತೆರ್.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಇಂಚ ಬರೆತೆರ್,

'ತುಳು-ಕನ್ನಡ ಕಲೆ ಇನ್ನಿ ನಾಟಕದ ಮೂಲಕ ಕಲಾಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಬಿ. ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆದಕ್ಲೆಗ್ ಪರಿಚಿತೆರ್. ಆರ್ ತುಳು ನಾಟಕದ ಜೀವನಾಡಿ ಆದುಲ್ಲೆರ್. ಆರೆಗ್ ನೂದು ವರ್ಸ ಆಯುಸ್ಸು ಕೊರಡ್ ಇಂದ್ ಯಾನ್ ಆ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಡ ನಟ್ಟೊನುವೆ-'

ದಿವಂಗತ ದಾಮೋದರ ಆರ್. ಸುವರ್ಣೆರ್, ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದಿತ್ತೆರ್ - ಆರ್ ಬರೆತೆರ್.

'ತುಳು ನಾಟಕದ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಲ್ತಿನ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಇನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿ ತೆರಿದ್ ದಿಂಜ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ನಾಟಕ ರಂಗೊಗು ಸರ್ವಸ್ವನ್ನಾ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತಿನ ಅರೆನ ಜೀವನನೇ ಒಂಜಿ ತ್ಯಾಗ.'

ತುಳು ಸಿನೇಮೊಗು ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತಿನ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಡಾ. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟೊಲಿನೋ 24 ಗಂಟೆಡ್ "ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8" ಇನ್ಪಿನ ಸಿನೇಮಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗಿನ್ನಿಸ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರ್ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ್‌ನ ಸ್ನೇಹಿತೆ. ಆರ್ ಪನ್ಪೆರ್, ತುಳುಟು ದಿಂಜ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಗೌರವ ತರ್ಪಾಯಿನ ಕೀರ್ತಿ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯನೆರೆಗ್ ಸಂದುಂಡು. ಆರ್ ಒಂಜಿ ತುಳು ಶಬ್ದಕೋಶ (Encyclopedia). ಆರ್ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ. ನಮ್ಮ ಉಡಲ್ಡ್ ಏಪಲಾ ಮರಪರಾವಂದಿ ಅಪ್ಪಟ ತುಳುವ್ಯಕ್ತಿ.

ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್ ತುಳು ನಾಟಕೊಡು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಪುದರ್ ಅರೆನ ಮಾತಾ ನಾಟಕೊಡ್‌ಲಾ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಿನೆಮಾ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕದ ವಿಮರ್ಶಕೆ.

ಇಂಬೆರ್ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ತುಳುನಾಡ ತುಡರ್ (ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ) ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಪೋದು ಬಿರ್ಲಾ ಮಾತೋಶ್ರಿ ಸಭಾಗೃಹೊಟು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೆರ್. ಬಾರಿ ಗೌಜಿದ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಂಡ್. ದಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್ ಈ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುಯೆರ್. ನಾಟಕ ತೂಯಿನ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊನು ಬರೆಯಿನ ಲೇಖಕೆರ್ ಏರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ "ಗ್ರೀನ್ ರೂಮ್"ಗ್ ಕೇನೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಐನ್ ಅಡಿ ಉದ್ದದ ರಾಮಣ್ಣನ್ ತೂದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅಚ್ಚರಿ ಆಂಡ್. ಈ ಚಲ್ಪುಟ್ ಜವನಿಯೆ ಈತ್ ಪೊರ್ಲ್‌ದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬರೆತಿನ ಭಾಷೆಗ್ ಖುಶಿ ಪಡೆಯೆರ್. ದಿ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್, ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್, ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತಾ ಎಂಚ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಬಗಿತ್ತ ಪುದರ್ ದೆತೊಂದೆರಾ, ಅಂಚನೇ ತುಳುನಾಟಕೊಗು ರಾಮಕಿರೋಡಿಯನ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ ಆದಿತ್ತೆರ್.

ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ದ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯೇಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ 'ಗುಲ್ವಾಡಿ ಆರ್ಟ್ಸ್'ದ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಗೋಪಿನಾಥ ಗುಲ್ವಾಡಿ ಪನ್ಪೆರ್

'ತುಳು ನಾಟಕ ಕುಡ್ಲದ ಊರುಡು'ನಾಂದಿ' ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಅರೆನೊಟ್ಟುಗು

35ವರ್ಸ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಬೇಲೆಡ್ ಸೇರೊಂದಿತ್ತಿನ ನೆನೆಪುಡು ಆರ್ ಬರೆತಿನ'ಭೀಷ್ಮ' ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ಆನಗ ಅಯಿತ ಸ್ಟೇಜ್ ಸೆಟ್ಟಿಂಗ್‌ದ ಪೂರಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್‌ಲಾ ಬೊಕ ವಾಸು ಸಾಲಿಯಾನ್ ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಭೀಷ್ಮಾರ್ಜುನ ಕಾಳಗೊಡು ಪರಸ್ಪರ ಜಾಗೊಲು ಎದುರಾಪಿನ ಒಂಜಿ ಅಮೋಘ ಟ್ರಿಕ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆಲಾ ನೆನೆಪು ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪೆರ್. ಭೀಷ್ಮೆ ಗಂಗೆಡ್ ಉದ್ಭವ ಆಪಿನ- ಗಂಗಾದೇವಿ ಬಾಲೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ಕನತ್ತ್‌ದ ಶಂತನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ದೃಶ್ಯಲಾ ಒಂಜಿ ರೋಮಾಂಚನದ ಅನುಭವ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಶರಮಂಚೊಡು ಭೀಷ್ಮೆ ಜೆತ್ತ್‌ದುಪ್ಪಿನ ದೃಶ್ಯಲಾ ಆ ಕಾಲೊಡು ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಘನ ಪ್ರಯೋಗ. ನೆತ್ತ ಪಿರವುಡು ಗಣಪತಿ ಹಳೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ನಾರಾಯಣ ಶೆಣೈಲಾ ಇತ್ತೆರ್. "ಗೀತಾ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್'ದ ಸಹಕಾರಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುರುಟ್ಟು ಮುಂಡಪ್ಪಣ್ಣೆ ಪನ್ಪಿನ ಟೈಲರ್ ಅಂಗಡಿಡ್ ದುಂಬುದ ಶಾಂತಾ ಪ್ರೆಸ್‌ದ ಬರಿಟ್ಟ್ ಇತ್ತಿನ ಅಂಗಡಿಡ್ ಸಹಾಯಕೆರಾದ್ ಪೊಲ್ಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ ದನಿ ಮುಂಡಪ್ಪಣ್ಣೆ ತೀರಿಯೆರ್. ಆ ಅಂಗಡಿದ ಯಜಮಾನಿಕೆ ಮುಂಡಪ್ಪಣ್ಣೆ ಬುಡೆದಿ ಇಂಬೆರೆಗ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಂಚ ಸ್ವಂತ ಅಂಗಡಿಯಾದ್ ಆರ್ ಕೆ. ಟೈಲರ್ಸ್ ಆಯೆರ್. ಆ ಜಾಗೆ ಬೊಕ ವಿಜಯಾ ಬೇಂಕ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಆಂಡ್. ವಿಜಯ ಬೇಂಕ್‌ದಕ್ಲೆಡ ಜನತಾ ಬಜಾರ್‌ದಕ್ಲು ದೆತ್ತೊಂದೆರ್. ಜನತಾ ಬಜಾರ್‌ದ ಪೊಸ ಕಟ್ಟೋಣ ಆನಗ ಇಂಬೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಅಂಗಡಿ ಜನತಾ ಬಜಾರ್‌ದ ಉಲ್ಯಾಡ್ದ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್ ಕ್ರಮೇಣ ಅವು ಟೈಲರ್ ಅಂಗಡಿ ಪನ್ಪಿನೆಡ್ದ್‌ಲಾ ನಾಟಕದಕ್ಲೆ ಕ್ಲಬ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ನಾಟಕದ ಕಟ್ಟೆ ಆಂಡ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಬೇಲೆಲಾ ಕಡಿಮೆ ಆಂಡ್. ನಾಟಕದ ವಿಚಾರೊಡು ಪನ್ಪಿನಾಂಡ ದಾಂತಿನ, ಶುದ್ಧ ತುಳುತ್ತ ಸಂಸಾರ ಕುಲುದು ತೂಪಿನ, ಓದುನ ಬಾಸೆದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತೆರ್. ನೃತ್ಯೊಗು'ಕಚ್ಚೆ' ಪೊಲ್ಬುನೆಟ್ಟ್ ಕುಡ್ಲದ ಊರುಡು ಅರೆಗ್ ಮರ್ಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚೇನೇ ತಬ್ಲಾ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂಡುಲಾ ತಾನ್ ಪಿರ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ತೋಜಾದಿನ ಮಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯೆ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ಇಂದ್ ಆರೆನ ಭಾವನೆ.

ಕುಡ್ಲದ ಊರುಡು ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಜೆ.ರವೀಂದ್ರೆರ್ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್. ಮುಪ್ಪ ವರ್ಸ ಕಲಾಸೇವೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ನಿವೃತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಡೆ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಕಲಾವಿದೆ ಇತಿನೆಟ್ಟ್ ಪುಟ್ಟುದಿಜಿ. ನನ ಪುಟ್ಟೆರಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚಿನ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇತ್ತಿನಾರ್ ಆರ್. ತುಳು ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಆರೆನಾತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಪೆಜ್ಜಿದ್ ನಾಟಕ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲು ಇಜ್ಜೆರ್. ಆರೆನ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಟಕೊಡು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತೊಂದು

ಬೈದಿನ ಆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಪ್ರತೀ ನಾಟಕ ಬರೆನಾಗ ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣ, ಪಾತ್ರದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ 'ಸ್ಟಡಿ' ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಾಟಕ ಬರೆತೆರ್. ಕಾಂತಾಬಾರೆ ಬುದಾಬಾರೆ ಬರೆನಗ ಬಡಕ್ಯಾಮೈಟ್ ಊರುಗು ಪೋದು ಒಂಜೊಂಜಿ ದೃಶ್ಯೊಗ್ಲ ಬೋಡಾಯಿನ ಊರುದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಧ್ಯಾನ ದೀದ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಬರೆತೆರ್. ಮಾಮಲ್ಲ ಸಜ್ಜನಿಕೆ, ಬೂಟಾಟಿಕೆ ಇಜಾಂದಿನ ಮೃದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಎಲ್ಯ ಜವನೆರೆಗ್ಲಾ ಅವೆನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವಿವರಿಸಾದ್ ಪನ್ನೊಂದಿನ ಶೈಲೆ ನನೊರಿಯಗ್ ಬರಾಂದ್. ಯಾನ್ ಪಿನಾಯೆ. ತನ್ನ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ್ ಏತ್ ಬಂಜ ಆಂಡಲಾ 'ನಾಟಕ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಸ್' ಮಲ್ಪೆರೆ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಾ ಕಾರಣೊಗ್ಲಾ ಅವೆನ್ ತಪ್ಪಾವೊಂದು ಇತ್ತಿಜೆರ್. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕ ಸಂಭಾಷಣೆ ಇನಿಗ್ಲಾ ಬಾಯಿಪಾತ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಿನ ಸಂಭಾಷಣೆ ಜೀವನ ಇಡೀ ನಮ್ಮ ನಾಲಾಯಿಡ್‌ಒರಿಯೊಡಾಂಡ ಅಯಿತ ಬಿರುಸ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೊಡು ಆರೆನ ಸಂಭಾಷಣೆದ ಪೊರ್ಲು, ತುಳುತ ಪೊರ್ಲು, ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಪೆಜ್ಜಿ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಪಾಡುನ ಪೊರ್ಲು ಆ ನಾಟಕ ತೂಯಿನಾಯೆನೇ ಪನೊಡು. ಕೇಂಡಿನಾಯಗ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

ಆರ್ ತುಳು ಸಿನೆಮೊಗು ಬರೆತಿನ ಗೀತೆಲು

1. ಶರವು ಮಹಾ ಗಣಪತಿ
2. ಕೊಲ್ಲೂರ ಮಲ್ಲಪ್ಪೆ, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ
3. ತೆಲ್ತೊಂದು ನಟೊನುವೆ ಸ್ವಾಮಿ ಮಂಜುನಾಥ
4. ಸುಗಿತ್ ನಟೊನುವೆ ಸ್ವಾಮಿ ಮಂಜುನಾಥ
5. ಮಂಗಳಾಂಬಿಕೆ ಮಹಾ ದೇವಿಯೆ
6. ಶ್ರೀ ದೇವಿ ಮೈಮೆನೆ ಕಟೀಲ್ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ಮಾಯೆನೆ
7. ಸುಬ್ಬಪ್ಪ ದೇವೆರೆ ಈರೆ ಆದಿ ಮಹೇಶ್ವರ
8. ಯೋಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿ ಈರೆ ಗುರು, ಯೋಗ ಸನ್ಯಾಸಿ ಈರೆ ಗುರು
9. ಏರ ಲೆಪ್ಪುನಾರ್ ಏರಾ ಕಾಪುನಾರ್
10. ಮಣ್ಣ್ ಗುಣತ ದೇವೆರೆ ನಂಬುದುಲ್ಲೆ ಸ್ವಾಮೀ

ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೆರ್ ಇನ್ನಿ ಚಿತ್ರೊಗ್ ಬರೆತಿನ ಪದ

ಆಯೆ : ಗಿರಿಕ್ಷೇತ್ರ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ತಿರುಮಲೆತಾ

ಹರಿಗೋವಿಂದ ತಿರುಪತಿದಾ (ಪ)

ಭಗ್ತಿ ನಿನ್ನ ನಿತ್ಯದಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸ್ವಾಮಿ

ಸಗ್ತಿ ಈಯೆ ಎಂಕ್ ವೆಂಕಟೇಶ ಸ್ವಾಮೀ

ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯ ಆ ಬೊಲ್ಪು ನಿನ್ನ ಮೈಮೆದಾ

ನಿನ್ನ ಪೆರ್ಮೆದಾ ಗೆಲ್ಮೆಡ್‌ಲಾ (3 ಸಾರಿ)

ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಸಪ್ತಗಿರಿ ಸ್ವಾಮೀ ಈಯೆ ಗೋವಿಂದಾ

ಗಿರಿಕ್ಷೇತ್ರ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ತಿರುಪತಿದಾ

ಹರಿಗೋವಿಂದ ತಿರುಪತಿದಾ (ಪ)

ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧಿ ನಿನ್ನ ಅಭಯದನೇ

ಕೈ ಮುಗಿದ್‌ಲಾ ನಟೊನುವೆ (3ಸಾರಿ)

ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಸಪ್ತಗಿರಿ ಸ್ವಾಮೀ ಈಯೆ ಗೋವಿಂದಾ

ಒಟ್ಟಿಗೆ : ಗಿರಿಕ್ಷೇತ್ರ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ತಿರುಮಲೆತಾ

ಹರಿಗೋವಿಂದ ತಿರುಪತಿದಾ (2 ಸಾರಿ)

ಭಗ್ತಿ ನಿನ್ನ ನಿತ್ಯದಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸ್ವಾಮೀ

ಸಕ್ತಿ ಈಯೆ ಎಂಕ್ ವೆಂಕಟೇಸ ಸ್ವಾಮೀ

ಮನು, ನಯನ

ಆಲ್ : ಉಡಲಾ ಆಸೆ ಪೂರಾ ಎನ್ನಿನ

ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್ ಬಾಳ್ಪೆಡ್ ಎನ್ನಾ (2 ಸಾರಿ)

ಪ್ರೀತಿದಾ ಪೊಸದಿನಾ ಭಾಗ್ಯೊಡೇ ಒದಗಿನಾ

ಪೊರ್ಲಾಂಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಎನ್ನಾ ...

ಆಯೆ : ಉಡಲಾ ಆಸೆ ಪೂರಾ ಎನ್ನಿನಾ

ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್ ಬಾಳ್ಪೆಡ್ ಎನ್ನಾ (2 ಸಾರಿ)

ಪ್ರೀತಿದಾ ಪೊಸದಿನ ಭಾಗ್ಯೊಡೇ ಒದಗಿನಾ

ಪೊರ್ಲಾಂಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಎನ್ನಾ

ಸಿಂಗಾರಿ ಎನರಾಣಿ ಬಲಯಾ
ಎಂಕಾದ್ ನಿನ ಆಸೆ ಪನಿಯಾ (2 ಸಾರಿ)
ಈ ಪೊರ್ತು ರಸಮಯತಾ
ಈ ಪೊರ್ಲು ರತಿ ನಿನತಾ
ಜೊತೆಯಾದ್ ನಲಿತೊಂದು ಉಲ್ಲೆಯಾ
ಜೊತೆಯಾದ್ ನಲಿತೊಂದು ಉಲ್ಲೆಯಾ

ಆಲ್ : ಉಡಲಾ ಆಸೆ ಪೂರಾ ಎನ್ನಿನ
ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್ ಬಾಳ್ವೆಡ್ ಎನಳ (2 ಸಾರಿ)
ಬಂಗಾರ್ ಈರೆಂಕ್ ಪೊರ್ಲು
ಈರೆಗಾದ್ ಯಾನಾಪೆ ಮರ್ಲ್ (2ಸಾರಿ)
ಈ ಪೂವೆ ಬಾಡಿನವು
ಈ ಜೀವ ಬದುಕಿನವು
ಎನರಾಣಿ ಈಯಾದ್ ಬಲಯಾ
ಎನರಾಣಿ ಈಯಾದ್ ಬಲಯಾ

'ಬೂಲ್ಯದ ಬಪ್ಪಂಗಾಯಿ' ನಾಟಕೊನು 'ಈ ಪಿರಯೊಡ್ಲಾ ಬರವಾ!? ಇಂದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಆಯಿಟ್ ಬರೆಯಿನ ಒಂಜಿ, ರಡ್ಡ್ ಪದ್ಯದ ಸಾಲ್?

ದಾಟಿ : "ಜೋತ್ ಸೆ ಜೋತ್" ಹಿಂದಿ ಪದ 'ಸಂತ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ'

ಸುಜ್ಞಾನ ಜೋತಿಯೇ ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮನ ರಾಣಿಯೆ ಈ ಮೋಕೆದಾ ॥
ಧ್ಯಾನೊನು ಮಲ್ಪುವೆ ನಿನ ಪಾದದಾ ।
ಜ್ಞಾನೊನು ಬೆಳಗಾಲ ನಿಜ ಸಗ್ತಿದಾ ॥

ವಿದ್ಯೆದ ತುಡರ್‌ನ ಅರ್ಲಾದ್ ಕೊರುಲೆ ।
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೇವತೆ ಈರೆ ॥
ಸರಸ್ವತಿ ಜಗದೀಶ್ವರಿಯೆ ।
ನಂಬುದು ನಟೊನುವೆ ಲೋಕೇಶ್ವರಿಯೆ ॥

ತರತರ ರೂಪೊಡು । ಬಹುತರ ಜನೊಕ್ಕು ।
ಮುಕುತಿನ ಕೊರ್ಪಿನ ದೇವಿ
ಹೇ ರಾಣಿ । ಭುವನೇಶ್ವರಿಯೆ ।
ಪ್ರೇಮೊಡು ಕಾಪುಲ ಸರ್ವೇಶ್ವರಿಯೆ ॥

ದಾಟಿ : ಏ ತೇರಿ ಸಾಜಗಿ 'ಶಬ್‌ನಮ್'

ಬಾಳ್ವೆಡ್ ಬೋಡುಯೆ । ಬರವುದಾ ಜ್ಞಾನಲಾ ।
ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯಿಯೆ । ಈ ಪ್ರಾಯೊಡುಲಾ ॥
ಈ ಪ್ರಾಯೊಡುಲಾ ॥ಪ॥
ದಾಯೇಗ್ ಸೈನಗಾ । ಬರವುದಾ ಬೆರ್ಮೆಯೇ ।
ಪ್ರಾಯನೆ ಮಾಲ್‌ಂಡ್ । ಜೋಕುಲು ಮಾನಯ ।

ಈ ಪಿರಾಂದ್ ನಲ್ಲೆದಲ್ಲೆ । ಪಡಿಕ್ಕಾನ್ ಚೊಲ್ಲಂಡಾ ॥ ೧॥
ಎಲ್ಲಿಡ್ ಕಲ್ಪಂದೆ । ತಿರ್‌ಗಿಯೆ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ।
ಸಾಲೆನೇ ದಾಯೆಯೆ ಈ ಪ್ರಾಯೊಡುಲಾ ॥
ಈ ಪ್ರಾಯೊಡುಲಾ ॥ಪ॥
ಕಂಡ್‌ದ್ ಪೋವಾಂದ್ । ಕಲ್ತಿನಾ ವಿದ್ಯೆನೇ ।
ತಿಂದ್‌ದ್ ಮುಗಿಯಂದ್ ಬರವು ತೂಲೇ ಬಂಗಾರ್ ।
ಕಾಳೆ ಸ್ಯಾಬ, ತಕಲ್‌ನಾಂಗಿ । ಉಲ್ಲೆಯ್‌ತಾ ಬೆಸ್ಟಗಿ ॥೨॥

ದಾಟಿ : ಓ...ತುಂಸೆ ಅಚ್ಚಾ ಕೌನ್ ಹೈ 'ಜಾನ್‌ಗಾರ್'

ಓ.... ಹೆಜ್ಜೆಗೊಂಜಿ ಬೊಲ್ಪುಡು ।
ಇರ್‌ಳ್ ಅಳಿದು ಪೋವುಯ ।
ವಿದ್ಯೆ ಲೋಕ ದಿಂಜಿಂಡಾ ।
ಉಂಡ ಈ ಬರಗಾಲಯ ॥ಪ॥

ಬಾಸೆ ಬರವೂ ಕಲ್ತ್‌ಪಿನಾಂದೆ ।
ಲೋಕ ಪುರಾಣ ದಾಲ ಬರಾಂದೆ ।
ಪಶುಸಮಾನ । ವ್ಯರ್ಥ ಬೆಂದೊಂದು ।
ಗುತ್ತುಡು ಉಲ್ಲೆಯೆ । ಕತ್ತೆನೇ ಆದ್ ॥೧॥

ಕಂಡ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುವೆ । ಸುದ್ದಿ ಪನಾಂದೆ
ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬರ್ಪೆ । ಗುಟ್ಟು ಬುಡಾಂದೆ ॥
ದನೀನ ಮಚ್ಚರ : ಎಂಕ್ ಗೆರೆಚಾರ
ಕೆರುವೆರ್ ಆರ್ । ಗಂಜಿ ಕೊರಾಂದೆ ॥೨॥

ಭಾವಗೀತೆ

ಬಯ್ಯ ಬೀಜು ಗಾಳಿಗ್ । ನೈಯ್ಯ ದೊಂಬು ಸಂಪುಡೆ
ಮೈಯ್ಯೆ ಮರ್ಲು ಪೊರ್ಲುಗೆ। ಈಯೆ ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡೆ
ಜರಿಮಲೆಟ್ ನೀರ ನಲ್ಕೆನೆ
ಬುಲೆಬೈಲ ಕುಸುರು ಬಣ್ಣನೆ
ಮರದೈಟ್ ಬೀಜು ಎದ್ಯಾನ
ಮುದುರುದರಳು ಪೂವ ಕಮ್ಮೆನ
ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್ ಗೆಂಡಾಂಡ್ ಸೂರ್ಯೆ
ಬಾನ ವರ್ಣ ಬಲು ಬಿದಾನ
ದನಿಕೊರ್ದು ಪಾರಿಪನ್ಪಿನಾ
ಇನೆಕೊಡ್ದು ಪಟ್ಟ್‌ಸೇರುನ
ಬಲುಕುಸಿತ ಈ ನೋಟನ
ತರತರೊಟು ಪಾರು ಪಕ್ಕಿಲೆನ
ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಸ ಪರ್ಮೆದ ರಾಣಿ
ಈಯೆ ದೇವಿ ನಿಕ್ಕ್ ಸೊಲ್ಮೆನೆ

ಭಾವಗೀತೆ

ಸಿಂಗರಿ ಪೂ ಪನ್ ಪಾಡ್ದನ
ಸಂಗೀತದಾ ಸ್ವರೊಮಾಲೆಡ್
ಅಂಗ ಅಂಗೊಲು ಮುದುರುದು ಕೇನೊಡು
ರಾಗ ತಾಳ ಲಯ ರಸಕೂಟೊಡು
ನಾಡ ಪೊರ್ಲುದ ತುಳುವ ದಾಟಿಡ್
ಉಡಲ್ ಉರ್ಕುದು ಪನ್ಪಿ ಒಂಪುಡು
ಬಡವು ಬಾಚೆಲ್ ಮದಪು ಸಂಪುಡು
ತಡೆವು ದಾಂತೆನೆ ಬಲಸ್ ಭಾವೊಡು

ಮರಮಟ್ಟುಲು ಕೆಯಿದಯಿಕುಲು
ಉರಲ ಉದಿಪುಗು। ಅರಳ್‌ದುಂತುನ
ಮರಿ ಉರೆಕುಲು। ಮುರುಗ ಪಕ್ಕಿಲು
ತರೆನ್ ದೆರ್ತ್ದೆ। ಉಲಿದೆ ನಲಿಪುನ
ಪಾಕ ಮುಡಿಪುದ ನೂದುನುಡಿಕುಲು
ದೇಕಿ ಕಟ್ಟೊಡು। ಕಲೆ ಪೊರ್ಲುಡು
ಮೋಕೆದುಡಲ್‌ಗ್। ಪೇರ ಪನಿಕುಲು
ನಿಲಿಕೆ ತಲಿಪೊಡು। ಅವು ಸಂಗೀತೊಡು

ದಿಕ್ಕ್ ತತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ (ನಾಟಕ)
ಈ ಬೈದ ಜಾತ್ರೆಗ್ ತೂಲ
ನಿನ್ನ ಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿತೊಂದು ಪೋಲ
ಈ ಭೂಮಿ ನಿನಡಿಜ್ಜಿ ದಾಲ
ಇನಿಮಲ್ಪು ಯಾತ್ರೆನೆ ಮಲ್ಲ ।।ಪ।।
ನಿಕ್ಕಾದ್ ನಿನ ಬದ್‌ಕ್ ಪೊರ್ಲು
ಪೂರಾ ವಿಧಿಕಟ್‌ದಿ ಉರ್ಲು
ನಿನ್ನಂದ್ ಪನ್ಪಿನವೇ ಸುಳ್ಳು
ಕೊರ್ತಿನ ಗುಣ ನಿನಡ ಓಲು
ಸತ್ಯದಾ ಮಹಾಶಕ್ತಿಮೇಲ್
ಯಾಪಲ ಅಳಿಯಂದ್ ಮೂಲು
ಗೆನ್ಪಂದಿ ತರತರದ ಸೃಷ್ಟಿ
ಈ ಒಂಜಿ ನರಪುರಿ ನಿಕೃಷ್ಟಿ
ನಿಕ್ಕುಂಡ ಗೆನಿಪರೆ ದೃಷ್ಟಿ
ದಿನ ಒಂಜಿ ಕರಿಪುನವೆ ತುಷ್ಟಿ
ಈ ಮಾಯೆ ಪರಶಿವನ ಮುಷ್ಟಿ
ಐಕಿಜ್ಜಿ ಎದುರು ಪಿರ ದೃಷ್ಟಿ

ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್ (ನಾಟಕ)

ಉಲ್ಕೆ-ಉಡಲಗಾಯ
ಬದ್ಕೇ- ನೆಗತರಾಯ
ದೋಸ ಒಂಜೇ ಯಾವಾ ಎದುರಾವ ?
ಸತ್ಯದ ಮೂಲ ಮುತ್ತಾದ ಶೀಲ
ಅಂಬೆರ್ಪಿಕಾಲ । ಅರ್ತಿದ ಸದ್ರೂಪ ಓಲ
ಮನಸೆ ಬೆಯಿಲಾ । ತೆಕ್ಕಂದಿ ತೂಲ
ನರಮಾನಿ ಗೆಲ್ಪಂದಿ ಶೂಲ
ಉಪ್ಪುದ ಕಡಲ್ । ಪರ್ಪಿ ನೀರಾವ
ಮುರ್ಕುಂಡತೀರ್ಥ । ಸಿರ್ಕ್‌ದ್ ಪಾಪ ಪೋವ ?
ಒಲ್ಪ ಮೇಯ । ಅಲ್ತು ತೆಲಾಯ
ಅತಿಕಲ್ಪು ಕಾಪು ಅಪಾಯ

ಜಾನಪದ - ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್ (ನಾಟಕ)

ಲೇಲೇ ಲೇಲೇ ಲೇಗಾ
ಬಡಕಾಯಿ ಕೊಪ್ಪತಾ ಪೊಸ ಕೊರಗೆ
ಮೂಡಾಯಿ ರಾಜ್ಯತ ಪೊದುಕನ್ನಗಾ
ದಿಬ್ಬಣೊಡು ಬತ್ತಲ್ ಪೊಸ ಕೊರೊಪೊಲೆ
ಕಾಡ್‌ಗುಡ್ಡೆ ಬೊಟ್ಟು ಬೈಲ ನಡತ ಚೋತಲೆ ॥ಲೇ॥
ಪಾಚಿ ನೀರ ತೊಡುಟು । ಎಟ್ಟಿಲಾಗ್ಯುಂಡೆ
ಪೊಸ ಕೊರೊಪೊಲೆ ತಿಗಲೆಟ್ ಮುಗುರು ದುನಿಪಂಡೆ॥ಲೆ॥
ಕೊಡ್ತಾರ ಲೆತ್ತ್ ಪಂಡೆ ಕೈಗಾರಾಟ
ಕೊಪ್ಪೊಡಿತ್ತಿ ಪೊಸಕೊರಗೆ ಬರಡೆ ದೊಂಪೊಕು॥ಲೆ॥
ಕಾರೆಕಾಯಿ ಮರತ ಮುದೆಲ್ ಕಾನೆ ಕಾಯುಂಡೆ
ಪೊಸ ಕೊರೊಪೊಳೆ ಮೊನೆಟ್ ಲತ್ತ್ ಮುಗ್ರುಂಡೆ॥ಲೆ॥

ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್ (ನಾಟಕ)

ಮುದುರಂಡಿ ಮುಗುರುದಾ
ಬದ್‌ಕಾಂಡ್ ಮಣ್ಣ್‌ಡೆ
ಎದುರೇರ್ ನ್ಯಾಯ ಮದಿಪುದಾ
ಕಾಪು ಕಣ್ಣ್‌ಡೇ
ಕರ್ಪುಡಿತ್ತಿ ಕಾಡಮಾನಿ ಬುಲಿಪು ತೂದು
ಬೆನ್ಪೊಡಪ್ಪ ಬುದ್ದಿಗ್ಲಾನ ಬೊಲ್ಪು ಆದಾರ ||೧||
ಕಾಪುಕೈಯೆ ಪಾಪ ಮಲ್ತಿ ಶಾಪ ತುಂಬುದು
ಪೋಪಿ ನೀತಿಗ್ ಅಡ್ಡದಾನೆ। ಧರ್ಮಕಾತ್‌ದ್

ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆನ ವಂಶಾವಳಿ

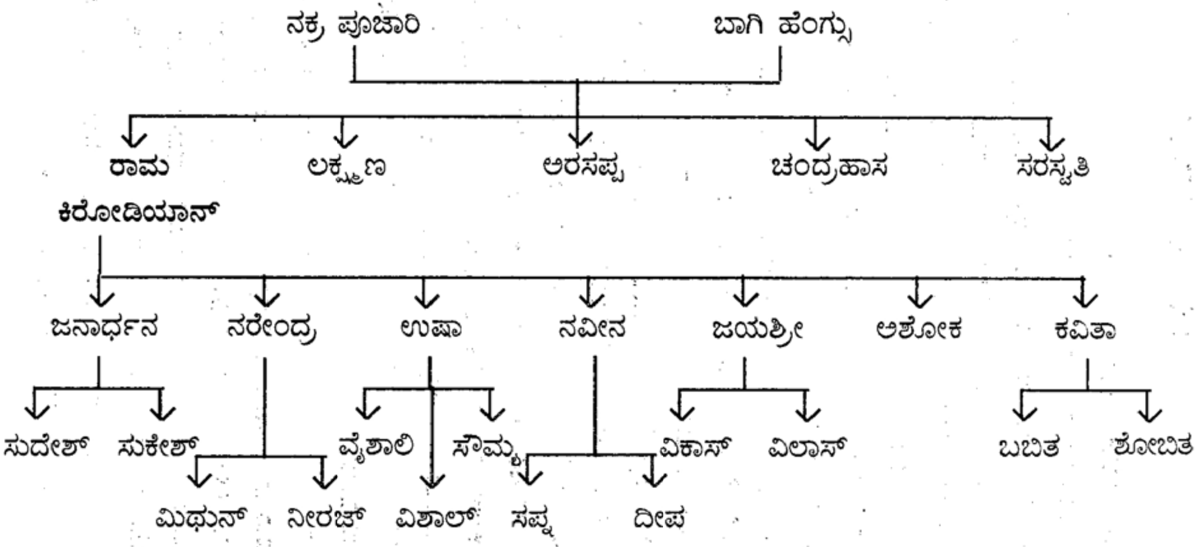

ಅಕೇರಿದ ಪಾತೆರ

ಯಾನ್ ರಾಮಕಿರೋಡಿಯಾನೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಬರೆಯೊಡು ಇಂದ್ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಬರೆಪಿನ ಬೇಲೆ ಸುಲಭದ ಬೇಲೆ ಇಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದಿತ್ತೆ. ಬರೆಯೊಂದು ಪೋನಗ ಎಂಕ್ ಬರೆಪಿನ ಸಗ್ತಿ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ಪಿಂದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಬರೆಯೆರೆ ಅನುಕೊರ್ತೆರ್. ಬರೆಯಿಜಿಡ ಎನ್ನ ಜಂಬೊಗು ಜನೊಕ್ಲು ತೆಲಿಪೆರ್ ! ಇನ್ನಿ ಭಾವನೆಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್,ಅಂಚಾದ್ ಬರೆಯಿನೆನ್ ತುಳುಟು ಇಂಚಪ ಎಡ್ಡೆ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿನ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಅಮಿನ್ ಸಂಕೆಮಾರ್, ಬೊಕ್ಕ ಮ.ವಿಟಲೆರೆಗ್‌ಲಾ ತೋಜಿಪಾಯೆ - ಅಕ್ಲು ಇರುವೆರ್ಲಾ ಕೊರಿನ ಸಲಹೆ ಸಹ ಕಾರೊನು ಮನಪೂರ್ವಕ ನೆನೆತುನುವೆ. ಪ್ರೊ। ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್‌ಲಾ ತೂಯೆರ್. ಒಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಕ್‌ಸಲಹೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಡಾ। ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ಆಚ್ಚಿದ ಇಲ್ಲಡೆ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಅಕ್ಲೆನ್ಲಾ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿನ ಮನಸಡ್ ಸುಗಿಪುವೆ. ರಾಮಣ್ಣೆ ಬರೆತಿನ ಕೆಲವು ನಾಟಕ ಬೂಕುಲು ಎನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆರಾಯಿನ ಡಾ। ನಾ.ದಾ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಲೀಲಾವತಿ, ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್, ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ದುನ್ನ ಕಡಿಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯ ನಟೆ ಶ್ರೀ. ಜೆ. ರವೀಂದ್ರ, ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಕದ್ರಿ, ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ ಕದ್ರಿ, ಶ್ರೀ ವಸಂತ್ ಕದ್ರಿ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ಟೇಲರ್, ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಶ್ರೀ ಗೋಪಿನಾಥ ಗುಲ್ವಾಡಿ, ಶ್ರೀ. ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್, ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಆಚಾರ್, ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಶೆಣೈ, ಶ್ರೀ ಶರತ್ ಹೊಳ್ಳ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅರೆನೊಟ್ಟುಗೆ ಬೆನ್ನಿಬೆಂದ್‌ದ್ ಅನುಭವ ಪಡೆಯಿನಕ್ಲು. ಅಕ್ಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಲ ನೆಟ್ಟ್ ಸೇರಿಗೆ ಆದುಂಡು. ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಅರೆನ ನಾಟಕೊಡು "ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ" ಮಲ್ತಿನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಪೊಂಜೊವು, ಅರೆಗ್ಲಾ ಯಾನ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. "ಮಧುಬನ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್"ದಕ್ಲು ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಕೆರ್, "ಜಯ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್"ದಕ್ಲು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ರಡ್ಡ್ ಸಂಸ್ಥೆದ ಧನಿಕ್ಲೆಗ್, ಬೇಲೆದಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಎನ್ನ ಪ್ರೀತಿದ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿ ವಂದನೆಲು.

ಬಿ.ರಾಮಕಿರೋಡಿಯರೆನ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕ್ಲು ಶ್ರೀ ಜನಾರ್ಧನ ಬೊಕ ಶ್ರೀ ನರೇಂದ್ರೆರ್‌ಲಾ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಕೊರ್ದು ಸಹಾಯ ಮಲ್ತೆರ್ ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಅಕ್ಲೆಗ್ಲಾ, ಮುಖಪುಟದ ವಿನ್ಯಾಸಗಾರೆ ಶ್ರೀ ಗೋಪಡ್ಕರ್‌ಗ್ಲಾ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಬರೆಯೆರೆ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿಡ್ಲಾ ಧೈರ್ಯೊಡು ಬರೆಲೆ ಪಂಡದ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಮಲ್ತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪ್ರೊ। ಬಿ.ಎ.ವಿವೇಕ ರೈ, ಅರೆನಾ ಸಹಾಯಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಡಾ। ಪಾಲ್ತಾಡಿ ಡಾ। ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯೆರೆಗ್ಲ, ಇತ್ತೆದ ಶ್ರೀ ಶಿವ ರುದ್ರಪ್ಪರೆಗ್ಲಾ (ಪ್ರಭಾರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್) ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊನು ಮುಗಿಪುವೆ.

ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂದೆತ್ತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಎಲ್ಲೆನ ಬೇಲೆ ಬೊಂಬಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ ಸಾದನೆಲೆನ, ಅಕುಲು ತುಳುಕು ಸಂದಾಯಿನ ಕಾಣಿಕೆಲೆನ ದಿವಂಗತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಉದ್ದೇಶೊಡು 'ಮದಪ್ಪಂದಿನವೆರ್ ತುಳುವೆರ್' ಪನ್ಪಿ ಪೊತ್ತಕೊಲೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲೆನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿಕುಲೆ ಮುಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುನಾಡ್ ಉಂದೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತಿ ಮೋಕೆ ಅಭಿಮಾನೊಲೆನ ಈ ಪುಸ್ತಕುಲು ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ತುಳುತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ನಮೊ ಎಂಚೆಂಚಿ ಕಜ್ಜೊಲೆನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಎಂಚ ಮುಂಬು ಪೋಪಿ ಪ್ರೇರಣೆಲೆನ ಉಕುಲು ಉಲ್ಲಾಸೊಲೆನ ಅಕುಲು ನಡತ್ತ್ ಪಾದಿಯ ಸಂಕ ಕೊರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೊ.

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.